Trăiască 23 August!

Viața studențească

REVISTĂ A UNIUNII ASOCIAȚIILOR STUDENȚEȘTI DIN ROMÂNIA

Nr. 29-30 ● Miercuri 20 august 1969 ● 32 pagini ● 1 leu

„Vă urăm din inimă, tovarășe Nicolae Ceaușescu, sănătate și putere de muncă pentru îndeplinirea mărețelor sarcini ce v-au fost încredințate de partidul și poporul nostru".

Studențimea patriei, la fel ca întregul nostru popor, a primit cu deosebită bucurie și emoționantă satisfacție alegerea unanimă a tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al partidului. In scrisori și telegrame adresate Comitetului Central al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, colective de studenți și cadre didactice își exprimă, în cuvinte calde și entuziaste, deplina adeziune la hotărîrile adoptate de Congresul al X-lea, față de alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general și se angajează să muncească neobosit pentru înfăptuirea programului partidului, să-și sporească eforturile pentru creșterea și formarea unor detașamente de intelectuali bine pregătiți, devotați trup și suflet cauzei progresului și înfloririi patriei socialiste. Scrisoarea colectivului de la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj — pe care o publicăm mai jos — este semnificativă pentru gîndurile și sentimentele ce le nutrește în aceste zile întregul tineret universitar al patriei noastre.

„Cadrele didactice, studenții și toți salariații UNIVERSITĂȚII „BABEȘ-BOLYAI" din Cluj — români, maghiari și de alte naționalități — vă felicităm, tovarășe Nicolae Ceaușescu, cu toată dragostea și căldura, cu prilejul alegerii dv. în funcția de secretar general al partidului. Sîntem pe deplin convinși — aidoma întregului popor—că politica noastră internă și internațională are în talentul, priceperea și devotamentul dv. certitudinea desăvîrșirii.

Am urmărit cu multă atenție și deosebit interes lucrările Congresului și hotărîrile istorice adoptate. Ne exprimăm întreaga noastră adeziune la aceste hotărîri care reflectă înțeleapta politică a partidului, aplicarea creatoare a principiilor marxist-leniniste la condițiile actuale din țara noastră. Ele vor constitui pentru noi toți o călăuză sigură și un îndemn puternic în întreaga noastră activitate. Urmînd prețioasele dv. indicații, date atît cu prilejul conferinței județene de partid, cît și cu ocazia vizitelor dv. în cetatea universitară clujeană, ne luăm cu fermitate angajamentul să continuăm cu și mai multă rîvnă activitatea noastră în calitate de profesori, oameni de știință și studenți, pentru a traduce în fapt hotărîrile Congresului al X-lea al P.C.R., privind ridicarea necontenită a nivelului învățămîntului nostru superior. Sîntem convinși astfel că vom contribui ca învățămîntul universitar clujean să se situeze în primele rînduri ale luptei pentru realizarea marilor sarcini de progres economic, social și cultural al țării.

Vă urăm din inimă, tovarășe Nicolae Ceaușescu, sănătate și putere de muncă pentru îndeplinirea mărețelor sarcini ce v-au fost încredințate de partidul și poporul nostru".

Congresul al X-lea al P.C.R. și a XXV-a Aniversare a eliberării României de sub jugul fascist

O IDENTITATE ISTORICĂ

Istoria unui popor se conturează în dimensiuni temporale și se particularizează în perioade de mare intensitate care-i dau împlinirea și recunoașterea de sine. Două milenii de existență pe pămîntul cu Carpați și Dunăre s-au adunat într-o cronică densă care-și acoperă filele cu numele unor bătălii și voievozi și, mai presus, cu numele unui popor mîndru care și-a plătit cu sînge și eroism dreptul la fiecare vis, la fiecare ideal.

Dar timpul care încununează prin intensitatea lui istoria noastră, în care toate idealurile poporului român se conturează în lumină, numără douăzeci și cinci de ani, pătrar de veac al României socialiste, cînd toate drumurile adevărate ale celor două milenii se întîlnesc într-unul singur, drumul pe care mergem acum cu siguranța împlinirii depline.

„Insurecția armată a fost rodul acțiunii unite a celor mai largi forțe politice naționale, armatei, formațiunilor patriotice, al adeziunii depline la lupta antifascistă a maselor populare" — **arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congresul al X-lea al P.C.R. Actul istoric împlinit, sub conducerea partidului, la 23 August 1944, s-a desfășurat în condițiile internaționale favorabile ale înfrîngerii fascismului prin victoriile și loviturile grele date forțelor hitleriste de către armata sovietică și celelalte forțe din coaliția antihitleristă, prin acțiunile mișcărilor de rezistență antifascistă sau ale partizanilor, care au luptat neînfricat pentru cîștigarea libertății, independenței și integrității ființei naționale a țărilor lor. După eliberarea teritoriului românesc, armatele noastre au participat cot la cot cu armata sovietică și cu poporul sovietic — care, prin jertfe și sacrificii au adus o contribuție de mare importanță la zdrobirea fascismului — la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei, la obținerea victoriei finale.**

Am trăit în cursul acestui an de două ori jubiliar emoționante confirmări ale atașamentului conștient față de materializarea conținutului revoluționar și uman al politicii partidului. Personalitatea omului socialist a primit și primește noi fundamente și afirmări prin acțiunea intensă de promovare a economiei moderne, a științei avansate, a culturii profundului umanism. Partidul a solicitat prezența fiecăruia dintre noi la viața socială și politică a țării, garantîndu-ne desfășurarea prin faptă a capacităților și talentelor noastre. Documentele Congresului, mărturisind amploarea fără precedent a problematicii abordate în acest înalt forum, îmbogățite în urma amplei dezbateri și consultări care a antrenat forța creatoare a întregii națiuni, verificate și validate în discuțiile constructive purtate în plen sau în secțiunile pe probleme, schițează cu fermitate coordonatele României, țara socialismului armonios dezvoltat, transferă în realitate idealul unei patrii bogate, prospere. Pentru că toate aceste hotărîri, adunate într-o cartă de principii a dezvoltării viitoare sînt rezultatul participării colective a întregului popor, sînt expresia angajării entuziaste și totale a țării pentru conturarea unor timpuri de aur în care s-a înscris cu literă de foc acest prim pătrar de veac.

Corolar al tuturor aspirațiilor noastre, lucrările Congresului al X-lea al P.C.R. reprezintă expresia cea mai cuprinzătoare a etapei pe care o străbate România socialistă și, în același timp, deplina certitudine a împlinirii acestei etape pe coordonate majore : „Congresul al X-lea a stabilit că țelul fundamental al întregii noastre activități viitoare este extinderea și modernizarea bazei tehnico-materiale, perfecționarea relațiilor socialiste de producție, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate. Aprobarea unanimă a Raportului Comitetului Central și a proiectului de Directive, a direcțiilor. principale și de viitor ale politicii interne și externe a României constituie dovada cea mai grăitoare a unității indestructibile a partidului, a întregului nostru popor, expresia hotărîrii nestrămutate a națiunii noastre socialiste de a înfăptui neabătut hotărîrile Congresului al X-lea" — **subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea de încheiere a Congresului.**

Marile obiective industriale apărute în acești ani pe harta țării se adaugă peisajului complex încărcat de semnificații simbolice care constituie **spațiul nostru de creștere.**

Mai mult decît orice, metafora acestui spațiu, desenată în volute de concretețe și măreție, se închează în ansamblul Expoziției Realizărilor Economiei Naționale, grandioasă imagine a geniului, resurselor și puterii creatoare a poporului român, expresia inteligenței și maturității capacităților sale, valorificarea supremă a talentului unui neam vrednic, cu aspirații milenare spre frumusețe și progres.

Contribuția impresionantă a oamenilor noștri de știință la patrimoniul nobil al cunoașterii, recunoscută și prețuită pretutindeni, a cunoscut în sfertul de veac pe care-l sărbătorim astăzi un relief deosebit. Necontenit, în atenția partidului a stat asigurarea unui mediu tot mai favorabil dezvoltării și orientării muncii

VIAȚA STUDENȚEASCĂ

(Continuare în pag. 4)

CONGRESUL PCR X AL ZECELEA

HOTĂRÎRILE CONGRESULUI —

ARC DE TRIUMF PENTRU ÎMPLINIRI TRECUTE, POARTĂ MĂREAȚĂ PENTRU DESĂVÎRȘIRI VIITOARE

Pregătit cu grijă neobosită ca un examen hotărîtor, de către întregul popor, prin dezbaterea Tezelor și Directivelor sale, Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român a depășit prin amploarea desfășurării, prin înălțimea ținutei, prin profunzimea analizei proceselor economico-sociale din Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin esențialitatea hotărîrilor din Rezoluție, cadrul unei tribune naționale devenind un eveniment de importanță și actualitate internațională.

Prima zi a fost dominată de Raport, expunere de o înaltă ținută științifică, străbătut de un dinamism vibrant, însuflețit de un realism impresionant, calități care s-au transmis apoi ansamblului dezbaterilor, însuflețind și intervențiile participanților la discuții, imprimîndu-le un hotărît spirit de răspundere și trasîndu-le un cadru de adevărată rigoare științifică. Expunînd obiectivele grandioase ale progresului de dezvoltare multilaterală a patriei în cincinalul viitor, revărsat printr-o extrapolare clarvăzătoare peste întreg deceniul 1971—1980, Raportul a subliniat importanța de prim ordin a formării și calificării cadrelor de oameni ai muncii de toate categoriile. Raportul atrage atenția asupra necesității de a se pune accente deosebite pe dezvoltarea învățămîntului superior tehnic și economic, perfecționîndu-se totodată și celelalte ramuri ale învățămîntului universitar care pregătesc profesori, medici, cercetători în științe sociale și umaniste.

Discuțiile din zilele următoare, atît în plen cît și în secția pentru problemele pregătirii forței de muncă a cadrelor, învățămînt și știință, au adus contribuții remarcabile la adîncirea acestor sarcini.

S-a subliniat necesitatea pregătirii unui număr mai mare de specialiști valoroși în domenii de importanță națională ca: energetica nucleară, calculatoarele electronice și tehnica de calcul, automatica, mecanica fină, analiza și modelarea proceselor economice, organizarea și conducerea producției și a muncii. Semnalînd toate aceste puncte importante prezente în numeroase luări de cuvînt, se cuvine să punem în evidență rațiunea primordială care le-a însuflețit. Aceasta este necesitatea asigurării unei strînse legături între școală și nevoile practicii. Este un fapt verificat că, în pofida însușirii teoretice a concepției marxist-leniniste despre națiune și societate, atît de cei care învață sau învață pe alții, elevi, studenți, profesori, cît și de conducerile instituțiilor de învățămînt, în multe sectoare ale învățămîntului de toate gradele și în particular în cel superior, setea de cunoaștere, entuziasmul pentru însușirea cunoștințelor, fac pe unii să creadă adesea că învățămîntul este un scop în sine, o plăcere sau o obligație. Realitatea social-economică pe plan mondial ne arată însă că această atitudine este retrogradă și chiar dăunătoare cînd se generalizează. Chiar și cercetarea științifică cea mai îndrăzneață, cea care în momentul realizării nu sugerează nici o aplicare practică, își găsește adesea undeva o chemare spre scopuri utilitare. S-ar părea că această observație ar servi mai degrabă pentru a dovedi că cercetarea trebuie luată și apreciată în sine, fără a ne preocupa de aplicabilitatea ei. În realitate, orientarea spre treburi practice este prezentă direct sau indirect în însăși problematica cercetărilor fundamentale fructuoase. *Legarea cercetării și a școalei de nevoile practicii nu înseamnă alegerea unor obiective mărunte, de artizanat intelectual ci dimpotrivă, încadrarea cît mai conștientă în revoluția tehnico-științifică mondială ale cărei țeluri sînt practice, la un nivel înalt.* Astfel de treburi au generat energetica nucleară, calculatoarele electronice, dispozitivele de automatizare, ca și transplantările de inimă și alte organe, sputnicii, sondele spațiale și navele cosmice. *Programele prioritare, prevăzute în Directive, vaste acțiuni multilaterale de activitate științifică interdisciplinară, îndeplinesc prin amploarea țelurilor lor toate condițiile pentru a lega știința de practică, oferind în același timp perspective nețărmurite de afirmare a tineretului studios în profesiuni de înaltă calificare.*

Desfășurîndu-se în preludiul marii sărbători a aniversării primului sfert de veac de la Eliberarea patriei de sub jugul fascist, *Congresul al X-lea a fost el însuși o sărbătoare plină de avînt solemn și rodnic, un arc de triumf pentru împlinirile trecute și o poartă măreață pentru desăvîrșirile viitoare.*

Acad. prof. Nicolae TEODORESCU

RESPONSABILITATE, EXIGENȚĂ, SPIRIT CREATOR ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT

Congresul al X-lea al P.C.R. este, neîndoios, un congres istoric, în toate sensurile plenare ale termenului; un congres al desăvîrșitei gîndiri creatoare, un congres al demnității Omului și al Omeniei, al grijii pentru construcția socialismului în patria noastră, pentru pace, pentru triumful ideilor marxist-leniniste în lume.

Lucrările acestui Congres au întreprins, vreme de-o săptămînă, o analiză matură, obiectivă și complexă a dezvoltării economice, sociale și spirituale a României socialiste, au făcut un bilanț îmbucurător al muncii comuniștilor, a întregului nostru popor, din perioada scursă de la Congresul al IX-lea și pînă în aceste zile istorice. Ele au trasat, totodată, cu fermitate și clarviziune, un vast program de perspectivă pentru toate domeniile de activitate, care a întrunit adeziunea entuziastă a marii noastre familii socialiste, participantă activă și conștientă la făurirea propriei istorii. *Raportul* ținut de secretarul general al C.C. al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, aprobat cu însuflețire de Congres și de întreaga țară, trasează, de fapt, programul dezvoltării multilaterale a României socialiste în deceniul următor, pune noi sarcini, calitativ superioare, pentru fiecare om al muncii, indiferent de locul său de producție și de treapta economică pe care se află.

Congresul a dezbătut problemele de bază ale societății noastre într-un spirit critic și autocritic, mărturisind astfel hotărîrea comuniștilor de a înlătura lipsurile, de a munci mai bine, de a-și ridica neîntrerupt nivelul profesional și ideologic, o cerință esențială pentru buna îndeplinire a sarcinilor ridicate de partid. Lucrările Congresului au manifestat o deosebită atenție față de educarea comunistă a întregului popor, față de pregătirea temeinică a noilor generații, față de înflorirea științei și culturii.

Apreciind rolul științei ca forță de producție a societății, Congresul a preconizat măsurile necesare pentru ca toate cercetările să se soldeze cu o înaltă eficiență socială. În această perspectivă școlii de toate gradele îi revine un rol deosebit. Se cere o și mai strînsă legătură a școlii cu viața, o sincronizare a conținutului învățămîntului cu ultimele cuceriri ale științei, cu nevoile societății.

Avem toate condițiile pentru dezvoltarea școlilor științifice românești, pentru descoperiri proprii, pentru a evita importul de inteligență. Pentru aceasta e nevoie de un învățămînt modern care să nu rămînă robul faptelor, să se elibereze de mania erudiției ca scop final, în sine, și să caute să stabilească legi, teorii, să găsească semnificații și finalități noi. Ne trebuie un învățămînt care să așeze imaginația creatoare în centrul personalității studentului, a tînărului cercetător. Învățămîntul nostru nu formează papagali, ci ființe gînditoare, personalități armonioase. Asta nu înseamnă, însă, că e o invitație la generalități. Vreau să spun doar că nu putem confunda *știința* cu *cunoștința* unor lucruri și fenomene. Niciodată vechiul dicton latin „*Non scholae sed vitae discimus*" nu mi s-a părut atît de actual ca în această perspectivă a Congresului al X-lea.

Pentru continuitatea muncii și pregătirea noilor cadre, profesorii adevărați, cu vocație, trebuie să se arate preocupați de a avea nu numai elevi, ci și discipoli, în sensul antic al cuvîntului. Lucrările Congresului au solicitat toți factorii de răspundere din învățămînt să promoveze elementele tinere, valoroase, temeinic pregătite. Aceasta presupune o înaltă exigență și o desăvîrșită răspundere morală. E timpul ca cei mai buni studenți să fie repartizați în locurile de cea mai mare răspundere profesională. E timpul să dispară pentru totdeauna nepotismul, indiferent sub ce formă s-ar prezenta.

Congresul al X-lea a impus mai mult ca oricînd în viață principiile eticii comuniste, pe care școala noastră este chemată să le cultive tot mai mult în rîndurile tineretului.

Înclinat spre muncă serioasă, hotărît să-și aducă din plin contribuția sa la împlinirea hotărîrilor Congresului al X-lea, tineretul nostru studios, prin toate acțiunile sale se arată decis să blameze impostura intelectuală, să veștejească falsele valori, să condamne cu intransigență superficialitatea și imoralitatea. După al X-lea Congres al partidului are un cîmp și mai larg de formare și afirmare a personalității sale, pregătindu-se să devină un detașament intelectual de seamă, un constructor competent al noii societăți. El știe că poate visa, cu îndrăzneală, poate gîndi creator, poate munci și trăi în tihnă, pentru că destinele țării noastre sînt conduse de un cîrmaci încercat, Partidul Comunist Român, în fruntea căruia se află bărbatul politic luminat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, înconjurat de dragostea și sprijinul întregii țări.

Ion DODU BĂLAN

SĂRBĂTORILE ȚĂRII SÎNT SĂRBĂTORILE PROPRIEI NOASTRE INIMI

De curînd s-au încheiat lucrările memorabilului Congres al X-lea al partidului și peste cîteva zile vom sărbători două decenii și jumătate de la Eliberarea țării. Evenimentele prilejuiesc fiecăruia dintre noi profunde reflecții, pentru că acum faptul personal și cel social fuzionează; pentru că sărbătoarea vîrstei contemporane a patriei este sărbătoarea propriei noastre vîrste; pentru că țara este tînără prin vigoarea ei, înțeleaptă prin luciditatea ei, mîndră pentru frumusețea ei umană.

Semnificația acestei noi tinereți a spiritului țării ne-au dezvăluit-o glasurile fierbinți ale participanților la Congresul partidului. Cei ce le-au ascultat au admirat franchețea și curajul opiniilor, marea dorință a afirmării adevărurilor și realităților tumultuoasei vieți și activități din țara noastră.

Poporul întreg a fost martor și participant la această dezbatere și adeziunea lui fără rezervă la întreaga politică internă și externă a partidului este cea mai fidelă dovadă a justeței acestei politici. Printre miile de delegați și participanți la Congres am fost și un mare număr de tineri și studenți care am avut și de data aceasta prilejul de a ne reafirma prin cuvîntul tovarășului Ion Iliescu, primul secretar al Comitetului Central al U.T.C., în numele întregului tineret român, a celor peste 147 000 de studenți, atașamentul nemărginit și recunoștința fierbinte față de Partidul Comunist Român pentru permanenta grijă ce o poartă tineretului și viitorului țării.

Evenimentele acestea prilejuiesc profunde reflecții, pentru că sărbătorile țării sînt sărbătorile propriei noastre inimi.

Ruxandra RĂȘCANU
anul IV, Facultatea de filozofie, Universitatea București

OSTAȘI DEVOTAȚI AI PARTIDULUI

Cel de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, ale cărui lucrări au reliefat cu pregnanță activitatea laborioasă, neîntreruptă a partidului și poporului nostru, a trasat, prin documentele sale de excepțională însemnătate teoretică și practică, un nou și amplu program de dezvoltare multilaterală a României socialiste.

Alături de milioane de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul patriei, tineretul își exprimă deplina și unanima sa aprobare față de aceste documente programatice deschizătoare de largi și entuziasmante perspective, față de linia politică internă și externă a partidului și statului, care întruchipează în cel mai înalt grad opțiunile fundamentale ale poporului nostru, aspirațiile sale legitime de fericire, pace și progres.

Ca student și utecist, ca membru al Uniunii Asociațiilor Studențești din România — parte integrantă a Uniunii Tineretului Comunist, formă specifică de organizare a U.T.C.-ului în învățămîntul superior — închin, în numele tuturor colegilor mei, gîndul de profundă gratitudine pentru grija și preocuparea permanentă a partidului și statului nostru față de destinul tinerei generații, față de instruirea și educarea, plină de solicitudine, a viitoarelor cadre de specialitate ale construcției socialiste în patria noastră.

Înțelegîndu-ne cu deplină maturitate sarcinile și responsabilitățile ce ne revin în cadrul societății, datoria noastră majoră este aceea de a învăța și munci cu nestăbită rîvnă, pentru a ne dovedi ceas de ceas și zi de zi ostași devotați ai partidului, fii demni și credincioși ai poporului nostru, militanți activi pentru înfăptuirea mărețului program de construire a socialismului și comunismului pe pămîntul României.

Gheorghița COMAN
anul II, Facultatea de filologie—Pitești

ORIZONTURI DESCHISE SPRE VIITOR

PLIN DE SPERANȚĂ PRIVESC SPRE VIITOR

După o săptămînă de dezbateri fructuoase a luat sfîrșit Congresul al X-lea al partidului nostru. Participarea masivă de delegați, aproape 2000, prezența numeroșilor invitați, precum și spiritul sincer, deschis al cuvîntului celor ce au folosit tribuna au dat o aureolă neobișnuită acestei reuniuni a comuniștilor.

Ce a adus nou acest Congres atît de important în istoria politică modernă a României ?

Mai întîi decizia inovatoare, hotărîrea fermă de a se începe o luptă necruțătoare cu mediocritatea, cu lipsa de entuziasm, cu nepriceperea și, pe alocuri, chiar cu reaua voință. S-a spus răspicat că nu numai meritele vechi, diplomele, adeziunile formale ajung, că e nevoie mai întîi de o muncă desfășurată, de pricepere și de dăruire, că vremea vorbelor goale a trecut, că începe o eră a faptelor.

Rînd pe rînd vorbitorii au arătat realizările ce ne bucură pe toți, greutățile ce au fost biruite și chiar înapoierile din procesul de muncă din fiecare uzină, urmările birocrației, oferindu-se și soluțiile indispensabile remedierii lipsurilor.

În acest ultim Congres a fost remarcată de asemenea realizarea lărgirii democrației de partid. Încă de la deschiderea conferințelor județene această tendință a fost evidentă prin luările la cuvînt, prin preciziunea cu care erau puse toate problemele curente și prin modul de a aborda cu curaj problemele cele mai spinoase.

În sfîrșit, dacă aș sintetiza punctele principale ale discuției generale mi s-ar impune și sublinierea factorului *răspundere*, la toate nivelurile, cerințele și exigența față de cei ce sînt chemați să conducă fabricile și întreprinderile, școlile și universitățile, chemarea la o disciplină fermă, apelul la o moralitate fără reproș, *exemplaritatea*. Mi se pare că asemenea cerințe erau imperios necesare și faptul că adunarea generală a aderat cu atîta entuziasm la cele ce s-au spus, ades pe un ton mai mult decît deschis, exprimă cerințele generale ale societății noastre. În fața noastră Congresul a pus sarcini uriașe, demne de o mare națiune, așa cum tindem noi românii să fim și orice ezitare, oboseală prematură, îndoială și lene nu ar fi decît dăunătoare.

Cu asta am ajuns la planul de perspectivă.

Cifrele propuse sînt grandioase și mi se pare că, în perspectiva lor, realitatea creată la sfîrșitul deceniului viitor ne va da dreptul la o mîndrie fără limită, pentru că, atunci, cu adevărat s-ar putea spune că nivelul nostru de trai va întrece pe cel al altor state cu o mai veche tradiție industrială, cu o mai mare civilizație socială.

Vom reuși noi să învingem spiritul rutinier, să impunem, dimpotrivă, ideia competitivă, ideea unei întreceri pașnice, dusă fără cruțarea energiilor, în limita posibilităților de creație și de efort de care dispunem ?

Eu cred că da ! Avem o națiune tînără, dotată, plină de fantezie, o națiune bine pregătită intelectualicește și fizicește, gata să treacă peste pragurile previzibile ale performanțelor de producție. Speranța noastră a tuturor se îndreaptă spre generația tînără, între care se numără foarte mulți studenți, spre cei ce vor ocupa uzinele, șantierele și locurile cele mai grele de muncă și unde vor avea posibilitatea să arate capacitatea lor de a produce bine, repede și cu fantezie.

Cred în spiritul inventiv al românilor, în sîrguința lor și mai ales în agerimea lor spirituală, care-i va duce la soluții ce vor rezolva și cele mai mari greutățile ivite în drumul dur, dar plin de satisfacții, al marilor realizări legate de planul de perspectivă.

Plin de speranță privesc spre viitor. Viitorul a început cu prima zi de după Congres. Să punem mîna pe unelte și să arătăm că nimeni nu ne poate întrece atunci cînd voim...

Eugen BARBU

PAGINĂ DE AUR ÎN ISTORIA NEAMULUI

S-a scris, în aceste zile, istorie. S-a scris istoria cea mai contemporană la scara cea mai înaltă.

La cel de al X-lea Congres al partidului s-a înțeles cu temeinicie cum istoria este făurită de mase, cum poporul poartă răspunderea pentru soarta sa pe care și-o croiește cu eforturi și izbînzi, cum fiecare sîntem părtași la facerea istoriei.

Mințile celor mai buni, mai harnici, mai tenace dintre bunii, harnicii, tenacii făuritori ai revoluției și rînduielilor socialiste s-au întrunit în forumul partidului comunist spre a consemna cuceriri istorice și a jalona viitor.

Au glăsuit comuniștii țării prin glasul secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, despre făptuirile socialismului și plănuirile mărețe ale dezvoltării socialiste multilaterale.

Cînd comuniștii României socialiste au vorbit la Congres n-au adus simple dări de seamă cu cifre, angajamente, enumerări de fapte, ci sub încrețituri de frunte și lumini ale ochilor arzînd au dezvăluit inimi mari, creiere clocotinde, zbucium lăuntric, proprii omului conștient de menirea sa. Am înțeles, privindu-i mai bine, că istoria este prezent și perspectivă.

Istoria nu este numai trecutul, este și prezent încărcat de răspunderi pentru viitorul omului, al popoarelor, al omenirii.

Inlănțuit fiind de gîndurile și preocupările istoricului pentru epoci mai de demult, ce-au curs una într-alta, am ascultat atent bilanțuri ale istoriei zilelor noastre, din toate părțile țării, și am conchis, nu fără mîndrie, că poporul nostru știe ce vrea, știe ce energii are, știe ce înseamnă a fi stăpîn pe destinele sale.

In această țară unde de peste două mii de ani și-au plămădit vatră de viață dacii și unde romanii au durat castre, drumuri și terme, unde apoi românii și-au zămislit popor și patrie, cu limbă, port, obiceiuri, aici unde pămîntul a fost bătătorit sute de ani de restriște, dar și de biruinți, în acest colț al lumii, cu sare și podgorii, cu lăcașuri de învățătură și rugă, cu aur galben și aur negru, cu mari bogății și cu prea mulți săraci, aici, de un sfert de veac, istoria a început a se scrie altfel.

Congresul al X-lea s-a desfășurat în ajunul jubileului de argint al insurecției antifasciste românești, act istoric *„care a dus la eliberarea României de sub jugul fascist și a marcat începutul revoluției populare, antiimperialiste, deschizînd o nouă eră în istoria poporului român"*, după cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în uvertura grandiosului raport al Comitetului Central.

Poporul român scria la 23 August 1944 o strălucitoare pagină în marea cartă a eliberării și independenței popoarelor, unde s-a consemnat actul de maturitate al prezenței României în evul contemporan.

Un sfert de veac în istoria poporului român înmănunchează, între augustul începutului revoluției populare și augustul celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român triumful celor mai înalte idealuri ale înaintașilor care au năzuit la o patrie eliberată de robie dinăuntru și dinafară.

Ce gînduri mă stăpînesc ? Multe și pline de optimism. Este în fond optimismul poporului român, care, ieșit la limanul noii istorii, își afirmă vrerea, inteligența, vrednicia. Știu, înțeleg sensul intim al chemărilor partidului cu care sînt contopit ; în marea armată a comuniștilor voi face totul să răspund de la catedră și prin noi cercetări la nobilele sarcini ce le avem fiecare pe tărîmul activității noastre, înnobilatoare, prin ce dau poporului care ne-a dat totul.

Înalta prețuire a științei și culturii, cărora le-a dat sens și eficiență nemaiîntîlnită înțelepciunea, de cîrmaci ferm, a partidului comunist, a situat intelectualitatea în contextul dinamicii rolului clasei muncitoare pe treapta marilor responsabilități sociale față de problemele fundamentale ale prezentului și viitorului țării.

Noi, dascălii de școlari sau studenți, purtători de condeie ale științei și culturii, vîrstnici și tineri, ne simțim plenar datori și îndreptățiți a fi slujitori neobosiți ai istoriei împlinirilor pe care socialismul victorios o scrie.

Conf. univ. Titu GEORGESCU

OMAGIU PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Congresul al X-lea și aniversarea Eliberării patriei sînt două evenimente care ne prilejuiesc noi și noi gînduri de profundă recunoștință pentru grija și preocuparea permanentă a partidului, a conducerii sale, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu față de întregul tineret, față de tineretul universitar, căruia i-au fost create condiții excepționale de viață și studiu.

Locul unde învăț, Suceava, vechi leagăn al istoriei poporului nostru, oraș devenit centru universitar în acești ultimi ani, își făurește noi tradiții, integrîndu-se cu perseverență, nu numai prin intenții, dar și prin fapte, în efortul economic și cultural al țării. Noi, studenții suceveni, sîntem mîndri că ne vom desfășura activitatea de profesori în satele și localitățile Sucevei, care asemenea întregii țări, în anii următori, prin aplicarea Directivelor și îndeplinirea sarcinilor Congresului al X-lea al partidului nostru, vor deveni tot mai prospere. Și nici nu s-ar putea altfel ; destinele țării se află în mîini sigure, în mîinile comuniștilor al căror scop final traduce năzuința unanimă a progresului material și spiritual care a devenit obiectivul central al politicii noastre.

Îndrăznesc să-mi alătur cugetul — cugetului și sufletului întregului popor — care în aceste zile, într-un sentiment de totală unitate, omagiază pe cel ce s-a verificat și întărit dăruindu-se țării — Partidul Comunist Român.

Adrian RUSU
anul II, Istorie-Geografie, Suceava

SOLIDARI CU EFORTURILE ÎNTREGULUI POPOR

În preajma celebrării unui sfert de veac de la eliberarea patriei, Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român a exprimat, prin întreaga desfășurare a lucrărilor sale, prin documentele de importanță istorică pe care le-a adoptat, voința neclintită a tuturor comuniștilor, a întregii noastre națiuni de a-și urma cu fermitate evoluția pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste, al progresului și civilizației.

Alături de milioanele de oameni ai muncii, tineretul patriei a primit cu deosebită satisfacție și mîndrie patriotică realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al partidului, ca și întregul program stabilit de congres pentru făurirea societății noastre socialiste multilateral dezvoltate. Într-o indestructibilă frăție și unitate, studenți români, maghiari, germani și de alte naționalități ne exprimăm, împreună cu toți cetățenii țării, adeziunea deplină la spiritul și manifestările concrete ale politicii interne și externe a partidului și statului, ne simțim profund solidari cu munca și eforturile întregului nostru popor, condus cu înțelepciune și clarviziune de Partidul Comunist Român.

A avut un puternic ecou în conștiința noastră reamintirea la congres, a memorabilelor însemnări ale scriitorului Ion Slavici : „Cînd întîlnești în calea ta un român, îmi zicea mama, să-i zici *„Bună ziua"* !, dar maghiarului să-i zici *„Jó napot"* !, iar neamțului *„Guten Tag"* ! și treaba fiecăruia dintre dînșii cum îți dă răspuns. Tu datoria să ți-o faci și față de cei ce nu și-o fac pe a lor față de tine".

În spiritul generoasei idei cuprinse în aceste frumoase rînduri, frăției de veacuri care unește pe toți cetățenii patriei noastre, dorim „Guten Tag", „Jó napot" — „Zi bună" pentru noi, toți studenții și fiii României socialiste, pentru întregul nostru popor.

Emeric GRINGL
anul IV, Institutul politehnic Timișoara

HOTĂRÎRILE CONGRESULUI — ORIZONTURI DESCHISE SPRE VIITOR

VOM ŞTI SĂ NE PREGĂTIM ŞI SĂ MUNCIM CU TOATĂ SERIOZITATEA

Sfatul cel mai înalt al comuniştilor ţării a avut un profund caracter de lucru, de dezbatere, multiplă, aprofundată, multilaterală a tuturor problemelor vieţii noastre economice, sociale şi de stat. Însuşi cadrul creat de programul Congresului, gruparea delegaţilor în 11 secţiuni de lucru, a permis aceasta, secţiunile polarizînd principalele domenii actuale de interes.

Alături de numeroşi delegaţi din industrie şi agricultură, muncitori şi ţărani, cadre didactice şi cercetători ştiinţifici, ca delegat la Congres, am participat la lucrările „Secţiunii pentru problemele pregătirii forţei de muncă a cadrelor, învăţămînt şi ştiinţă".

Principala trăsătură a activităţii în cadrul secţiunii a fost manifestarea plenară a unanimităţii delegaţilor la spiritul şi conţinutul Raportului şi Directivelor prezentate în Congres.

Pornindu-se de la analiza temeinică a modificărilor structurale intervenite la economia socialistă în anii noştri, în cursul dezbaterilor s-au evidenţiat creşterea numerică a clasei muncitoare, sporirea ponderii specialiştilor, dezvoltarea amplă a cercetării ştiinţifice, modernizarea şi perfecţionarea învăţămîntului.

În acelaşi timp, referindu-se critic la unele aspecte ale muncii desfăşurate pînă acum, delegaţii participanţi la secţiune au făcut numeroase propuneri concrete de îmbunătăţire a întregii activităţi de învăţămînt, pregătire a cadrelor şi cercetare ştiinţifică.

Analizîndu-se importantul rol formativ şi educativ al învăţămîntului, au fost pe larg dezbătute, amplu disecate, toate problemele pregătirii, de la cele din şcoala generală, pînă la cele ale cursurilor postuniversitare.

Un loc nu puţin important, în cadrul discuţiilor, a revenit învăţămîntului superior, numeroşi participanţi exprimîndu-şi satisfacţia pentru cadrul mai firesc de dezvoltare creat de noua Lege a învăţămîntului şcolii noastre superioare. Au fost relevate şi o serie de carenţe ce mai persistă în acest domeniu — îndeosebi lipsa de iniţiativă a unor consilii şi senate profesorale în rezolvarea propriilor probleme, unele neconsecvenţe în aplicarea şi îndeosebi în urmărirea finalităţii hotărîrilor stabilite de Ministerul Învăţămîntului ş.a.m.d.

A fost subliniat de asemenea rolul sporit ce revine U.A.S.R. pentru rezolvarea tuturor problemelor vieţii universitare, pentru creşterea responsabilităţii studenţilor faţă de educarea lor în spiritul dragostei şi respectului faţă de muncă. S-a relevat faptul că premisele noi, mai favorabile, create de Conferinţa a VII-a a U.A.S.R., asigură posibilitatea unui salt calitativ întregii activităţi politico-educative în rîndurile studenţilor.

În numele studenţilor participanţi la Congres, al tuturor studenţilor României socialiste, doresc să dau glas voinţei noastre unanime: Vom şti să ne pregătim şi să muncim cu toată seriozitatea pentru traducerea în viaţă a măsurilor istorice elaborate şi inspirate în aceste zile istorice.

Radu ENACHE
anul IV, Energetică Bucureşti,
vicepreşedinte al Consiliului U.A.S.R.

ÎNFRĂŢIŢI PE BĂNCILE FACULTĂŢILOR

Alături de colegii mei, de toţi cetăţenii patriei, am urmărit cu deosebit interes desfăşurarea lucrărilor celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român. O profundă rezonanţă a avut-o în inimile noastre Raportul prezentat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, document de înaltă ţinută teoretică şi practică, ştiinţific fundamentat, care, prin forţa ideilor şi concluziilor sale, reprezintă un far călăuzitor în procesul multilateral de dezvoltare a societăţii noastre socialiste.

În documentele adoptate la Congres noi vedem un nou şi însufleţitor program de muncă şi luptă, deschizător de largi perspective pentru afirmarea tuturor forţelor creatoare ale poporului, ale tinerei generaţii. Pentru noi studenţii, ca pentru întregul tineret al ţării, este un adevărat titlu de mîndrie de a fi părtaşi activi la efortul creator care înnobilează munca şi activitatea susţinută a poporului nostru condus de Partidul Comunist Român.

Ne-a produs o mare satisfacţie, mie şi colegilor mei, afirmaţia cuprinsă în Raportul secretarului general al partidului cu privire la perfecţionarea în continuare, alături de învăţămîntul superior tehnic şi economic, a celorlalte ramuri universitare care asigură pregătirea profesorilor, medicilor, formarea de cercetători pentru ştiinţele sociale şi umanistice. În aceasta, noi, viitorii medici, vedem chezăşuită propria noastră pregătire, însuşirea la un înalt nivel a cunoştinţelor de specialitate, posibilitatea practicării, după absolvire, cu maximum de randament a profesiunii alese.

Doresc să exprim sentimentele de adîncă recunoştinţă faţă de grija şi atenţia pe care partidul şi statul ni le acordă nouă tuturor — studenţi români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi — angajamentul nostru solemn că, înfrăţiţi pe băncile facultăţilor, vom învăţa şi munci în aşa fel încît să ne arătăm demni de încrederea cu care sîntem investiţi ca fii ai patriei noastre comune, ca viitori specialişti şi constructori ai socialismului pe pămîntul strămoşesc al României.

Joszef IRMA
anul III, I.M.F. — Tg. Mureş

O IDENTITATE ISTORICĂ

(Urmare din pagina 1)

ştiinţifice. Toate posibilităţile de satisfacere a nevoilor societăţii îşi au temeiul în activitatea de cercetare ştiinţifică şi, de aceea, documentele Congresului au subliniat din plin necesitatea ca această activitate să se concentreze tot mai mult spre concret, spre esenţial şi acest esenţial nu poate fi aflat altundeva decît în praxisul producţiei, în eficienţa economică şi socială, socotită pe bună dreptate principal criteriu valoric.

Bilanţul tuturor marilor înfăptuiri ale anilor noştri, ampla trecere în revistă a succeselor pe care poporul o face în acest august sărbătoresc se constituie ca pietre unghiulare ale imaginii contemporane a ţării, ne relevă îndeplinirea unui ţel care a existat şi există dincolo de fiecare dintre ele şi care se defineşte prin creşterea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii, prin graficul tot mai înalt al condiţiilor materiale şi spirituale create fiecărui cetăţean al patriei.

Documentele Congresului s-au oprit pe larg asupra aspectelor actuale şi de perspectivă ale învăţămîntului, ale şcolii noastre superioare, i-au fixat locul şi rolul în procesul complex al creşterii societăţii, i-au definit sarcinile în funcţie de cerinţele şi exigenţele ridicării nivelului general de cultură şi civilizaţie al poporului nostru, legînd totul de necesităţile cardinale ale înzestrării economiei, ştiinţei şi culturii cu cadre competente, temeinic pregătite. Intransigenţa partidului faţă de unele anacronisme şi rămîneri în urmă ale învăţămîntului superior, măsurile pentru modernizarea întregului proces de studiu, pentru dotarea de înaltă tehnicitate şi funcţionalitate a institutelor şi laboratoarelor, exigenţele impuse predării, asigurării cu cursuri, efectuării practicii, conjugate cu preocuparea neobosită de a oferi studenţilor condiţii de viaţă şi muncă din cele mai alese, au determinat în ultimii ani o serioasă creştere calitativă a valorii cadrelor, a realizării tinerelor generaţii de intelectuali capabili şi utili ţării, astăzi cînd sînt create posibilităţi nelimitate pentru afirmarea marilor virtuţi de inteligenţă şi sensibilitate cu care sînt generos înzestraţi fiii acestui pămînt.

Cadrul acestei dezvoltări a fost fixat într-o zonă de siguranţă şi limpezime de documentele Congresului, mărturii ale unei munci titanice de elaborare teoretică a problemelor etapei actuale ale societăţii şi lumii noastre, muncă ale cărei roade se constituie în piramida de forţă a ideologiei noastre. E vorba de o contribuţie teoretică, fundamentală pentru desfăşurarea destinelor României, sinteză a unei experienţe concrete care vine să îmbogăţească patrimoniul filozofic marxist, valoroasă cu atît mai mult cu cît are girul faptelor de viaţă, al confruntării perpetue cu oamenii.

Formulînd principiul dezvoltării libere şi suverane a naţiunii socialiste, Partidul Comunist Român vizează în acelaşi timp dispariţia oricăror antagonisme dintre naţiuni, respectarea înaltelor teze marxist-leniniste ale internaţionalismului socialist. Munca şi idealurile comune ale întregului nostru popor pentru construirea socialismului şi comunismului duc la realizarea unei coeziuni absolute a poporului nostru în jurul conducătorului său, Partidul Comunist Român.

Importanţa acordată de conducerea partidului şi statului dezbaterilor publice, sentimentul participării fiecărui cetăţean al ţării la destinele României socialiste, sensul plenar pe care l-a căpătat în anii noştri cuvîntul „democraţie" sînt tot atîtea însemne ale unităţii poporului şi tot atîtea certitudini ale evoluţiei viitoare a societăţii noastre.

Trăim anii desfiinţării barierelor, ani în care toţi, tineri şi vîrstnici, români, maghiari, germani sau de alte naţionalităţi, fii ai aceluiaşi popor, participăm la scrierea celor mai însemnate file din cronica neamului românesc.

Chintesenţă a clipei prezente pe care o putem numi îndreptăţit **„participare la istorie"**, Congresul al X-lea cumulează prin importanţa sa covîrşitoare, prin atmosfera de profundă principialitate în care s-a desfăşurat — caracterizată printr-o deosebită exigenţă şi spirit critic, definind potenţele unei democraţii conştiente şi creatoare — valorile inestimabile care compun existenţa naţiunii noastre, raţiunea supremă a creşterii sale în spaţiul istoriei.

Şi încununarea acestui moment prin realegerea în funcţia de secretar general al Partidului Comunist Român a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, cel mai ales fiu al poporului român, conducător încercat a cărui activitate se confundă permanent cu pulsul esenţial al ţării, a însemnat veneraţia încrederii în principiile politicii promovate de partidul nostru, certitudinea continuităţii sale sub directa conducere a unui militant desăvîrşit ale cărui atribute se însumează în cel mai înalt titlu uman, acela de Comunist.

Cuvîntul nostru — al generaţiilor a căror vîrstă a coincis cu durata istorică a acestor 25 de ani — se contopeşte în cuvîntul unic al ţării, care confirmă deplina adeziune a noastră şi hotărîrea unanimă de a munci pentru a traduce în viaţă istoricele hotărîri din august 1969. Noi, studenţii, răspundem grijii acordate permanent de către conducerea partidului şi statului prin efortul de a ne ridica pregătirea profesională la nivelul la care se situează ştiinţa şi tehnica românească şi mondială, de a ne însuşi marca dominantă a cunoaşterii profunde şi adevărate. Purtăm cu noi nobleţea datoriei de a continua şi îndeplini în fiecare loc în care vom munci gesturi pornite într-un arc superb, desfăşurat spre socialism şi comunism.

Vibrează în aerul ţării bucuria şi frumuseţea acestui august în care se întîlnesc şi se confundă marile noastre sărbători, desprindem şi purtăm în suflet un legămînt ferm, încrustat în lumina viitorului, pentru care s-a pregătit şi se desăvîrşeşte o identitate istorică — Congresul al X-lea şi a 25-a Aniversare a Eliberării.

PE DRUMUL ELIBERĂRII

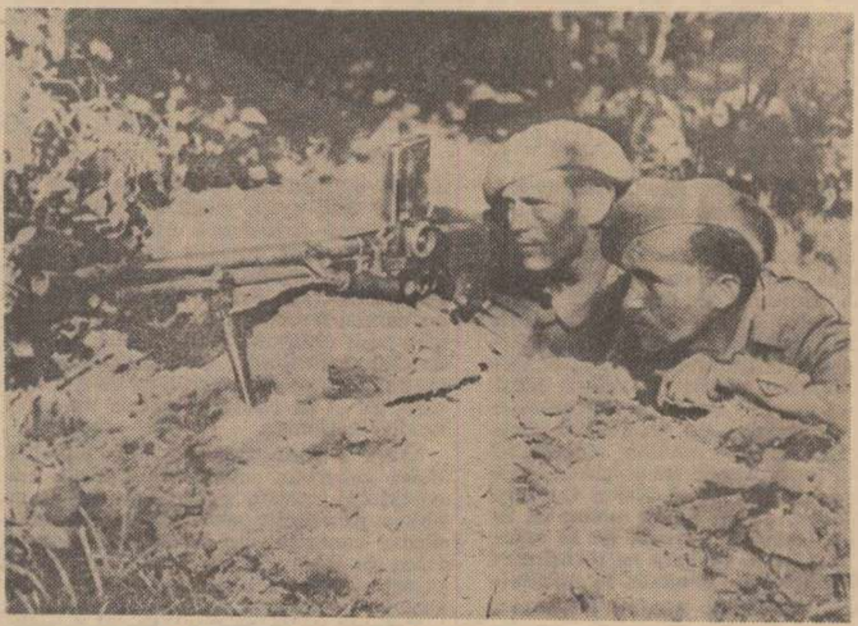
TINERI VOLUNTARI ÎN INSURECŢIA DIN AUGUST 1944

Insurecţia naţională antifascistă din august 1944, iniţiată, organizată şi condusă de Partidul Comunist Român, s-a înscris în istoria patriei ca un act suprem de voinţă şi hotărîre a poporului român, ca un moment culminant în lupta sa pentru împlinirea străvechiului ideal de libertate naţională şi socială.

Impresionantă prin proporţiile sale, insurecţia a captat energiile celor mai largi pături de cetăţeni ai ţării, care s-au alăturat fără rezerve formaţiunilor de luptă patriotice, unităţilor armatei române, punîndu-şi astfel curajul şi dîrzenia în slujba măreţei cauze a eliberării României de sub jugul fascist. Alături de masele de oameni de pe întreg cuprinsul patriei, tinerii au răspuns cu entuziasm chemării la luptă a Partidului Comunist Român. Mulţi dintre ei se aflau pe atunci înrolaţi în armată, repartizaţi pe fronturi ori în şcolile de ofiţeri şi subofiţeri de rezervă. Pretutindeni, în misiunile încredinţate, ei s-au avîntat cu bărbăţie în luptă, săvîrşind în atîtea împrejurări fapte de eroism rămase pentru totdeauna în memoria poporului nostru. Grăitor în acest sens este bravul detaşament al tinerilor din şcoala de subofiţeri de rezervă — Radna, supranumit „Detaşamentul Păuliş", care s-a acoperit de glorie în încleştarea pe viaţă şi pe moarte cu duşmanul cotropitor.

Asemenea confraţilor lor din rîndurile armatei, numeroşi tineri civili, de cele mai diferite profesii şi categorii sociale, s-au alăturat încă din primele momente insurecţiei, acţionînd cot la cot cu formaţiunile de luptă patriotice şi ostaşii români. Emoţionante documente ale vremii, mărturii ale diverşilor combatanţi grăiesc despre această largă şi entuziastă participare a tinerilor voluntari la acţiunile insurecţionale din Capitală şi din celelalte localităţi ale ţării. Multe dintre aceste mărturii sînt cuprinse în volumul „Inimi de viteji" de colonel A. Lupăşteanu, colonel L. Tarco şi V. Bîrză, aflat în curs de apariţie la Editura Militară, din care desprindem faptele unor tineri patrioţi, participanţi la marea epopee din august 1944: epopeea care a însemnat cu piatră roşie de hotar noul destin istoric al poporului, al României.

Fiii cartierului

În ziua aceea, de 24 august, populaţia cartierului bucureştean Rahova observase o forfotă neobişnuită printre infanteriştii germani de pe Şoseaua Măgurele. Hitleriştii, nedezmeticiţi bine din buimăceala în care-i aruncaseră neaşteptatele evenimente din seara zilei de 23 August, încercau să-şi adune forţele şi să răzbată spre centrul oraşului.

Deodată văzduhul cartierului se umplu de sunetul unei trompete. Era semnalul de alarmă, cunoscut de toţi tinerii premilitari. Ca mulţi alţii de vîrsta lor, fraţii Vasile şi Pandele Dincă au pornit îndată spre postul de jandarmi din Calea Rahovei, unde începuseră să sosească, la chemarea trompetei, şi ceilalţi tineri premilitari din cartier.

Cei adunaţi s-au împărţit la repezeală în cîteva grupe, comandate de oameni mai în vîrstă, răspîndindu-se apoi pe străzile din jur. Pandele Dincă nimeri împreună cu alţi prieteni — Ilie Marin, Iulică Voinea, Tudor Marin, Iulică Mircescu ş.a., toţi băieţi „unul şi unul" — în grupa lui Dumitru Văduva, care ocupa o poziţie la intersecţia străzii Mărgeanului cu Prelungirea Rahovei.

Tinerii premilitari încercau din plin emoţia luptei, a primei înfruntări cu duşmanul. Ei deschiseră fără să ezite focul asupra infanteriştilor inamici care înaintau dinspre Bragadiru şi care răspunseră cu rafale de automate. Ţinuţi o vreme la pămînt, pistolarii germani reuşiră să aducă la intersecţie un tun antiaerian, la adăpostul căruia începură să înainteze, încercînd să-i împresure pe apărători. Sesizînd pericolul, comandantul Văduva dădu semnalul de repliere. Tinerii luptători traversară strada în spatele unei clădiri, de unde se retraseră spre interiorul cartierului spre a se întîlni cu ostaşii români.

Cîţiva dintre ei ajung în poziţiile tunurilor noastre antiaeriene de la sud de Ghencea. Aceştia îi informară pe servanţi asupra locului unde se aflau hitleriştii, ajutîndu-i apoi la instalarea unui tun în poziţie de tragere. Primele proiectile nimeriră în plin convoaiele de autocamioane ale inamicului, staţionate pe Prelungirea Rahovei. Nemţii se precipitară spre arme. Dar tunarii şi noile lor ajutoare nu le lăsară nici o clipă de răgaz. „Voluntarii" aduceau în fugă muniţia, în timp ce îndemînatecul Tudor Marin scotea proiectilele din lăzi, trecîndu-le pe rînd servantului care încărca tunul. Din poziţiile lor ascunse în cîmpul de mături, celelalte tunuri ale bateriei îi susţineau într-un ritm neîntrerupt. Era însuşi ritmul hotărît şi curajos al tinerilor noştri luptători, veniţi să-şi pună braţul în slujba insurecţiei naţionale antifasciste...

...Tinerii erau prezenţi pretutindeni. În aceeaşi dimineaţă, în partea de nord-vest a cartierului se adunaseră alţi voluntari, treziţi dintr-o dată la sunetul trompetelor. Documentele de arhivă menţionează numele unora dintre ei: Dumitru Şerban, Ion Udroiu, Vasile Gomeajă şi alţii.

Eroismul neînfricaţilor fii ai cartierului Rahova a avut un puternic răsunet în conştiinţa cetăţenilor. File îngălbenite de dosar mărturisesc că mulţi dintre voluntarii participanţi la evenimentele din august 1944 au fost propuşi pentru decorare ori citaţi prin ordine de zi, spre a fi îndemn şi mîndrie întregului popor, tuturor tinerilor României...

Unul contra doisprezece

În zorii unei dimineţi de la sfîrşitul acelui august triumfător, pe uliţele comunei Dobîrlău din judeţul Covasna treceau mai multe grupuri de tineri înarmaţi. Unul dintre aceşti tineri, Gheorghe Olaru, împreună cu un prieten şi un militar, primiseră misiunea de a depista pîlcurile de hitlerişti, semnalate în pădurile din împrejurimi. Ajunşi la panta unei creste, cei trei şi-au împărţit sarcinile, apucînd fiecare în direcţii diferite, spre a se întîlni apoi la locul convenit.

Cu puşca la umăr, Gheorghe Olaru se adînci tot mai mult în pădure. La un popas, adierea vîntului îi aduse în urechi un zgomot confuz. Se trînti la pămînt şi începu să înainteze tiriş, cu prudenţă. În spatele unei stînci înălţă atent capul. Rămase împietrit: nu departe de el se afla un întreg grup de inamici. Îi numără: erau doisprezece militari, înarmaţi cu pistoale automate şi grenade.

Tînărul Olaru fu cuprins de fiori. Cum să acţioneze? se întreba înfrigurat. Să-şi anunţe tovarăşii prin trei focuri de armă, aşa cum se înţeleseseră? Dar pînă la venirea lor, hitleriştii ar fi putut scăpa cu fuga, capturîndu-l ori ucigîndu-l şi pe el.

După mai multe clipe de nelinişte şi chibzuinţă, Olaru îşi fixă arma în umăr şi ochi pe deasupra grupului inamic. Detunătura umplu văile cu ecoul el. În aceeaşi clipă, tînărul strigă din răsputeri: „Mîinile sus!"

Năuciţi, duşmanii săriră în picioare, aruncînd armele în iarbă. Cu puşca îndreptată spre ei, tînărul ieşi din bălării şi le făcu semn prizonierilor să se descotorosească de arme. Ţinîndu-i mereu în bătaia puştii, le ordonă încolonarea, indicîndu-le poteca de munte spre sat. Pe drum, urmărindu-i din spate, stăvili brusc tentativa comandantului neamţ de a se descotorosi de tînărul care-l escorta.

Cînd ajunse pe uliţele satului, tînărul voluntar fu întîmpinat de cei rămaşi aici ca un adevărat viteaz. El nu şi-a dezminţit nici mai apoi faima, adăugind primei sale capturi încă şase hitlerişti descoperiţi şi dezarmaţi de el. Aceste fapte de vitejie i-au adus peste cîtva timp o binemeritată medalie de război...

Ecourile luptei

În acele zile de mare încordare şi dîrzenie pentru poporul român, tînărul Alistar Cutureanu din Capu Cîmpului s-a aflat şi el alături de ostaşii români. Pe timpul îndeplinirii unei misiuni de cercetare asupra inamicului din zona Voroneţului, a fost rănit de un glonte duşman în pulpa piciorului drept. Găsit de ai săi, a fost transportat grabnic la un spital din Botoşani.

La cîteva luni după ce şi-a vindecat rana, Alistar Cutureanu s-a reîntors acasă. În sat era acum linişte. Linia frontului se depărtase mult spre apus, dincolo de frontierele patriei eliberate. Ostaşii români continuau cu aceeaşi îndîrjire lupta alături de trupele sovietice, pentru zdrobirea definitivă a hitleriştilor.

★

Faptele de vitejie ale tinerilor participanţi la insurecţie au rămas înscrise adînc în conştiinţa poporului nostru. Multe dintre ele şi-au aflat oglindirea firească în lucrări de sinteză, memorialistice, creaţii literare, de artă plastică, versuri şi cîntece populare. Printre scriitorii care au glorificat prin scrisul lor abnegaţia bravilor noştri luptători din acei timp de răscruce se numără şi poetul Mihu Dragomir. Volumul său „Întoarcerea armelor", născut din tumultul unor fapte cărora însuşi autorul le-a fost părtaş şi martor ocular, dă glas înaltelor sentimente patriotice ale tuturor confraţilor de generaţie şi de arme aflaţi atunci „pe baricadele istoriei", ale întregului nostru popor condus în luptă de Partidul Comunist Român:

**„Vuia vara răzbunătoare şi roşie.
Şi-n vuietul ei crescînd uriaşesc
se auzeau pămînturile mele
cum se suceau pe vechea osie,
venind încet spre locul lor firesc.
Era un august, şi-un cîmp înnoptat.
Şi, cu pămîntul odată, ne-am ridicat..."**

Ion SEGĂRCEANU

O ECONOMIE ARMONIOS DEZVOLTATĂ

În istoria sinuoasă dar continuu ascendentă a poporului nostru, sfertul de veac pe care-l sărbătorim anul acesta de la Eliberarea României de sub jugul fascist se înscrie ca un moment de cotitură, deschizător de epocă nouă, epoca socialismului şi comunismului. În aceşti ani, prin munca poporului, desfăşurată sub conducerea Partidului Comunist Român, patria noastră a urcat trepte tot mai înalte de dezvoltare economică şi socială, de progres şi civilizaţie. Aşa cum se sublinia sintetic în Raportul prezentat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la cel de-al X-lea Congres al partidului **„...am putea spune că în aceşti 25 de ani am trecut de la orînduirea burgheză, în care se menţineau puternice rămăşiţe feudale, la orînduirea care a lichidat pentru totdeauna exploatarea omului de către om — parcurgînd astfel mai multe etape istorice. Poporul român a înfăptuit cu succes societatea nouă, socialistă. Sub conducerea partidului comunist, clasa muncitoare, în alianţă cu ţărănimea, cu intelectualitatea şi celelalte pături sociale, a obţinut în dezvoltarea patriei victorii remarcabile cu care, pe drept cuvînt, ne putem mîndri".**

Tabloul economic al României la a 25-a aniversare a Eliberării sale ne înfăţişează profunde prefaceri structurale atît în ceea ce priveşte ramurile economiei naţionale, cît şi ponderea producţiei acestor ramuri în complexul economic naţional.

Industria a devenit ramura conducătoare a economiei, realizînd în prezent o producţie care o întrece cu mult pe cea din trecut, atît cantitativ cît şi ca nivel tehnic. În 1968, producţia industrială globală a fost de 2,7 ori mai mare decît în 1960 şi cu 41 la sută superioară celei din 1965. S-au dezvoltat viguros ramurile care propulsează progresul tehnico-ştiinţific şi asigură reproducţia lărgită la scara economiei naţionale. Realizări remarcabile s-au obţinut, de asemenea, în domeniul agriculturii, evidenţiindu-se avantajele formelor socialiste de organizare, cît şi în celelalte ramuri ale economiei naţionale.

Viaţa a confirmat din plin justeţea liniei generale, marxist-leniniste, a partidului nostru, priceperea sa de a aplica principiile socialismului la condiţiile concrete din România, capacitatea sa de a uni eforturile întregului popor în vederea propăşirii economice şi sociale a ţării.

Pornind de la posibilităţile şi nevoile proprii, inclusiv de la avantajele care rezultă din participarea ţării noastre la circuitul economic mondial, Partidul Comunist Român a orientat eforturile poporului spre o dezvoltare multilaterală, complexă şi echilibrată a economiei naţionale, la temelia căreia a pus industrializarea socialistă — condiţie hotărîtoare a dezvoltării economice, a independenţei şi suveranităţii naţionale.

Orientată după o astfel de concepţie, economia românească a făcut un adevărat salt calitativ, atît sub aspectul dezvoltării forţelor de producţie cît şi al perfecţionării continue a relaţiilor de producţie. Rezultatele obţinute în anii de la Eliberare, dar mai ales în anii actualului cincinal, atestă această caracterizare. În aceşti ani, pe harta ţării au apărut peste 700 noi capacităţi şi obiective industriale importante, s-au dezvoltat şi reutilat multe din cele existente, îmbunătăţindu-se repartizarea teritorială a forţelor de producţie. Făurirea unei economii puternice şi prospere îşi găseşte expresia în venitul naţional al ţării, indicatorul cel mai sintetic, care în cazul ţării noastre a crescut în perioada 1950—1961 de 5,22 ori, iar în deceniul următor 1971—1980, se va dubla.

Această perspectivă, fundamentată multilateral în documentele Congresului al X-lea al partidului, ne demonstrează pe planul paralelelor istorice că ceea ce se realizează astăzi, în condiţiile socialismului, în 30 de ani (avînd în vedere perioada 1950—1980), în condiţiile regimului burghezo-moşieresc din perioada dintre cele două războaie mondiale ar fi cerut un timp de 100—120 de ani!

Eficienţa unei orînduiri sociale se poate exprima, credem, prin capacitatea ei de a imprima dezvoltării economiei naţionale o cadenţă cît mai accelerată. Din acest punct de vedere rezultă că poporul român, construind socialismul pe meleagurile sale, făurind o economie armonios dezvoltată, a reuşit să imprime o dinamică deosebită, materializată în ritmuri înalte de dezvoltare, ai căror indici planificaţi au fost în mod frecvent depăşiţi. În domeniul producţiei industriale, de pildă, în primii trei ani al actualului cincinal producţia industrială a crescut într-un ritm de peste 12,3 la sută faţă de 10,8 la sută cît se prevăzuse în cincinal.

Prin forţa exemplului pe care-l oferă, un factor hotărîtor al situării dinamismului economiei româneşti printre cele mai înalte din lume îl constituie modul în care România şi-a conceput crearea şi dezvoltarea complexului economic naţional. Referindu-se la aceasta, unii economişti de peste graniţă nu ezită să-l caracterizeze drept un „model economic original", alteori numindu-l „miracolul românesc". Prin această apreciere, dată chiar şi de unele foruri internaţionale autorizate, experienţa României, ca şi concepţia care o însufleţeşte, intră în circuitul internaţional, recunoscîndu-li-se, astfel, valoarea prin învăţămintele ce le degajă. Aceste învăţăminte reprezintă un aport al României la îmbogăţirea experienţei mondiale în dezvoltarea forţelor de producţie, în crearea unei economii moderne, echilibrate şi în continuu progres.

Privită în contextul dezvoltării sociale armonioase, economia noastră naţională prezintă importante aspecte şi sub unghiul originalităţii experienţei sale. Un prim aspect îl constituie faptul că, pentru a ne crea şi dezvolta o industrie naţională, nu am mers nici pe linia copierii modului industrial al vreunei ţări, nici pe linia autoizolării de economia mondială, printr-o dezvoltare industrială autarhică. **Originalitatea la care ne referim constă în aceea că dezvoltăm o industrie puternic ancorată în posibilităţile şi nevoile interne, în avantajele rezultate din participarea la circuitul economic mondial.** Pornind de la aceste coordonate, industrializarea, acest vechi deziderat istoric al poporului nostru, a polarizat în jurul său principalele străduinţe şi eforturi ale generaţiilor contemporane, canalizîndu-le astfel, în amplul proces social de ridicare a ţării, mereu mai sus, spre culmile luminoase ale comunismului.

Un alt aspect îl constituie înfăptuirea industrializării socialiste într-o concepţie unitară şi de lungă perspectivă, care îmbină armonios nevoile curente cu cele viitoare, sarcinile specifice ale strategiei dezvoltării spre o economie modernă şi de înaltă eficienţă.

O parte organică a concepţiei şi experienţei noastre istorice în domeniul industrializării o constituie rezultatele ei. Sub acest aspect, **principala trăsătură a industriei noastre socialiste a constituit-o şi o va constitui şi în viitor realizarea unor ritmuri susţinute în creşterea producţiei, o dată cu îmbunătăţirea structurii acesteia.** În perioada 1950—1968, ritmul mediu anual al creşterii producţiei industriale reprezintă peste 13 la sută, iar în dece-

Un autoportret al României socialiste:

EREN '69

Iată, se întorc, ca printr-o cutie de rezonanţă, din lume, impulsurile transmise prin nervuri, prin dendrite publiciste, prin structurile cibernetice complexe ale agenţiilor de presă, ştirile despre inaugurarea Expoziţiei Realizărilor Economiei Naţionale a României. De la Izvestia, Tribuna Ludu, Nepszbadzsag, Rude Pravo, pînă la Washington Post, New York Times, The Economist, Le Monde, Le Figaro, L'Aurore, L'Humanite, L'Unita, Paese Sera etc... presa mondială comentează cu uimire, şi în superlative, grandioasa demonstraţie de prosperitate şi civilizaţie desfăşurată de-a lungul celor 71.000 de metri pătraţi de vitrine universale în care am tezaurizat cu o elevată strategie estetică 55.000 din produsele raţiunii şi sensibilităţii româneşti. Expoziţia Realizărilor Economiei Naţionale reprezintă o sinteză necesară, într-un moment al spiralei ciclice de evoluţie istorică: o sinteză elaborată realist, lucid, într-un bilanţ demn de calculatoarele electronice, chintesenţă a producţiei materiale şi spirituale pe care societatea noastră socialistă de astăzi o înscrie între parametrii trecutului apropiat, ai prezentului, acut şi sensibil de transformări accelerate, şi ai viitorului imediat sau îndepărtat, conturîndu-se prin Directivele celui de al X-lea Congres. Expoziţia Realizărilor Economiei Naţionale este nu numai un punct de reper, un moment etalon de referiri şi de elogii retrospective, ea reprezintă o investigare necesară a tuturor elementelor activităţii diurne a acestui popor imaginativ şi inventiv, în continuă efervescenţă creatoare şi efort metabolic, pe plan social, în concertul simfonic al industriei, tehnicii, ştiinţei, culturii şi artei în lume. Expoziţia reprezintă o viziune panoramică, sinoptică a României, în care se regăsesc proiecţiile materiale şi spirituale ale tuturor instituţiilor, întreprinderilor, combinatelor, cooperativelor desfăşurate de-a lungul patriei şi care se simt prezente, fiecare cu trăsături proprii de caracter, de exigenţă profesională şi etică, de conştiinţă politică, în marele autoportret al României socialiste.

Ceea ce impresionează, ca prin celule fotoelectrice, ascunse în fiecare element expus în standurile în aer liber sau în pavilioanele închise, este prezenţa expresivă, profund concretă a fiecărei Hotărîri şi Directive de partid, este prelungirea şi reflectarea exactă, premeditară, antecalculată a fiecărui produs românesc. Partidul Comunist Român devine astfel, în conştiinţa noastră atotcuprinzătoare, nucleul iradiant, raţiunea supremă care elaborează politica de prosperitate şi civilizaţie spre care tindem, pînă în cele mai intime structuri şi elemente. Evident, această sinteză este necesară nu numai pentru a ordona şi a structura la nivelul sensibilităţii cotidiene ceea ce produce ţara, „ceea ce mişcă în ţara asta", ci constituie un prilej de

niul următor, 1970—1980, el va reprezenta, după prevederile actuale, între 8—9 la sută. Structura industriei se va modifica în continuare datorită priorității ce se va acorda ramurilor hotărîtoare : energetica, metalurgia, construcția de mașini și chimia, iar, în cadrul lor, subramurilor care joacă un rol deosebit în progresul tehnico-științific actual : electronica, electrotehnica, masele plastice și firele sintetice, oțelurile superioare etc.

Continuarea neabătută a liniei perfecționării structurii producției industriale, a dezvoltării rapide a ramurilor de bază care condiționează înzestrarea tehnică superioară a economiei, valorificarea eficientă a resurselor naționale, izvorăște din cerința ridicării economiei naționale la nivelul cerințelor unei societăți avansate. O asemenea dezvoltare este impusă în același timp de evoluția vertiginoasă a producției materiale pe plan internațional, de puternica revoluție tehnico-științifică contemporană.

Perspectiva acestei dezvoltări este ilustrată în documentele Congresului al X-lea al partidului nostru, care a stabilit drept obiectiv fundamental **lărgirea și perfecționarea continuă a bazei tehnico-materiale a țării, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.** Pentru realizarea acestui obiectiv de importanță deosebită este necesară dezvoltarea intensivă a forțelor de producție, modernizarea continuă a economiei naționale, dezvoltarea științei, învățămîntului și culturii, crearea condițiilor pentru ridicarea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc, precum și perfecționarea continuă a relațiilor de producție, stimulent continuu al dezvoltării societății noastre.

În lumina hotărîrilor Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român, a căror îndeplinire va asigura realizarea obiectivelor propuse în cincinalul următor, producția industriei construcțiilor de mașini va crește cu 72—76 la sută, asigurînd circa 70 la sută din utilajele necesare programului de investiții pe perioada 1971—1975. Industria chimică va continua și în viitorul plan cincinal să realizeze cel mai înalt ritm de dezvoltare din industria țării, avîndu-se în vedere, în special, chimizarea gazului metan, a produselor petroliere și valorificarea resurselor de sare. O sarcină de însemnătate deosebită a cincinalului viitor, care își va pune puternic amprenta pe dezvoltarea armonioasă a economiei țării noastre, o constituie **dezvoltarea și diversificarea bazei energetice, folosirea ei mai rațională.** În documentele recentului Congres al partidului se subliniază elaborarea unui program special care prevede trecerea la folosirea energiei nucleare pentru dezvoltarea energeticii naționale.

Asigurînd în continuare dezvoltarea cu precădere a producției mijloacelor de producție, se prevede, totodată, creșterea în ritm susținut a producției bunurilor de consum, domeniu în care producția industriei ușoare urmează să crească în viitorul cincinal cu 40—45 la sută, mărfurile alimentare cu 35—40 la sută, o pondere însemnată în această industrie urmînd să aibă creșterea producției de mărfuri de folosință îndelungată.

Alături de industrie, experiența și rezultatele obținute în domeniul agriculturii reprezintă, de asemenea, o latură definitorie a concepției partidului nostru de edificare a unei economii socialiste moderne. Creșterea permanentă a producției în întreaga perioadă de transformare socialistă a agriculturii, cît și după aceea ; modernizarea continuă a acestei ramuri prin extinderea mecanizării, chimizării și irigațiilor, prin dezvoltarea cercetărilor științifice și creșterea gradului lor de aplicare în practică, inclusiv în domeniul organizării muncii, al productivității și eficienței economice ; dezvoltarea și întărirea continuă a proprietății socialiste de stat și cooperatiste ; creșterea gradului de socializare în sectorul cooperatist etc. — reprezintă tot atîtea aspecte ale experienței și preocupărilor din agricultura noastră.

Una din direcțiile principale ale întregii activități de conducere și planificare în țara noastră a constituit-o creșterea eficienței economice, valorificarea superioară a resurselor materiale și umane ale țării. Această preocupare a cunoscut un accent deosebit după Congresul al IX-lea al partidului și Conferința Națională a partidului din decembrie 1967, cînd s-au pus în mod deschis problema lichidării hotărîte a pierderilor (care se mențineau la nivelul unor întreprinderi și produse), și a rentabilizării. Această preocupare se va intensifica în viitor, documentele Congresului al X-lea prevăzînd sarcini speciale atît în domeniul reducerii costurilor de producție, cît și în cel al creșterii productivității muncii.

Promovarea cuceririlor științei și tehnicii contemporane și intensificarea acestei promovări în viitor reprezintă o altă trăsătură a concepției și experienței noastre în domeniul dezvoltării economice. Stimularea activității de cercetare științifică, îmbinarea cercetării fundamentale cu cea aplicativă, orientarea cu precădere spre rezolvarea problemelor pe care le ridică modernizarea în continuare a economiei naționale, intensificarea procesului de formare a cadrelor științifice și reflectarea acestei necesități, mai amplu decît pînă acum, în sistemul învățămîntului nostru universitar — toate acestea reprezintă principalele direcții ale dezvoltării științei în țara noastră în etapa actuală.

Un loc important în orientarea și concepția generală a partidului și statului nostru în domeniul economic îl ocupă politica dezvoltării acumulărilor, condiție hotărîtoare a întăririi bazei tehnico-materiale a societății noastre, a înfloririi multilaterale a patriei. Dezvoltarea susținută a economiei, științei și culturii, sporirea continuă a surselor de creștere a nivelului de trai au cerut o rată înaltă a acumulării, cerință care se impune și în viitor. Din venitul național se alocă între 25—30 la sută pentru fondul de acumulare, permițînd astfel, împreună cu amortizările, susținerea unui program de investiții în continuă creștere. Semnificativ este faptul că, dacă în 1951—1955, țara noastră a putut investi în medie anual 11 543 milioane lei, cu zece ani mai tîrziu volumul acestor investiții s-a ridicat la 37 302 milioane lei, iar cu alți zece ani mai tîrziu, în 1971—1975, el se va ridica la circa 97 000 milioane lei. În cincinalul următor volumul investițiilor destinate dezvoltării ramurilor productive și activităților social-culturale va fi de 1,5 ori mai mare față de cel realizat în 15 ani anteriori. Realizarea unui asemenea efort de acumulare constituie, fără îndoială, un indiciu deosebit de expresiv al forței dinamice a economiei noastre, al marilor sale resurse și posibilități.

Înfăptuirea acestui program de investiții va permite obținerea unei producții materiale mai mari decît cea obținută în primele trei cincinale, 1951—1965 ; față de aceeași perioadă, producția industrială va fi de 1,5 ori mai mare. Numai o rată ridicată a acumulării va permite ca în 1975 să producem 10 milioane tone oțel, 55—57 milioane Kwh energie electrică, circa 280—300 locomotive Diesel și electrice magistrale, 35 mii tractoare, 40 mii autocamioane și autotractoare, 50 mii autoturisme, 2 400 mii tone îngrășăminte etc.

Dezvoltarea echilibrată și armonioasă a economiei României în cei 25 de ani de la Eliberare a permis sporirea participării țării noastre la schimburile internaționale. În acești ani au fost extinse relațiile de colaborare economică și tehnico-științifică, raporturile comerciale cu țările membre ale C.A.E.R., cu toate statele socialiste, dezvoltînd totodată colaborarea economică cu alte state, fără deosebire de orînduire socială, pe baza principiilor ce călăuzesc politica noastră externă.

Ca rezultat al realizărilor de seamă obținute în producția de bunuri materiale, în întreaga activitate socială **dezvoltarea economică armonioasă a țării noastre permite ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual.** Adăugind la toate acestea măsurile luate de partid și guvern pentru perfecționarea conducerii societății și lărgirea democrației socialiste, avem tabloul cadrului complex în care se împlinește civilizația materială a României. Mărețele realizări ale anilor trecuți, cît și certitudinea înfăptuirii importantelor obiective ale anilor viitori, vor da un nou relief strădaniei și voinței ferme a poporului român de a-și realiza aspirațiile spre progres și prosperitate, de a asigura înflorirea continuă, multilaterală, a patriei sale socialiste.

Conf. univ. dr. Nicolae BELLI

asamblare a întregului potențial economic al României, de conexiune între diferitele ramuri ale activității productive, de elaborare a unei viziuni universale asupra activității fiecărui muncitor, tehnician, inginer, om de știință, la scară concretă.

Expoziția dezvoltă astfel circumvoluțiunile economiei noastre, cu toate impulsurile specializării și diviziunii muncii. Sînt expuse aici aparate, utilaje, obiecte care răsfrîng și întrec imaginația noastră, care ne completează existența și ne îmbogățesc cu elemente noi de rezonanță sentimentală, patriotică. Alergînd kilometri, înregistrînd aidoma reporterilor cinematografici fiecare exponat, vernisînd fiecare produs țîșnit din mîna omului modern, așa precum s-au desprins sateliții de pămînt, ca să rămînă în jurul nostru ca într-o galaxie de obiecte intime, de uz personal, de decor interior, încerci un sentiment de plenitudine, respiri mai adînc și mai sigur fiecare orizont al construcției socialiste, cu încredere gravă, matură, de răspundere cetățenească față de destinele României de azi și de mîine. Acele sonde săgetînd în duraluminiu văzduhul strălucitor incandescent de august, sonde acoperite în aur de medalii, la expoziții internaționale, forînd straturi adînci, subterane prin care petrolul cunoaște hemoragiile civilizării sale... Acel „butuc cu paleți, pentru hidrocentrala de la Porțile de Fier“, semănînd cu o elice imensă de avion intrînd în vîrtej amețitor sub jetul de fontă al Dunării și încărcînd lumina noastră de toate zilele cu noi carate de fecunditate... Apoi acele aparate și utilaje complicate, al căror nume vorbește de la sine despre înaltul grad de elevație al liniilor noastre tehnologice : freza longitudinală-portal, strungurile carusel cu comandă programată, mașinile orizontale de alezat și frezat cu afișaj de cote și cu comandă numerică, strunguri paralele, strunguri revolver, strunguri cu comandă programată pe bandă de magnetofon... Și, apoi, acele fantastice vile ultramoderne, cu mobilier stilizat și campingurile de agrement montan sau marin, și pavilioanele în care se reproduc în mărime naturală zeci de camere de locuit cu un mobilier fabulos de geometrie și culoare, de relaxare și deconectare, și chitarele electrice sau caiacele subțiri ale căror siluete amintesc performanțele mondiale ale sportivilor noștri... Dar ce vitrine aglomerate cu gust și simț al cromaticii, în care îmbrăcămintea, încălțămintea întrec în fantezie marile magazine universale din lume și confirmă faima noastră de artizani ai eleganței și confortului citadin ! Sînt atît de multe lucruri pe care memoria se străduiește să le absoarbă, convinși că sîntem stăpînii acestor bogății, încît spațiul tipografic rămîne strîmt și inoperant.

Mă emoționează oamenii pe care îi văd lunecînd în jurul meu — comentînd cu o bucurie care le transformă ochii în mii de infuzori și de amoebe vibratile și surîsul într-o vitamină tonică — încrederea și mîndria noastră colectivă, socialistă, că sîntem autorii, semnatarii bijuteriilor industriei, științei, tehnicii și culturii românești.

Nu întîmplător aceste arpegii în minereuri, în metale rare, în marmure, în beton, în aparate de înaltă precizie acordate parcă după meridianul de la Greenwich, aceste obiecte de uz casnic sintetizînd elementele civilizației noastre familiale sînt desfășurate acum spre tezaurizare oamenilor acestei țări. Pentru că oamenii acestei țări împlinesc 25 de ani de libertate, pentru că acest arsenal de exponate reprezintă bilanțul fiecărei secunde în care noi ne-am înscris circular, total, eliberînd România în acești 25 de ani de ultimele moșteniri ale unei economii aflate în haos, reconstruindu-i vitalitatea și originalitatea. O gamă atît de largă de produse nu poate fi decît rezultanta parabolică a dinamismului fără precedent, am zice nuclear, al economiei noastre planificate, țintind acele culmi de civilizație modernă cînd omul va trăi o bunăstare olimpică și eforturile lui vor cunoaște planetele... Dimensiunile economiei noastre actuale cunosc posibilități de schimb internațional în produse și astfel rețelele cooperării și colaborării egale și sincere între state și între oameni se vor multiplica celular. Și toate acestea într-un fragment de timp însumînd 25 de ani de libertate și într-un spațiu cuprins între kilometrii pătrați ai granițelor românești, realizate de un popor ajuns la 20 000 000 locuitori.

Evident, în zilele Congresului, cuvintele și-au găsit în expoziție expresia deplină, de înaltă exigență în exponatele E.R.E.N. '69.

Și fiecare om prezent în sala Congresului prin mandat, prin radio, prin televiziune, prin corespondențele de presă e deplin conștient că, de-a lungul timpului, din congres în congres, Partidul Comunist Român a fost acela care a corectat an de an, plan de plan, traiectoria economiei noastre, așa cum savanții corectează în spații traiectoria rachetelor în drum spre infinit. Există astfel o deplină consonanță și rezonanță între popor și partid, o încredere cu sincronizare perfectă între directivă și activitatea operativă, între hotărîre și îndeplinirea concretă ! Garanția acestei unități indestructibile, dialectice, dintre partid și popor se materializează în Expoziția Realizărilor Economiei Naționale prin fiecare obiect, ca o certitudine în realizarea obiectivelor celui de al X-lea Congres al P.C.R., care imaginează, printr-un vast și profund plan de dezvoltare, România acelui timp civilizat și prosper pe care îl visăm de secole și pe care ni-l apropiem secundă cu secundă.

Adrian DOHOTARU

ŞTIINŢA A PĂRĂSIT LABORATOARELE

Ştiinţa a părăsit laboratoarele şi tăcutele cabinete de lucru şi a ieşit în cetate. Ea a devenit vedeta nr. 1 a secolului nostru. Cucerind teritorii care se arătau inaccesibile inteligenţei umane, realizînd idei care acum 15—20 de ani păreau de domeniul fantasticului, ştiinţa s-a instalat definitiv în avangarda progresului uman, care astăzi este de neconceput fără folosirea pe scară largă a cuceririlor sale. Vasta revoluţie ştiinţifică tehnică din zilele noastre accelerează într-o măsură uriaşă ritmurile dezvoltării sociale. Procesul de investigaţie a fenomenelor şi transpunerea rezultatelor în practică se produc uluitor de rapid ; ideile şi teoriile trec din cabinetul de lucru în laborator, din laborator în uzină şi din uzină „explodează" în cotidian. **Ştiinţa a devenit o forţă de producţie.**

Poate mai puţin spectaculară, dar tot atît de eficientă, **ştiinţa românească şi-a desfăşurat în pătrarul de veac care a trecut de la Eliberare forţele sale cele mai valoroase, aducînd o contribuţie importantă la dezvoltarea vieţii sociale pe toate planurile şi dobîndind un binemeritat prestigiu internaţional.**

Ştiinţa românească contemporană nu s-a ivit însă dintr-o dată, printr-un act de generaţie spontanee, pe nisipurile unui loc gol şi pustiu. Ea **s-a ridicat pe o glorioasă tradiţie,** rod al efortului generos, adeseori dramatic, al marilor precursori, care, însufleţiţi de nobila pasiune a cunoaşterii, de dragostea adîncă faţă de patrie şi popor, au pus — în ciuda tuturor opreliştilor — pietrele de temelie ale culturii noastre naţionale. Gh. Ţiţeica, D. Pompei, T. Lalescu, Al. Myller şi S. Stoilov în matematică ; E. Bacaloglu şi D. Negreanu în fizică ; P. Poni şi C. Istrati în chimie ; G. Cobălcescu şi L. Mrazek în geologie ; D. Brînză, D. Voinov şi I. Atanasiu în biologie, cărora li se adaugă E. Racoviţă, întemeietorul biospeologiei ; V. Babeş, T. Ionescu, I. Cantacuzino, Gh. Marinescu, D. Danielopolu şi C. I. Parhon în medicină ; D. A. Xenopol, V. A. Urechia, V. Pârvan şi N. Iorga în istorie şi atîţia alţi savanţi care au fondat şcoli, au crescut şi educat zeci de generaţii, au afirmat numele ţării noastre în lume, vor rămîne pentru totdeauna în panteonul ştiinţei româneşti. Contribuţia lor remarcabilă la înnobilarea spiritualităţii noastre dobîndeşte un relief şi mai viguros dacă ne gîndim la condiţiile vitrege în care au lucrat sub vechile regimuri politice. Devotamentul lor pentru ştiinţă va rămîne totdeauna pildă noilor generaţii de cercetători pentru care evocarea acestor tradiţii nu este numai o pagină de cronică, ci şi una de etică şi patriotism.

Ultimii 25 de ani au dat ştiinţei româneşti valenţe şi semnificaţii noi. Apreciind că una din componentele esenţiale ale efortului de creaţie materială şi spirituală al unui popor aflat într-un intens proces de dezvoltare constă în valorificarea capacităţii sale de investigare ştiinţifică, de cercetare a fenomenelor din natură şi societate şi în folosirea acestor cercetări în construcţia economică şi socială, **Partidul Comunist Român a acordat şi acordă un sprijin şi o atenţie deosebite dezvoltării ştiinţei.**

Resursele materiale şi financiare acordate din bugetul de stat pentru cercetare au crescut de la un an la altul, ajungînd anul trecut la cca 2 miliarde lei, iar investiţiile din fondurile centralizate la cca 440 milioane lei. La acestea se adaugă sumele importante cheltuite pentru cercetarea ştiinţifică în laboratoarele uzinale. Între 1948 şi 1968 s-au înfiinţat 161 de institute şi centre de cercetare, din care peste 50 la Academia R. S. România, numărul total al unităţilor de cercetare fiind în 1968 de 308, faţă de numai 52 înainte de război. În ultimii ani au fost înfiinţate noi unităţi de cercetare menite să contribuie la dezvoltarea domeniilor cheie ale industriei moderne, îndeosebi ale industriei constructoare de maşini.

În ramura ştiinţă şi deservire ştiinţifică lucrează cca 43 000 de salariaţi, dintre care aproape 10 000 sînt cercetători, ceea ce înseamnă 5 cercetători la 10 000 de locuitori. Acestora li se mai adaugă 14 500 de cadre didactice care fac cercetare la peste 900 de catedre din învăţămîntul superior. Creşterea numărului de persoane ocupate în cercetare a fost însoţită de însemnate transformări calitative, fapt ilustrat — printre altele — de creşterea numărului de doctori în ştiinţe, care a ajuns astăzi la 4 700, dintre care cei mai mulţi în medicină (cca 22 la sută), urmaţi de cei din ştiinţele social-umanistice, tehnice şi agricole.

Plecînd de la premisa că cercetarea ştiinţifică trebuie să-şi sporească aportul la progresul ţării, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a hotărît un şir de măsuri menite să asigure apropierea mai pronunţată a ştiinţei de cerinţele practicii sociale, transformarea cercetării ştiinţifice într-o pîrghie importantă a dezvoltării producţiei materiale. Printre aceste măsuri, un loc deosebit l-a ocupat înfiinţarea Consiliului Naţional al Cercetării Ştiinţifice, organ de stat însărcinat cu coordonarea întregii activităţi de cercetare în vederea racordării conţinutului acesteia la necesităţile vieţii economice şi sociale, cu elaborarea politicii de cercetare şi promovare a cadrelor în domeniul ştiinţei, cu stabilirea profilului şi amploarea reţelei unităţilor de cercetare ş.a.

O dată cu înfiinţarea Consiliului Naţional al Cercetării Ştiinţifice, statul a început să-şi exercite tot mai bine, pas cu pas, funcţia sa de planificare în domeniul ştiinţei. În anul 1966 s-a elaborat primul Program naţional unitar al cercetării ştiinţifice — pînă în anul 1970, constituit ca parte integrantă a planului de stat. Elaborarea acestui plan a fost de natură să pună în ordine potenţialul nostru de cercetare, să disciplineze desfăşurarea eforturilor pe linia investigaţiei ştiinţifice, în legătură strînsă cu sarcinile ridicate de dezvoltarea economică şi socială. Progrese însemnate s-au realizat, totodată, în planificarea cercetării ştiinţifice la nivelul departamentelor economice, în unităţile de cercetare, în cele de producţie, în învăţămînt.

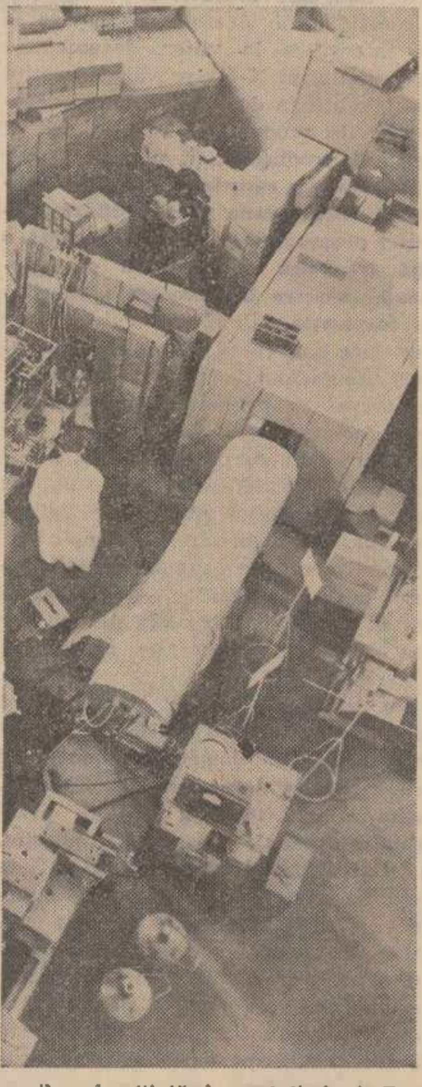
În acest climat propice, cercetarea ştiinţifică românească se afirmă tot mai mult prin realizări de prestigiu, care fac să crească aportul său la edificarea noii societăţi, la patrimoniul ştiinţific mondial.

Cercetătorii din domeniul ştiinţelor economice, al sociologiei, istoriei, arheologiei, filozofiei şi al celorlalte ramuri ale ştiinţelor umaniste sînt prezenţi în fluxul ştiinţei contemporane prin contribuţii care privesc îmbunătăţirea conducerii economiei naţionale, organizarea ştiinţifică a producţiei şi a muncii, studiul şi generalizarea experienţei ţării noastre în construcţia socialismului.

Dezideratul esenţial în elaborarea şi aplicarea unei politici eficiente în domeniul ştiinţei rezidă în găsirea sau crearea căilor optime de valorificare în practică a rezultatelor cercetării, de înlăturare a barierelor existente între laboratorul ştiinţific, biroul de proiectare şi secţia de producţie. Evident că soluţionarea acestor probleme nu este simplă şi nu se poate efectua instantaneu. Factorul primordial în acţiunea de transformare a ştiinţei într-o pîrghie materială este valorificarea rezultatelor investigaţiei ştiinţifice şi, de aceea, partidul şi statul nostru îi acordă în prezent o atenţie deosebită.

Răspunzînd acestei chemări, **oamenii noştri de ştiinţă au obţinut rezultate valoroase în rezolvarea unor probleme importante ridicate de practică,** îndeosebi în ceea ce priveşte mecanizarea lucrărilor, automatizarea proceselor de producţie, procedeele tehnologice noi sau extinderea şi asimilarea în producţie a unor noi maşini şi aparate, utilaje şi materiale. Din cele 329 de probleme din aceste domenii cuprinse în planul tehnic de stat pe anul trecut, mai bine de jumătate au fost rezolvate prin cercetări proprii. În perioada 1950—1969 au fost înregistrate peste 4 000 de invenţii, dintre care 55 la sută provin din ramurile construcţiei de maşini, chimiei şi petrolului — ceea ce atestă faptul că activitatea de creaţie ştiinţifică tinde să rezolve probleme esenţiale ale producţiei materiale, îmbogăţind tehnica prin introducerea soluţiilor moderne.

„Ştiinţa nu are patrie, dar omul de ştiinţă nu poate exista fără patrie", spunea Louis Pasteur. Într-adevăr, dezvoltarea ştiinţei este în mod evident rezultatul efortului comun al oa-

menilor de ştiinţă de pretutindeni. Dar, în epoca contemporană, omenirea constată cu mîndrie că dezvoltarea ştiinţei şi tehnicii nu are loc numai în ţările mari, ci şi într-un număr important de ţări mici şi mijlocii, printre care şi **ţara noastră, care participă efectiv la rezolvarea unora dintre marile probleme ale dezvoltării ştiinţei şi tehnicii mondiale, ale progresului umanităţii.** Această idee poate fi ilustrată cu numeroase fapte. **Numai în ultimii ani au fost înregistrate în străinătate peste 500 de invenţii româneşti,** pentru care au fost obţinute pînă în prezent 1250 de brevete. Concepţia lor tehnică superioară este confirmată de numărul mare de premii decernate cu prilejul confruntărilor internaţionale de specialitate. Dintre cele 17 invenţii prezentate la saloanele internaţionale de la Bruxelles (1968), Viena (1968 şi 1969), Nancy (1968) şi Londra (1969) — 12 au obţinut medalii, dintre care 9 de aur. **Ţara noastră întreţine relaţii oficiale cultural-ştiinţifice şi tehnico-ştiinţifice pe bază de documente bilaterale cu 41 de ţări.** În acelaşi timp, **România participă la activitatea a 170 de organizaţii ştiinţifice neguvernamentale,** cărora le sînt afiliate 116 instituţii de specialitate. O mie de oameni de ştiinţă români sînt afiliaţi personal la diverse organizaţii ştiinţifice, peste 70 dintre ei numărîndu-se printre membrii aleşi în conducerea acestor organizaţii.

Congresul al X-lea al P.C.R., stabilind programul propăşirii ţării în anii care urmează, deschide prin prevederile sale cîmp larg de afirmare **ştiinţei româneşti, care este chemată să devanseze prin cercetare necesităţile producţiei materiale şi ale celorlalte domenii de activitate, să contribuie mai activ şi eficient la accelerarea progresului în economie, în special a celui tehnic.** Aşa cum sublinia tovarăşul Nicolae Ceauşescu în Raportul Comitetului Central prezentat la Congres, **„Este necesar ca oamenii de ştiinţă din toate domeniile — şi în primul rînd cei din domeniul cercetărilor tehnice — să înţeleagă că nu se pot prezenta cu fruntea sus în faţa poporului decît în măsura în care prin activitatea lor aduc o contribuţie tot mai mare la progresul general al societăţii".** În acest scop, Directivele Congresului prevăd elaborarea unui program de cercetare ştiinţifică cu caracter practic şi fundamental pentru o etapă de 10 ani, ca parte integrantă a planului cincinal pe perioada 1971—1975 şi a schiţei de dezvoltare a economiei naţionale pînă în 1980. În ansamblul cercetării ştiinţifice un loc central va reveni ştiinţelor tehnice, în special domeniilor lor moderne : automatica, cibernetica, teoria informaţiei, micro-electronica, energia nucleară, mecanica fină şi optica.

Probleme de importanţă naţională vor face obiectul programelor prioritare, care vor concentra cercetări uni şi multidisciplinare, ca de pildă : economia de energie, forajul la mare adîncime şi maritim, economia de metal, crearea bazei de materii prime pentru industria de aluminiu, punerea în valoare a zăcămintelor de minereuri neferoase, extinderea comenzilor program la maşinile-unelte şi la alte echipamente tehnologice, punerea în valoare a complexului de resurse din Delta Dunării, elaborarea de noi răşini sintetice şi materiale plastice, crearea de noi hibrizi şi de noi rase de animale apte pentru exploatarea industrială, extinderea aplicaţiilor matematicii în economie, cercetările spaţiale etc. Se vor dezvolta cercetările de oceanografie şi se va elabora un program complex pentru studiul resurselor Mării Negre, în colaborare cu alte ţări.

Realizarea acestor obiective va fi susţinută prin afectarea, în cursul anilor 1971—1975, a unor importante investiţii pentru dezvoltarea bazei materiale a activităţii de cercetare, mai ales pentru dotarea cu aparatură modernă. Directivele prevăd totodată măsuri pentru perfecţionarea cadrului organizatoric, spre a se asigura o conlucrare strînsă între cercetare şi proiectanţii tehnologi pînă la punerea în funcţiune a obiectivelor economice. Pentru stimularea unei participări largi şi de înaltă competenţă la realizarea acestor obiective, se preconizează o stimulare materială în funcţie de rezultatele practice ale cercetării, trecerea la generalizarea autofinanţării unităţilor de cercetare pe bază de contracte, precum şi extinderea principiului gestiunii economice proprii în activitatea de cercetare.

Realizarea programului de cercetare ştiinţifică prevăzut pentru deceniul următor va marca o creştere notabilă a rolului ştiinţei în ansamblul forţelor productive ale naţiunii noastre, a contribuţiei sale la dezvoltarea multilaterală a ţării, la ridicarea nivelului de cultură şi civilizaţie a poporului nostru. Dobîndirile celor 25 de ani care au trecut de la Eliberare, perspectivele deschise de cel de al X-lea Congres al partidului încheagă o nouă tradiţie : TRADIŢIA SOCIALISTĂ A ŞTIINŢEI ROMÂNEŞTI. Tinerilor care se pregătesc astăzi pe ogoarele ştiinţei poporului, în minunate condiţii materiale şi morale, le revine o datorie grea, dar nespus de frumoasă : **pentru continua propăşire a patriei, să preia făclia ştiinţei româneşti şi s-o ducă mai departe.**

Emil IORDĂCHESCU

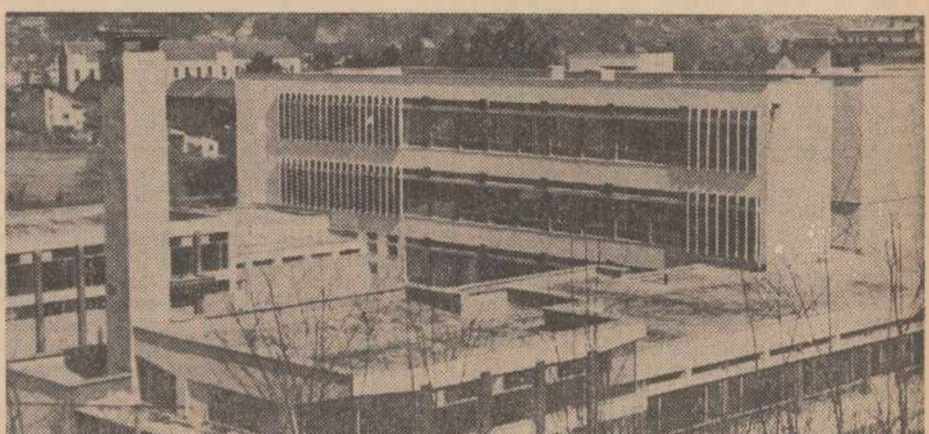
ROMÂNIA STUDENȚEASCĂ, AN 25

Sub acest titlu înmănunchem în cele 15 pagini care urmează reportaje și poeme studențești, scurte retrospective asupra destinelor unor absolvenți, sinteze asupra vieții și activității universitare, toate precedate de o amplă anchetă în cadrul căreia răspund la întrebările redacției cei 8 președinți care s-au aflat în fruntea conducerii organizației studențești în acești ani, tovarășii :

GHEORGHE MATEI, conf. univ., șef de sector la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. ; MIHAI GAFIȚA, scriitor, redactor șef al Editurii pentru literatură ; MIRCEA MALIȚA, membru supleant al C.C. al P.C.R., adjunct al ministrului afacerilor externe ; ION ILIESCU, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului ; CORNEL BURTICĂ, membru al C.C. al P.C.R., ministru al Comerțului Exterior ; ȘTEFAN BIRLEA, membru al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice ; MIRCEA ANGELESCU, secretar al C.C. al U.T.C. ; TRAIAN ȘTEFĂNESCU, președinte al Consiliului Uniunii Asociațiilor Studențești din România.

ROMÂNIA STUDENȚEASCĂ, AN 25

Mișcarea revoluționară a tineretului din țara noastră a cumulat o tradiție și o istorie a ei, s-a întîlnit întotdeauna pe coordonate majore cu lupta întregului nostru popor condus de partidul comunist pentru cucerirea unei vieți noi, pentru o împlinire în lumină.

Integrată în această mișcare, studențimea a dat, prin cei mai buni fii ai săi, dimensiunile unei tinere intelectualități revoluționare, comuniste, în acțiunile și idealurile sale.

După 23 August 1944, studenții s-au angajat alături de toate forțele progresiste din patria noastră pe drumul construirii societății socialiste, pentru transpunerea în realitate a celor mai înalte idealuri umane.

După o etapă în care a acționat dispersat, fără să-și constituie o organizație unică, studențimea a înțeles necesitatea unității de acțiune, a înființării unei organizații cu un statut care să-i fixeze obiective proprii, să-și definească contribuția în contextul social-politic al unei perioade de mari transformări.

Înființarea Frontului Democrat Universitar în 1946, a Uniunii Naționale a Studenților în 1947 și apoi a Uniunii Asociațiilor Studenților din România, în 1957, au marcat date importante în istoria organizației revoluționare a studenților români.

Bilanțul unei activități de un sfert de veac, creșterea continuă a rolului U.A.S.R., care unește în rîndurile sale pe toți studenții țării, aprecierile de care se bucură din partea conducerii partidului și statului, din partea poporului nostru, definesc astăzi, cînd trăim marile sărbători ale României socialiste, tezaurul cu care venim în întîmpinarea viitorului, un semn al recunoștinței noastre pentru încrederea și sprijinul ce ne sînt acordate.

Rememorarea anilor febrili și plini de împliniri — cuprinși între momentul 1946, cînd a luat ființă Frontul Democrat Universitar, și momentul 1969, cînd sărbătorim a 25-a aniversare a Eliberării — constituie scopul anchetei la care revista noastră a invitat să răspundă pe tovarășii care în acest răstimp au condus activitatea organizației studențești din România.

„Viața studențească" a adresat următoarele întrebări :

1. Cum definiți condițiile de ordin material, social-politic și moral în care au activat și au învățat promoțiile universitare din anii de după Eliberare ?

2. Ce loc a ocupat studențimea în mișcarea de tineret și în viața social-politică a țării în perioada în care ați lucrat dv. în conducerea activității obștești a studenților ?

3. Care sînt momentele cele mai semnificative ale activității din acea perioadă și ce amintiri vă leagă de ele ?

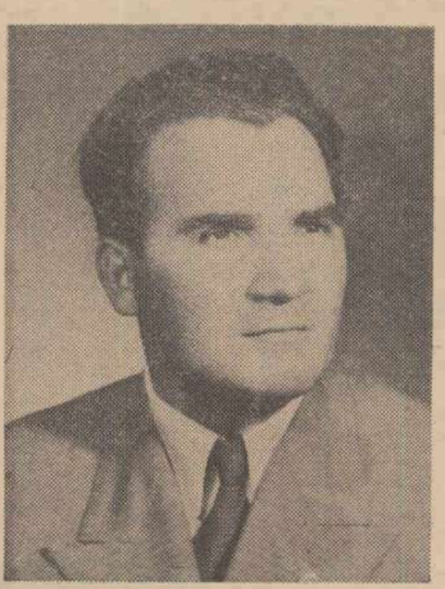
4. Prin ce calități anume se distinge tînăra generație de intelectuali formată în anii de după Eliberare și cum apreciați contribuția ei la opera de edificare socialistă a țării ?

5. Ce gînduri și urări aveți de adresat promoțiilor de studenți aflate în prezent pe băncile facultăților ?

Paginile următoare inserează, în ordine cronologică, evocările și gîndurile tovarășilor care au condus succesiv mișcarea noastră studențească din 1948 și pînă astăzi.

1946 — 1947 :

GHEORGHE MATEI

1 După părerea mea, problema ridicată în cadrul acestei prime întrebări nu poate fi abordată adecvat decît dintr-un unghi de vedere evolutiv istoric. Evident, condițiile de viață și de activitate ale promoțiilor universitare din ultimul sfert de veac au urmat cursul întregului proces al desfășurării revoluției populare și al edificării noii orînduiri în patria noastră. Astfel, de la primele cuceriri pe acest tărîm obținute imediat după Eliberare, care ne însuflețeau și înflăcărau pe noi în aspra luptă de atunci, pînă la realizările multilaterale de care se bucură azi tineretul studențesc, este un drum atît de lung... Îmi răsare pe moment în minte o comparație deosebit de plastică : aceea dintre fostul cămin studențesc Venus, de pe cheiul Dîmboviței, instalat în niște simple barăci (de altfel, una din bazele activității obștești democratice la vremea noastră) și complexul impunător de azi al asistenței studențești din vecinătate, de la Grozăvești ! ! !

Aspirațiile spre condiții încă mai bune ale celor de azi sînt de bună seamă firești — eternul ideal și eterna mișcare ! Dar pentru ca ei să înțeleagă întreaga semnificație a situației de care au privilegiul să se bucure, la care noi cu greu puteam visa, mi-aș îngădui să le sugerez a cerceta și medita cît de cît asupra împrejurărilor trecutului, mai mult sau mai puțin îndepărtat. Historia, magistra vitae...

2 La această chestiune, cred că cel mai nimerit este să redau succint unele fapte pendinte de crearea și prima fază a activității Frontului Democrat Universitar, lăsînd cititorilor înșiși să tragă concluziile cuvenite.

Era în primăvara anului 1946. Regimul democratic instaurat la 6 martie 1945 rezista cu succes asalturilor și presiunilor reacțiunii interne și externe și se consolida treptat. El se pregătea să treacă examenul greu al alegerilor parlamentare, fixate pentru toamna aceluiași an. În tentativele de a crea tulburări și a-și recîștiga pozițiile pierdute, cercurile reacționare se foloseau cu precădere de o parte a studențimii, pe care o transformaseră în principala lor masă de manevră. Trebuie precizat că universitatea reflecta încă pregnant vechile structuri ale societății românești. În situația dată, forțelor democratice și patriotice universitare le reveneau sarcini deosebit de importante și imperioase, a căror îndeplinire presupunea o acțiune coordonată, unitară. *Astfel a luat naștere, din inițiativa organizației comuniste a Universității București, ideea făuririi unui front comun universitar de luptă democratică. Primul act în acest sens a fost elaborarea și difuzarea, la începutul lunii martie 1946, a manifestului Frontului Democrat Universitar.* Într-un ritm rapid și într-o atmosferă de însuflețire și entuziasm tineresc au luat ființă organizații ale F.D.U. în toate centrele universitare din țară, la care participau studenți din partidele și organizațiile ce colaborau în cadrul guvernului democrat, precum și studenți fără apartenență politică. Închegarea organizatorică și afirmarea pe plan național a F.D.U. s-au desfășurat în condiții de mare tensiune politică, de confruntări uneori acerbe cu forțele ostile.

Cred că se poate deduce ponderea și semnificația mișcării democratice studențești în viața social-politică a țării dacă se are în vedere că *primul congres al F.D.U., din iunie 1946,* și-a desfășurat lucrările în incinta parlamentului, în prezența primului ministru, dr. Petru Groza, a altor miniștri și reprezentanți proeminenți ai științei și culturii românești și că acest eveniment a fost viu comentat și interpretat de opinia publică. Presa și alte mărturii ale vremii atestă limpede toate acestea. În rezoluția adoptată de congres erau consemnate sarcinile concrete care reveneau studenților „în dubla lor calitate de cetățeni și studenți". Nu mă pot reține de a cita cuvintele cu care se încheia aceasta : *„În clipa cînd poporul român se pregătește de bătălia hotărîtoare pentru victoria definitivă a democrației în România. Congresul național al studenților democrați cheamă întregul tineret studios din România să pășească cu hotărîre la luptă pentru îndeplinirea sarcinilor istorice care îi revin și să meargă alături de toate forțele naționale și democratice pentru înfrîngerea zdrobitoare a reacțiunii în alegerile generale, pentru prosperitatea și înflorirea scumpei noastre Patrii".*

Încadrîndu-se apoi în Federația Națională a Tineretului Democrat și participînd activ la activitatea acesteia, F.D.U. și-a adus, într-o măsură sau alta, aportul la soluționarea marilor probleme ale societății românești din etapa istorică dată, ca de pildă succesul forțelor democrate în alegerile din noiembrie 1946, redresarea economică a țării, promovarea tradițiilor înaintate ale școlii și culturii naționale etc. Prin reprezentantul său în parlament, F.D.U. și-a făcut auzit glasul atît în probleme specifice ale vieții universitare, cît și în probleme de ordin mai larg.

Cu un cuvînt, studențimea democrată din perioada la care ne referim, alături de celelalte forțe progresiste, în frunte cu clasa muncitoare și partidul ei de avangardă, și-a adus aportul la înălțarea edificiului României noi, contemporane.

3 Multe momente din perioada susamintită au rămas, cu trecerea anilor, ca imagini mereu vii, neșterse, în amintirea mea. Printre ele aș menționa zilele cînd căpăta primele contururi inițiativa creării F.D.U. Mă aflam atunci alături de un grup de colaboratori și prieteni, față de care simt nevoia lăuntrică de a-mi destăinui și cu acest prilej gîndurile și impresiile. Îmi vine mai întîi în minte chipul lui Brătescu Gheorghe (Gică), secretarul nostru general, întruchipare a abnegației și capacităților organizatorice și creative, iradiind totodată de naturalețe și seninătate umană. Îmi amintesc de asemenea de chibzuința și maturitatea de gîndire a lui Bogdan Cornel, de meticulozitatea și calmul lui Dumitru Nicolae (Nae), exuberanța lui Almăjan Maria (Pița), spiritul volubil și finețea sufletească a lui Gafița Mihai, farmecul lui Iorgulescu Florin ș.a. Retrăiesc în același timp bucuriile colaborării și prieteniei care m-a legat de colegi și activiști ai mișcării studențești a timpului : Coman Aurel, Cristea Gheorghe, Ungur Aurel, Bărbulescu Petre, Biserică Ion, Titratu Lidia, Miron Damaschin, Surdu Gheorghe, Ionete Constantin și mulți alții. Pentru noi toți, anii respectivi au fost de extremă încordare a forțelor spre a face față sarcinilor obștești de zi și de noapte, concomitent cu cele de ordin profesional. Aș adăuga că activitatea în cadrul F.D.U., care a îmbrăcat multiple și variate laturi — politico-organizatorică, cultural-artistică (cercul de studii, clubul F.D.U. etc.), economică (pe linia cooperației studențești etc) a constituit pentru noi o eficientă școală a vieții, a pregătirii pentru munca viitoare.

Cuvintele lui Simion Bărnuțiu: „Țineți cu poporul, ca să nu rătăciți" au fost gravate pe frontispiciul primului congres național al F.D.U. Deschizînd lucrările acestui congres, eu, studentul de la Filozofie și litere, copleșit pînă într-atît de emoție încît cu greu mă auzeam pe mine însumi (asistența probabil auzea, altfel ar fi reacționat în vreun fel) — țineam între altele să spun : „Studențimea democrată este hotărîtă să nu dezarmeze de la datoriile ei și va lupta, unită în Frontul Democrat Universitar, pentru ridicarea la maximum a pregătirii intelectuale a studenților, dar și pentru o viață nouă, pentru pace, democrație și progres, alături de marile mulțimi. Patriotismul nostru este acel care ne apropie de popor și se clădește pe fapte".

Într-un editorial al ziarului „Scînteia" din 14 iunie 1946, semnat de tovarășul Miron Constantinescu, se releva : „Dragostea de țară și popor, voința de a le înălța, de a spori prestigiul internațional al României, de a munci și lupta pentru prosperitatea și înflorirea ei au fost ideile călăuzitoare ale Congresului".

4 Generația de intelectuali formată în anii de după Eliberare se distinge, după părerea mea, printr-o participare constructivă mereu sporită la viața generală a țării, prin dinamism și patos creator, toate acestea derivînd dintr-o nouă relație și atitudine față de muncă în societatea actuală, socialistă.

5 Doresc să urez promoțiilor de studenți aflate în prezent pe băncile facultăților să urmeze exemplul bun al predecesorilor și să fie la înălțimea chemării lor în această epocă măreață a umanității, căreia transformările social-politice, precum și saltul actual al științei și tehnicii îi deschid noi și imense orizonturi.

Tineretul fiind ziua de mîine a patriei, urez studențimii noastre de azi să fie în măsură să-și aducă o asemenea contribuție la făurirea acesteia, încît, potrivit expresiei poetului, ea să reprezinte un „viitor de aur".

1947 — 1948 :

MIHAI GAFIȚA

1 Răspunsul la această întrebare ar trebui să fie lung, pentru a evoca studenților de azi frînturi din tabloul Almei Mater de acum 25 de ani. Ei nu-l știu, și e bine că nu sînt siliți să-i trăiască rigorile, dar nici nu trebuie lăsați să-și închipuie că viața studențească a primilor ani de după 1944 a fost un vis dulce, după tradiția cîntecelor heidelbergiene, pe care însă le-am fredonat și noi : „Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus" sau „O, vis al vieții studențești, din vremuri dispărute".

Eu am intrat în Facultatea de litere în 1942 ; am plătit taxe ca să fiu student ; am plătit taxe pentru fiecare examen ; am stat în cămin cu alți 11 într-o cameră ; am stat și într-o fostă baracă nemțească, transformată ad-hoc în „cămin pentru studenți", peste drum de terenul de tenis de pe Știrbei Vodă, de lîngă Casa studenților din Calea Plevnei. Ca să poată funcționa biblioteca facultății, în toamna anului 1944 noi am cărat cărțile în săli, din subsol, unde fuseseră transportate în vară, la bombardamente. Cîți din cei ce trec azi pe bulevard și văd construindu-se un corp nou de clădire la Universitate au știut că acel corp a fost nimicit de bombe, în aprilie 1944 ? În 1946 și 1947, în timpul secetei, masa de seară în cantine însemna, săptămîni la rînd, scrumbii sărate cu fulgi de ovăz, darul studenților danezi pentru colegii lor români.

Iașul avea condiții și mai grele — acolo fusese război și era secetă ; la Cluj și Timișoara era întrucîtva mai bine. Aceasta din punct de vedere material. Însă am învățat și așa !

Sub raport politic, activitățile de acest fel fuseseră interzise în anii fascismului și ai războiului. Simțeam totuși că activează organizații subterane, pe unii colegi îi știam apropiați de profesori democrați ca Mihail Ralea sau Vlădescu-Răcoasa, dar ei au ieșit în lumină abia după August 1944. Funcționau însă, și destul de activ, asociațiile în jurul cîte unei catedre animate de profesori ca Tudor Vianu sau N. Cartojan — în acestea am activat și eu. Au fost și altele, la Istorie, Psihologie etc. La mai toate facultățile bucureș-

ROMÂNIA STUDENȚEASCĂ, AN 25

tene existau astfel de societăți, cea mai temeinică fiind a studenților în Medicină, care avea cămin propriu și cantină. După 1944, ele au avut curînd și un caracter politic ; în conduceri au pătruns studenți de orientări diferite, care le-au antrenat în controversa ideologică fundamentală a momentului — aceea dintre forțele democrației populare și partidele numite istorice. În unele din aceste asociații rezolvarea controversei în favoarea democrației noi a fost mai grabnică, în altele a durat doi sau trei ani : Medicină, Medicină veterinară, Agronomie — ca să mă refer numai la centrul București — au fost în categoria din urmă.

În aceste împrejurări, la 3 martie 1946, un grup de studenți, aparținînd formațiilor politice de bază care aveau să compună blocul partidelor democratice, au lansat un apel către studențime, chemînd-o să se organizeze „pentru consolidarea democrației", pentru rezolvarea obiectivelor de ordin material și profesional, pentru a fi consultată în toate problemele care priveau soarta și viitorul ei.

2 După începutul reprezentat de această chemare, și după constituirea organizației noastre, **Frontul Democrat Universitar**, prin congresul ținut la 9—11 iunie 1946 în București, cred că se poate vorbi de un echilibru în considerarea locului și rolului studențimii în viața social-politică a țării.

Deci, **Frontul Democrat Universitar transformat în mai 1947, prin Congresul ținut la Cluj, în Uniunea Națională a Studenților din România — ca organizație unică a studențimii noastre,** a devenit expresia acestui spirit de pondere, în care obiectivele imediate ale vieții de student și de tînăr se echilibrau și se conjugau cu cele de actual și viitor cetățean al țării și al unei drepte orînduiri sociale, care în anii 1946—1948 abia își constituia bazele.

Procesul acestei clarificări și sedimentări a fost mai mult spectaculos decît greu. În 1948, deci în doi ani, el era încheiat ; în martie 1949 studențimea se integra în fluxul unitar al tineretului, ca o componentă a lui, păstrîndu-și specificul profesional — dacă poate fi profesie stagiul de 4—6 ani pe băncile universității — dar cu obiective social-politice unice și solidar cu tot ce e vîrstă tînără, în formarea proprie și în pregătirea pentru viața matură.

3 „Momentele cele mai semnificative din acea perioadă ?" Sînt numeroase... Mă bucur că la cele mai multe am fost participant direct. Am fost între cei care am redactat Chemarea din 3 martie 1946 — lucrul s-a petrecut într-o cameră de la căminul mediciniștilor, de pe Splai, unde locuiau colegii mei Gheorghe Brătescu și Nicolae Dumitrescu, și ei între cei 10 semnatari ai documentului nostru.

În aceeași cameră **s-au pus bazele revistei „Studentul român", care a apărut în mai.** I-am fost primul secretar de redacție și paginator, ca unul care mă pricepeam la tipografie — eram atunci și redactorul responsabil al revistei „Universul copiilor". Am fost în prezidiul de 5 al primului Congres național studențesc și am condus mitingul de încheiere, care a avut loc în fața palatului Marii Adunări Naționale : tot eu am salutat guvernul venit să onoreze congresul nostru — și nici azi nu-mi explic cum de-am putut vorbi de emoție, după ce am primit de la Brătescu bilețelul laconic : „În cinci minute vine guvernul ! Saluți tu !". Apoi, după congres, ne-am împrăștiat toți — din conducerea proaspăt aleasă, în țară, în celelalte centre, ca să participăm la constituirea comitetelor organizației noastre.

Am fost la Brașov la primul Congres național al tineretului (august 1946), la Praga, în delegația care a participat la **Congresul de constituire a Uniunii Internaționale a Studenților (august-septembrie 1946),** am fost în campanie electorală în județul Tutova, însoțindu-l pe profesorul Petre Constantinescu-Iași, la Suceava, Rădăuți, Cîmpulung Moldovenesc... Ar fi o listă lungă dacă aș înșira momentele — acum scumpe amintirii mele — atunci însă obișnuite, firești. Făceam cu toții, de toate : carte, politică, activitate socială, cursuri, ședințe, revistă, lucrări de specialitate, propagandă electorală, conferințe publice, seminarii — fiindcă nu puteam să nu facem, fiindcă eram convinși că trebuie să facem, că altfel nu se poate. Acești doi ani, ultimii ai vieții mele de student, prelungind activitatea studențească propriu-zisă, pe care o încheiasem în iunie 1946, îi socot drept cei mai frumoși ani, acum destul de mulți, pe care i-am lăsat în urmă. Cei mai frumoși, nu pentru că erau ai tinereții, dar pentru că au fost plini de freamătul acelui moment, în care s-au ales apele a ceea ce trăim azi. N-am lipsit de acolo. A fost o atmosferă de dăruire curată, entuziastă, fără gîndul compensației pentru fiecare din noi, dar cu siguranța unei schimbări fundamentale pentru noi toți și pentru cei din jurul nostru.

Mă gîndesc deci cu emoție la momentul congresului de la Cluj (mai 1947), care a cimentat unitatea noastră și a transformat Frontul în Uniune Națională a Studenților. Colegul meu de atunci — un timp chiar coleg de cameră în cămin), istoricul de azi Gheorghe Matei, a fost cel care a propus numele meu pentru președinția Uniunii. Lucrul s-a petrecut la Casa Matei Corvin din Cluj. Fusese în acele zile o dispută extrem de dură în comisia umanistă în legătură cu crearea condițiilor pentru intrarea în facultăți, în număr sporit, a fiilor de muncitori, țărani și mici funcționari care nu avuseseră condiții bune pentru a învăța. Se opuseseră acestei măsuri studenții din gruparea liberală, între care aveam mulți colegi. Eram raportorul comisiei ; în sală, în violenta controversă, cel mai activ alături de mine, economistul de azi, Constantin Ionete, atunci președintele cooperativei „Solidaritatea studențească". Bătălia am cîștigat-o noi, cum s-a petrecut și în celelalte comisii, unde medicii de azi Gheorghe Brătescu sau Nicolae Dumitrescu de la comisia medico-farmaceutică, ambasadorul în S.U.A. Cornel Bogdan sau adjunctul de ministru al comerțului exterior Nicolae Nicolae, în comisia tehnico-științifică, sculptorul și scriitorul Nicolae Crișan în comisia artistică și alții, și alții, au susținut programul nostru social, direcțiile politice de bază ale unei studențimi care se pregătea temeinic să intre în viața cea mare, unde peste cîteva luni avea să se instaureze republica, iar peste un an să se treacă la naționalizarea principalelor mijloace de producție.

MANIFESTUL FRONTULUI DEMOCRAT UNIVERSITAR

FRONTUL DEMOCRAT UNIVERSITAR

Prin urmare, amintirile de atunci cele mai scumpe sufletului meu se leagă, oricum aș gîndi, de faptele-cheie ale momentului, de atmosfera care domina viața studențească și munca noastră profesional-politică, de oamenii cu care le-am înfăptuit pe toate.

Cu toții am făcut atunci și erori, poate mai exact exagerări, dar ele au pornit din nepricepere, din elan tineresc, din nerăbdare, din temperament. Esențialul muncii noastre de atunci a fost pozitiv, de bună credință și cinstit. Continuam conștienți tradiții bune și întemeiam, tot conștienți, un început nou de drum, care s-a dovedit rodnic. Avem dovezile, acum, după două decenii și mai bine.

4 Tînăra generație ? Mai curînd tinerele generații, căci între a mea și cea de azi din facultăți sînt mai multe.

Cred că sînt mai scormonitoare în domeniul științei și artei decît am avut răgazul să fim noi, cei ce-am intrat în universitate în timpul războiului. Mai îndrăznețe în a se dedica spiritului specializării, parcă și pretind mai mult, și, în chip firesc, trebuie să accepte să li se ceară mai mult sub raportul pregătirii, disciplinei. Noi am găsit multe locuri goale în viața publică, locurile morților în război, ale celor ce se compromiseseră în colaborarea cu fascismul. A trebuit să le umplem, să facem față unor sarcini care nu o dată ne depășeau, să participăm la clădirea unei lumi noi, pentru care lumea veche nu ne pregătise, ba chiar ne ațîțase împotriva ei. Deci trebuia să ne și educăm pe noi înșine, să ne reconsiderăm ierarhiile de valori, să ne instruim, și în același timp să producem, să muncim. Ne-am calificat, cum se spune, la locul de muncă, ceea ce nu e ușor de loc și cere efort dublu, căci nimeni nu ne putea ierta pentru ceea ce nu știam sau pentru ceea ce greșeam. Generațiile noi au dreptul să ne judece — și ele o fac. Dar și noi avem dreptul să le cerem, să le judecăm. Ele trebuie să se instruiască mai bine decît noi, de vreme ce au alte condiții, să nu-și irosească timp și energie pe căi lăturalnice, nerodnice, în experimente sterile, în mode trecătoare, ușoare, de vreme ce obiectivele lor sînt clare și totul le îndrumă în direcții fertile.

Noi am fost studenții unei perioade de căutări și treceri ; ei sînt ai uneia de stabilitate și construcții. Cerințele, cadrul și căile diferă, dar scopul e același : o pregătire superioară, disciplină, seriozitate, spirit patriotic, dragoste pentru popor și pentru partid.

Și, acestea, le urez studenților de azi...

1948 — 1949 :

MIRCEA MALIȚA

Întîmplarea face ca să răspund întrebărilor stăruitoare ale acestei anchete de la Iași. Cu douăzeci și unu de ani în urmă, în același Teatru Național, unde mă aflu în aceste zile, pe atunci păstrînd încă urma bombei neexplodate, ce trecuse prin plafon, am trăit un Congres al studenților. S-a creat Uniunea Națională a Studenților din România, urmașă a Frontului Democrat Universitar la care participasem, înscriindu-se în filiația mișcării democrate și progresiste de studenți. Ca să facem o enumerare completă, trebuie să cităm pe ultimul președinte al studenților înainte de război, tovarășul Gogu Rădulescu. Și astfel, la Iași, unde astăzi simți ritmul de expansiune al țării bătînd în mod cu totul semnificativ, noua uniune și-a desemnat statutul și linia de activitate în prezența observatorilor străini, din care nu lipseau nici indieni în costume pitorești, nici americanii ce voiau să reînsuflețească New Dealul.

Nu trebuie să se uite că, de cînd s-a manifestat ea, în ceea ce a avut mai bun, studențimea s-a pronunțat în mod clar în direcția acelor linii de dezvoltare a societății românești, care erau de partea progresului și democrației. Un mare entuziasm ne însuflețea la Iași. Era un termen care astăzi și-a pierdut din însemnătate : luptam împotriva reacțiunii, combăteam și înregistram victorii. Lupta astăzi îmbracă un aspect nou. Și acum valorile luptei există, dar nu în termenii ascuțiți de atunci. Astăzi combatem conservatorismul, inerția, lenea, birocratismul, sclerozarea ideilor. Atunci înfruntarea fizică nu era exclusă și manifestările aproape perpetue ne întrerupeau de la curs, ne duceau în piață, unde scandam pentru reforma agrară, naționalizare, reformă monetară, Republică, guvern democratic, reforma învățămîntului.

Să mă ierte prietenii mei mai tineri, de care nu vreau să mă desprind ca să-mi păstrez propria tinerețe, dar fără complexe proprii veteranilor din războaie, le amintesc acea senzație de student necăjit, făcînd foame, mîncînd în cantinele organizate de sindicatele muncitorești, nemulțumit de cursurile vetuste, vrînd reforma instituțiilor, vrînd din toată inima ca totul să se schimbe și ca treburile țării să ia un curs, unde energiile tinerei generații să se consume pentru prima oară cu folos, cu sens și spre trebuință obștească.

Generația de atunci are acum părul sur la tîmple. Șanțurile experiențelor aspre brăzdează sufletele și, de ce nu am spune, două decenii de eforturi. Dar ce imensă satisfacție, răsplătitoare, este aceea de a vedea schița sau viziunea viitorului, verificată și confirmată de istorie.

Am avut totdeauna convingerea că omul trece printr-o perioadă de maximă disponibilitate în adolescență. Este și o știință, hebelogia — de la Hebe, — știința tinereții, nu prea înfloritoare, dovadă negurile în care plutesc toți cei care se pronunță asupra problemelor tinerei generații. Nu există societate, în care tineretul, astăzi majoritate a populației în multe puncte

(Continuare în pagina 12)

(Urmare din pagina 11)

de pe glob, şi mai ales tineretul studios, să nu joace un rol de pronunţată utilitate şi sens. Este în onoarea studenţimii noastre faptul de a nu fi constituit un factor de complicare şi îngreunare a problemelor sociale şi de a se fi aşezat în direcţia evenimentelor.

Amintirile mele legate de mişcarea de studenţi sînt din 1945 pînă în 1948, cînd am lucrat în Facultatea de ştiinţe, Universitate şi Centrul Bucureşti. Momente semnificative: transformarea prin muncă voluntară a unor săli dezafectate în cluburi de intensă activitate socială, cercuri de marxism-leninism, grupe de redactare şi tipărire a unor cursuri intens cerute de studenţi, democratizarea şi participarea la viaţa politică a ţării, vizite la centrele muncitoreşti, ca de exemplu Slănicul de lîngă Ploieşti, cu o emoţionantă seară de versuri şi cîntece între muncitori şi studenţi. Apoi perioada 1948—1949. După un an al U.N.S.R.-ului, am creat toate organizaţiile de tineret, U.T.M.-ul şi am intrat cu aceleaşi sarcini de muncă studenţească în noul Comitet Central al U.T.M.-ului. Congresul U.T.M.-ului de unificare a fost o impresionantă manifestare a dorinţei unei întregi generaţii de a servi programul partidului de edificare socialistă a ţării. Am activat pînă în 1950. Momente memorabile: brigăzile studenţeşti de la Vişeu şi de la Bumbeşti-Livezeni, participarea la reforma învăţămîntului (aş cita crearea grupelor de studiu, care împart anii universitari, la seminarii şi lucrări practice), colaborarea la „Studentul român" şi presa de tineret, susţinerea noilor acte revoluţionare ale acelei epoci, legătura intensă cu mişcarea studenţească internaţională.

Tînăra generaţie de intelectuali de după 23 August s-a distins prin încredere şi viziune. Am crezut în aceste minunate şantiere care schimbă peisajul ţării de la un cap la altul şi care au venit după patru cincinale, în ritmul lor impetuos şi definitiv de astăzi. Acum ele sînt realitate palpabilă, ziduri arhitectonice adăpostind echipament modern, mînuit de specialişti meticuloşi. Atunci era o chestiune de credinţă într-un ideal. Entuziasmul de altădată s-a schimbat în formă, dar substanţa rămîne aceeaşi. Nu există construcţie fără pasiune, încredere şi entuziasm.

Sîntem martorii şi protagoniştii unui proces necontenit, cei ce ne putem numi generaţia de 40 de ani plus. Ne întîlnim adesea: redactori de reviste, autori consacraţi, activişti cu experienţă de organizare şi conducere, specialişti în mine şi agricultură, cîte un diplomat, mulţi universitari, conducători de unităţi ce nu trăiesc pe seama bugetului statului. Avem ceva de spus tinerei generaţii la un interval de două decenii. O mărturisire, nu un sfat. Adevărul e că simţim noi înşine pulsînd în toată amplitudinea primelor zile ale Republicii şi vieţii democrate la noi în ţară, aceeaşi înflăcărare, acum după Congresul al X-lea al P.C.R.

Cuvîntul Renaştere nu e deplasat. Se întoarce o nouă pagină, se începe un nou capitol de angajare a forţelor intelectuale, morale şi materiale ale naţiunii noastre. Mi-este greu să găsesc un resort mai antrenant ca ideea că ţara noastră va parcurge o etapă hotărîtoare de dezvoltare ce o va pune în rîndul ţărilor avansate industrial. Civilizaţia socialistă este un termen folosit adesea de tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Noi l-am cunoscut în anii după 23 August în manifestările politice care au decis drumul ţării noastre şi îl cunoaştem, din acea vreme, voinţa hotărîtă, mobilizatoare, raţionamentul judicios şi înţelept şi l-am urmat în acte decisive de acută confruntare cu reacţiunea, în anii de după 23 August. Astăzi poporul întreg i-a încredinţat mandatul de totală şi solidă încredere, de dirigutor, îndrumător şi conducător al unei etape cînd vom sălta pe lista indicilor care caracterizează ţările, plasîndu-ne mai sus, spre culmi, emanaţie spirituală şi producţie materială.

Nu, să nu mi se spună că am îmbătrînit. Tîmple sure, da, maturitate eventual, dar nu vrem să admitem că resursele noastre de energie au secat, acum, cînd obiective pasionante cer participarea noastră mai mult ca oricînd. Vrem să rămînem alături de contingentele noi, să mai spunem o dată „heirup" ca la Bumbeşti şi apoi să contemplăm rezultatele celui de-al cincilea Cincinal. Numai pentru a porni mai departe, pentru cel următor. Căci cheia generaţiei noastre este construcţia perpetuă, în care ne găsim împlinirea o dată cu ascensiunea poporului român la o viaţă modernă, profund socialistă, pătrunzător umană, care vorbeşte limbajul epocii şi al ştiinţei ei.

1957 — 1960:

ION ILIESCU

1 Transformările adînci produse în viaţa ţării în cei 25 de ani care au trecut de la Eliberare au cuprins şi învăţămîntul superior, s-au reflectat direct în viaţa universităţii şi a studenţimii. Una din principalele probleme care s-au ridicat în primii ani ai puterii populare în domeniul învăţămîntului a fost democratizarea lui, asigurarea accesului la învăţătură fiilor de muncitori şi ţărani. Aceasta era legată în primul rînd de asigurarea condiţiilor materiale necesare, de introducerea unui sistem de burse de stat, crearea unei reţele de cămine şi cantine studenţeşti. În ciuda situaţiei grele în care se afla economia în primii ani de după război, statul democrat-popular a făcut eforturi susţinute pentru crearea acestor condiţii, care s-au îmbunătăţit an de an. Meritul organizaţiei democratice a studenţimii de atunci, a Uniunii Naţionale a Studenţilor şi, în primul rînd, a studenţilor comunişti este că au participat activ la acest proces, organizaţiile studenţeşti ocupîndu-se în aceşti ani direct de organizarea şi administrarea căminelor şi cantinelor studenţeşti.

O caracteristică a acelei perioade, în care s-a desfăşurat o încordată luptă politică pentru înfrîngerea claselor exploatatoare şi a partidelor reacţionare şi în care s-au depus mari eforturi pentru refacerea economiei naţionale, a fost larga participare a studenţimii la viaţa social-politică a ţării, marea majoritate a ei alăturîndu-se forţelor democratice, angajîndu-se activ în lupta şi eforturile maselor populare conduse de partid. **Consolidarea unităţii de acţiune a întregului tineret în cursul desfăşurării luptei forţelor revoluţionare din ţara noastră, a trecerii spre etapa socialistă a revoluţiei populare a creat condiţiile făuririi unităţii politice şi organizatorice, creării, la începutul anului 1949, a organizaţiei unice revoluţionare a tineretului din ţara noastră — Uniunea Tineretului Muncitor.** Aceasta a marcat totodată o puternică intensificare a activităţii politice în rîndurile studenţimii noastre. Anul 1949 a marcat pentru mine începerea vieţii de student al Politehnicii bucureştene.

2 În toţi anii construcţiei socialiste, studenţimea s-a manifestat ca un detaşament activ al tineretului patriei noastre. Creşterea sa numerică, pe măsura dezvoltării învăţămîntului superior, pătrunderea pe băncile universităţii a unui număr tot mai mare de tineri proveniţi din toate păturile societăţii au contribuit la consolidarea şi activizarea politică a mişcării studenţeşti din ţara noastră, la multiplicarea legăturilor şi acţiunilor comune cu toate celelalte categorii de tineri.

În perioada anilor 1956—1960, cît am lucrat în conducerea U.A.S.R., pot spune că am participat la o perioadă de sensibilă ascensiune a activităţii obşteşti a studenţimii, la o vie prezenţă a studenţimii în viaţa social-politică a ţării.

3 Începutul activităţii mele în conducerea organizaţiei studenţeşti este legat de apariţia Hotărîrii Biroului Politic din iunie 1956, care a stabilit un cadru organizatoric nou de desfăşurare a activităţii obşteşti a studenţilor. Cu acest prilej, în locul unui mare număr de diverse organizaţii care acţionau în rîndul studenţilor — sindicate, asociaţii ştiinţifice, asociaţia sportivă „Ştiinţa", Crucea Roşie, A.R.L.U.S., A.V.S.A.P., care generau multiple paralelisme, fărîmiţarea forţelor şi supraaglomerarea unor cadre — au luat fiinţă asociaţiile studenţeşti, ca organizaţii profesionale ale studenţilor. **În august 1956 s-a constituit comitetul de organizare, care a pregătit Conferinţa naţională a studenţilor din februarie 1957, unde a luat fiinţă Uniunea Asociaţiilor Studenţeşti.** La această conferinţă am fost ales preşedinte al U.A.S.R., funcţie în care am activat pînă la începutul anului 1960. Această perioadă de muncă interesantă, deosebit de vie este legată de numeroase amintiri plăcute, legate de dezvoltarea şi îmbogăţirea activităţii obşteşti a studenţimii noastre. Un moment memorabil al acelor ani a fost cea de-a doua Conferinţă a U.A.S.R. din 1959, care a constituit primul bilanţ al activităţii asociaţiilor după doi ani de existenţă, consolidarea lor politică, organizatorică.

4 În anii puterii populare învăţămîntul superior a format detaşamente numeroase de intelectuali, de specialişti în diverse domenii, aceasta constituind una din marile realizări ale regimului nostru, ale socialismului. **Trăsătura dominantă a tinerei intelectualităţi, crescută şi formată în aceşti ani, este angajarea sa politică, devotamentul pentru cauza socialismului, participarea activă la efortul general depus de poporul nostru pentru dezvoltarea economică, pentru ridicarea nivelului de cultură şi bunăstare a oamenilor muncii.**

Viaţa tumultuoasă a patriei, transformările adînci care au schimbat înfăţişarea ţării, prezenţa activă alături de popor la întreaga activitate de construcţie economică, de consolidare a orînduirii socialiste, la viaţa social-politică şi culturală a patriei au constituit marea şcoală în care s-a format şi s-a călit profilul intelectualităţii socialiste a patriei, care cu mîndrie se poate considera părtaşă la tot ceea ce a înfăptuit poporul nostru în aceşti ani.

Aprecierile exprimate de conducerea partidului nostru, de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la adresa intelectualităţii, a contribuţiei sale la construcţia socialismului, exprimă preţuirea de care ea se bucură din partea întregului popor.

5 Studenţimea zilelor noastre se bucură de condiţii deosebit de favorabile de viaţă şi studiu, de condiţii de ordin material şi organizatoric, de activitate obştească, pe care nu le-a cunoscut nici o generaţie pînă acum. În anii ce vin învăţămîntul superior va cunoaşte noi îmbunătăţiri şi perfecţionări ca urmare a aplicării în viaţă a Directivelor Comitetului Central al P.C.R. şi a Legii învăţămîntului, la înfăptuirea cărora studenţii sînt chemaţi să participe nemijlocit. Programul de dezvoltare multilaterală a societăţii noastre, elaborat de Congresul al X-lea, deschide noi perspective, cîmp larg de afirmare tuturor energiilor şi talentelor, oferă orizonturi nelimitate, îndeosebi tineretului nostru.

A fi student astăzi este fără îndoială un mare avantaj, dar aceasta constituie totodată şi o mare obligaţie faţă de popor, faţă de societate. Ţara noastră se află în plin avînt constructiv. Poporul nostru face, şi trebuie să facă în continuare, eforturi susţinute pentru a asigura un continuu avînt al economiei naţionale, pentru a înlătura decalajul care ne desparte de ţările avansate, pentru a asigura progresul material, întărirea forţelor de producţie ale ţării — condiţie de bază a ridicării bunăstării generale a poporului, a gradului de civilizaţie şi cultură pe care orînduirea socialistă este capabilă să-l asigure.

Nu poate fi o mai mare satisfacţie pentru un tînăr intelectual decît aceea de a-şi dedica forţa de muncă, energia, talentele şi cunoştinţele înălţării patriei, ridicării poporului căruia îi aparţine, înfăptuirii aspiraţiilor sale de bunăstare, realizării acestui program luminos, însufleţitor, elaborat de Partidul Comunist Român — exponentul intereselor vitale şi conducătorul încercat al poporului nostru.

1960 — 1962:

CORNEL BURTICĂ

1 Un umanist spunea că „memoria este acea însuşire cu care omul a fost înzestrat ca să poată uita". Simţim deseori nevoia să uităm, mai cu seamă întîmplări neplăcute, fapte triste din trecutul înnegurat. Sînt însă împrejurări cînd nu putem şi n-avem voie să uităm, cînd faptele sînt prea adînc încrustate în memorie. Vorbind, de pildă, despre condiţiile în care s-a desfăşurat procesul de învăţămînt în anii de după Eliberare, nu putem uita că în perioada interbelică şi în anii războiului România prezenta unul din cele mai ridicate procente de populaţie analfabetă şi semianalfabetă din Europa (35 %), nu putem uita nici limitele din punct de vedere social ale învăţămîntului, caracterul său de clasă lipsa de accesibilitate la studii superioare pentru tineretul muncitoresc şi ţărănesc, greşita orientare a conţinutului învăţămîntului care neglija ştiinţele moderne şi încuraja predarea unor discipline lipsite de utilitate şi aplicare practică.

Evenimentul petrecut la 23 August 1944, care a marcat începutul unei perioade de adînci transformări economice, politice şi sociale, a însemnat şi primul pas pe calea deplinei democratizări a învăţămîntului românesc, a asigurării condiţiilor care să permită tuturor tinerilor, îndeosebi celor din mediul muncitoresc şi ţărănesc, să pătrundă pe porţile şcolilor superioare. Într-o perioadă scurtă s-a ajuns la lichidarea neştiinţei de carte şi la învăţămîntul obligatoriu de 8 ani, s-a asigurat învăţămîntul gratuit pentru toate gradele, dreptul deplin pentru toţi copiii patriei de a urma orice formă de învăţămînt, indiferent de sex sau naţionalitate.

A sporit puternic recrutarea studenţimii din rîndurile celor două mari clase ale societăţii, muncitorimea şi ţărănimea, clase care pe vremuri numai cu mari greutăţi şi sacrificii îşi puteau trimite copiii la facultate. Pătrunderea în şcoli superioare a tineretului muncitoresc şi ţărănesc a fost posibilă atît datorită faptului că nivelul de trai, deci şi posibilităţile materiale ale acestei mari părţi din populaţie au crescut, cît şi faptului că s-au acordat un mare număr de burse, s-au creat cămine şi cantine, s-a înfăptuit gratuitatea învăţămîntului.

În perioada cînd am lucrat în conducerea activităţii obşteşti a studenţilor, asociaţia din Bucureşti avea de două ori mai mulţi studenţi decît învăţau în întreaga ţară înainte de război!

De la an la an acest număr a sporit, s-au creat facultăţi şi institute noi, au crescut considerabil spaţiile de şcolarizare, s-a îmbunătăţit dotarea laboratoarelor cu aparate moderne pentru studiul şi cercetarea ştiinţifică, s-a dezvoltat întreaga bază materială a învăţămîntului. Astăzi avem peste 147.000 de studenţi, deci 75 de studenţi de fiecare 10 000 locuitori. Această cifră ne situează printre ţările cu cel mai ridicat nivel de dezvoltare a învăţămîntului superior.

2 Îmi voi permite să mă refer la anii premergători acelei perioade, deoarece consider că de atunci studenţimea a început să joace un rol activ în viaţa politică şi socială a ţării. Erau anii aceia de după Eliberare, cînd reconstrucţia ţării unise într-un unic şuvoi toate forţele progresiste şi politice ale naţiunii, sub conducerea partidului. Mişcările sociale ale tineretului, ale studenţilor, inspirate din dorinţa schimbării rînduielilor burgheze, perfecţionării organizării sociale în pas cu cerinţele progresului au însemnat un element pozitiv, un factor de seamă în acţiunea democrat-populară din ţara noastră. An de an s-a vădit dorinţa tineretului de a lua parte activă la soluţionarea celor mai complicate probleme pe care le ridica dezvoltarea societăţii umane, construcţia socialistă.

ROMÂNIA STUDENȚEASCĂ, AN 25

În acea perioadă asociațiile studențești au depus o activitate rodnică. Mișcările studențești desfășurate atunci porneau de la necesitatea ca învățămîntul universitar să fie restructurat, să fie strîns legat de marile probleme sociale ale timpului, de lupta pentru democratizarea vieții publice, de cuceririle științei și tehnicii contemporane, de posibilitatea aplicării în practică a acestor descoperiri.

4 În relațiile de serviciu sau cele extraprofesionale am deseori ocazia să discut îndelung cu unii tineri intelectuali. Încerc să le pătrund gîndurile, frămîntările, să le deslușesc visele care conturează de pe acum împlinirile maturității. Îmi întăresc tot mai mult convingerea că tineretul patriei noastre — pe care poeții îl numesc rezerva de aur a țării — are un profil moral sănătos. Desigur, mai există ici, colo cîte o uscătură, cîte un tînăr care încearcă să se strecoare prin viață cu un bagaj minim de cunoștințe. Acestea sînt însă excepții, numărul lor este neglijabil în raport cu imensa majoritate a tinerilor studioși, care sînt convinși că astăzi — în epoca rapidului progres tehnico-științific, a energiei atomice, a automatizării, electronicii și a cosmonauticii — au datoria să fie bine înarmați din punct de vedere științific, să stăpînească în domeniul pe care l-au ales tot ceea ce a creat mai de preț omenirea pe tărîmul cunoașterii.

Tînărul intelectual de formație nouă se ferește tot mai mult de ispita improvizației, de lucrul făcut în pripă sub justificarea spontaneității. S-a obișnuit cu sinceritatea față de el însuși, care are ca urmare cinstea în toate împrejurările, seriozitatea, chemarea spre dăruire uneori chiar cu prețul unor eforturi suplimentare. El vibrează la ideile nobile și generoase, simte nevoia de depășire, de profundă comunicare cu ceea ce are mai îndrăzneț geniul omenesc, nevoia de a îndrăzni și de a birui piedicile.

5 Elanul este caracteristic vîrstei prospețimii, gîndirii și simțirii. Îi urez tineretului să păstreze vie această flacără a elanului, s-o îndrepte pe făgașul realizărilor concrete. Să combată cu înverșunare dușmanii care îl pîndesc — blazarea precoce, tendința de așa-zisă originalitate în felul de viață și de a gîndi, superficialitatea. Îi doresc să-și aducă contribuția la acele medii academice care s-au creat în facultăți, să participe la viața acestor forumuri în care se conturează caracterele viitorilor creatori de valori spirituale. Să iubească și să respecte munca, să-și facă din ea un crez. Prin intermediul unor eforturi bine dozate, să-și atingă idealul de viață.

Urez întregii noastre studențimi succes deplin în eforturile pe care le depune pentru îmbogățirea cunoștințelor, pentru instruirea sa temeinică, astfel ca mîine, cînd vor fi chemați să-și aducă aportul la munca întregului popor, să-și poată face cu cinste datoria față de scumpa noastră patrie.

1962 — 1965:

ȘTEFAN BÎRLEA

1 Un răspuns exhaustiv la o problemă atît de complexă este, cu siguranță, foarte greu de dat. Fără pretenția de a fi matematic riguros, mi-aș permite să reprezint obiectul întrebării ca un sistem de coordonate ce caracterizează nu numai viața și activitatea studențimii, ci, în egală măsură, stadiul general al dezvoltării sociale, gradul de cultură și civilizație al unui popor. Din acest punct de vedere, ca orice sistem de coordonate, condițiile materiale, social-politice și morale ale tineretului universitar au evoluat în anii de după Eliberare corespunzător marilor transformări survenite în viața țării și a poporului român.

Îmi amintesc că în timp ce eram președintele Uniunii studenților, la una din numeroasele reuniuni internaționale la care am participat, dezbăteam alături de alți colegi probleme legate de reforma și democratizarea învățămîntului universitar. Am definit atunci în cîteva cifre și fapte starea generală a studențimii române, modalitățile în care diplomatul universitar — indiferent de profesiune — este așteptat să se integreze în viața socială. Am convins. După intervenție, o dată cu numeroasele solicitări s-au făcut anumite comentarii și considerații. Aproape toți colegii mei, chiar și cei din țările dezvoltate, își manifestau admirația și simpatia față de țara și poporul meu pentru înțelegerea faptului că viitorul se pregătește înainte de toate prin oameni. Au trecut de atunci circa 8 ani. Nu este greu pentru orice student să-și reprezinte singur modificările survenite, dinamica sistemului de coordonate la care m-am referit.

Poate că merită subliniat că în acest răstimp au continuat să apară pe harta țării noi centre de învățămînt, noi orășele universitare, că studențimea în general — laolaltă cu întregul nostru popor — a beneficiat de rezultatele înaltului dinamism și ale pulsului viu pe care le cunoaște mai ales în ultimii ani întreaga viață politică și socială a țării.

La tot ceea ce se poate spune despre condițiile materiale și de studiu create în acești ani ar trebui să adaug un element de o mare semnificație — **lărgirea posibilităților de a avea acces deplin la ceea ce știința și tehnica, cultura mondială au creat în decursul vremurilor și la ceea ce se creează în prezent.**

Eforturile generale făcute de partid pentru descătușarea gîndirii creatoare și lărgirea orizontului de cunoștințe ale întregii națiuni după Congresul al X-lea mi se pare că se înscriu între cele mai importante elemente ale condițiilor morale în care se pregătește pentru muncă și viață tineretul nostru universitar.

2 Ca întotdeauna — și în perioada în care am lucrat eu — studențimea a constituit, în viața social-politică din țara noastră și în mișcarea de tineret unul din factorii cei mai importanți.

Am lucrat în conducerea studențimii din 1956 pînă în 1965, **perioadă care a coincis cu numeroase evenimente social-politice, la care tineretul nostru universitar a participat activ, aducînd o contribuție însemnată la bilanțul înfăptuirilor realizate în țara noastră în acest răstimp.** Aproape că nu există activități mai importante întreprinse în mișcarea de tineret la care studențimea să nu se fi numărat printre factorii cei mai dinamici, cei mai activi. Această perioadă a coincis cu crearea Asociației studenților, moment de mare însemnătate pentru viața și activitatea tineretului nostru studios. Tocmai de aceea poate — împreună cu numeroși tovarăși cu care am lucrat în conducerea mișcării studențești în perioada respectivă — ne reamintim cu plăcere de faptul că atunci s-au reluat numeroase tradiții progresiste din activitatea studențimii și s-au pus bazele unei activități studențești devenite și ele mai tîrziu tradiționale, atît în domeniul obștesc, cît și în cel profesional.

3 **Am considerat și consider și acum activitatea mea desfășurată în mișcarea studențească și de tineret ca fiind cea mai frumoasă parte a vieții trăite pînă în prezent.** Am luat parte la ea cu multă intensitate și cu mult elan tineresc. Am vibrat alături de colegii mei — studenți, activiști, tineri — de nenumărate ori. Am trăit momente de care îmi amintesc și astăzi cu mare plăcere și cu adîncă satisfacție. Mă voi referi doar la unul dintre ele, care, e drept, mi se deapănă cel mai frecvent în aceste amintiri.

Încheiam anul V al facultății, aveam 21 de ani eram plin de cutezanță, îmi făuriseam planuri ambițioase pentru activitatea mea inginerească în viitor. La sfîrșitul anului universitar, înainte de a-mi da examenul de stat, fusesem ales secretar al organizației U.T.C. a Institutului politehnic București și nu mult după aceea am devenit membru în Biroul C.C. al U.T.C. Într-una din zile, un telefon mă anunță că sînt chemat de urgență la conducerea partidului. Emoționat și cu o anumită strîngere de inimă mă îndreptam spre clădirea Comitetului Central al partidului, traversînd cu o grabă neobișnuită intersecțiile și străduțele care aveau să mă poarte din Buzești pe strada Ștefan Gheorghiu, unde își avea sediul în acea vreme Comitetul Central. La poartă sînt salutat respectuos, mi se cere buletinul — curios, nu-l aveam — găsesc însă o legitimație de student. Sînt examinat oarecum cu mirare și, în sfîrșit, condus într-o anticameră, unde — spre surprinderea mea — mă întîlnesc cu secretarul comitetului de partid al institutului nostru, cu secretarii de partid și U.T.C. de la Universitate și din alte institute de învățămînt superior. Nu apucăm să ne salutăm bine și sîntem poftiți într-un birou; ne iese în întîmpinare un om de statură mijlocie, cu o privire uluitor de ageră, cu zîmbetul pe buze, care — pe un ton foarte apropiat — ne invită să luăm loc. Fără introduceri și cuvinte deosebite, sîntem puși în temă asupra convocării. Dorea să fim consultați asupra oportunității înființării Asociațiilor studenților. Îmi amintesc cît de simplu ne-a spus: „Părerile în conducerea partidului nu sînt încă definitive; ne punem problema dacă este sau nu utilă înființarea acestor asociații și pentru că voi, care sînteți studenți sau trăiți în mijlocul studențimii și lucrați în universități, cunoașteți cel mai bine viața, am considerat util să vă chemăm și să vă întrebăm ce părere aveți".

Citisem cu toții cu cîteva zile înainte la C.C. al U.T.C. un material care jalona în general principiile și cadrul organizatoric în care urmau să funcționeze Asociațiile studenților. Formulele erau interesante. Mie îmi plăceau, dar mărturisesc sincer — nu mi se păreau suficient de convingătoare.

Cu atît mai mult am rămas profund impresionat și sorbeam cu ceea mai mare atenție și încordare unele explicații pe care ni le prezenta persoana din fața noastră. Fără prea multe cuvinte am înțeles exact ce trebuiau să fie asociațiile, ce menire și rol aveau ele; într-un cuvînt eram mai mult decît convins.

Ceea ce m-a impresionat în mod cu totul deosebit și avea să aibă și ulterior o influență extraordinară asupra mea a fost modul în care acest om cunoștea și înțelegea viața, felul în care vorbea despre preocupările noastre, ca și cum ar fi trăit tot timpul, fie în corpul F, I, ori A, sau în oricare loc al Institutului politehnic. Îmi amintesc că în timpul discuției m-a întrebat cîți membri are organizația pe care o reprezentam. Am răspuns fără echivoc: 4 247. A replicat pe loc: „cît o divizie!". Oarecum surprins — nu cunoșteam efectivele militare — dar cu o anumită îndrăzneală, am spus: „Da, dar nu știți — e o mare diferență între modul cum se muncește cu o divizie militară și cu cea pe care o conducem noi". Am constatat că știa că există această diferență, poate chiar mai bine decît mi-am închipuit eu. La sfîrșit, recunosc, am profitat într-un anumit fel de faptul că se adusese în discuție elementul militar și l-am rugat să sprijine organizația Institutului politehnic în organizarea unei taberi cu corturi pe care le solicitam de la armată sub formă de împrumut. Mi-a răspuns pe loc: „Ei vezi, așa ceva trebuie să organizeze asociațiile în viitor", și, întinzîndu-mi mîna, m-a fulgerat cu privirea-i arzătoare; apoi, clipind des, mi-a spus cu zîmbetul pe buze: „Le veți avea în curînd" și a doua zi le-am și avut.

Am păstrat un timp căldura mîinii care îmi fusese strînsă și mi s-a întipărit profund în minte imaginea, vioiciunea acestui om, pe care și începusem să-l iubesc. Era tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

4 Considerîndu-mă încă integrat în această generație, îmi vine greu să definesc aceste trăsături. Mulți spun despre noi — și eu nu pot fi decît de acord — că **așa cum este poporul român, plin de virtuți, tot astfel este și tineretul său.** După părerea mea, intelectualii formați după Eliberare își împletesc strîns viața lor cu tot ceea ce s-a creat și există în jurul nostru.

Fără să vreau, îmi vine în minte o succesiune de imagini: în unele văd ogoare în care lanurile unui grîu solid și auriu se unduiesc în vînt; porumbul cu știuleți hibrizi demonstrează vigoare; tractoarele și apa care țîșnește din arterele sistemelor de irigații intuiesc belșugul; în altele pare că răsar ca din pămînt uriașe coloane de distilare și turnuri de răcire, imense coșuri de fabrici; îmi vin în minte imagini în care mijesc zidurile albe ale clădirilor către care se îndreaptă gospodinele, s-au apar curțile noilor școli înțesate de copii cu cravatele roșii la gît; uneori îmi stăruie în imaginație agitația și coloritul viu al nesfîrșitelor coloane de manifestanți care se îndreaptă la 1 Mai și la 23 August spre tribuna oficială, ca și multe alte imagini. Toate acestea cuprind în ele o părticică din ceea ce se cheamă capacitatea și forța de creație a poporului nostru, exprimată în mod sintetic în activitatea constructivă, fie că aceasta este săvîrșită de muncitori, de țărani sau de intelectuali. Tocmai de aceea, **încercînd să disting calitățile generației de intelectuali tineri, nu pot decît să mă gîndesc la calitățile poporului din care provenim și să afirm cu mîndrie că acestea se reflectă cu prisosință în tineretul studios.**

5 Încep a adresa gîndurile și urările pe care le cred de cuviință promoțiilor de viitori absolvenți, făcînd o scurtă incursiune în trecutul nu prea îndepărtat.

La prima Conferință pe țară a Uniunii asociațiilor studenților citeam în fața participanților Rezoluția în care adresam colegilor noștri chemarea de a-și însuși temeinic cunoștințele profesionale, de a se pregăti pentru muncă și viață. La a doua Conferință, citeam același lucru ca un angajament din partea reprezentanților studențimii adresat conducerii partidului: la a treia

(Continuare în pagina 14)

Remember: Un grup de studenți scriitori la consfătuirea de la Sinaia, septembrie 1965

ROMÂNIA STUDENŢEASCĂ, AN 25

(Urmare din pagina 13)

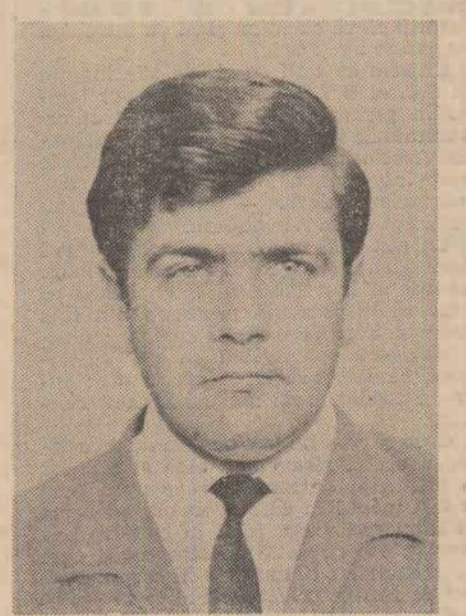
— acest lucru îl citeam în Raport, iar la următoarele în alte documente sau îl ascultam ca participant în sală. Am fost prezent din 1955 încoace la toate conferinţele U.A.S.R. ori congresele U.T.C. şi la foarte multe alte manifestări, unde această idee a fost prezentă. De aceea, cred că urarea către toţi studenţii ţării de a-şi însuşi ştiinţa şi cultura înaintată, de a se pregăti temeinic pentru a sluji ţara şi poporul din rîndul căruia provin a constituit, constituie şi va constitui o prezenţă vie în mişcarea studenţească. Repetînd-o în aceste cuvinte ce vi le adresez, mi se pare că este esenţial însă să înţelegem că urarea tradiţională evoluează nu în modul în care se exprimă, ci în conţinutul ei.

Trăim într-o epocă de mari prefaceri sociale, în condiţiile în care revoluţia tehnică şi ştiinţifică contemporană a luat o amploare fără precedent, cînd omul îşi propune să pătrundă tot mai adînc misterele unor domenii care au constituit din toate timpurile obiectul unor masive investigaţii — creierul, celula, atomul, oceanul şi cosmosul — în epoca cînd schimbul de informaţii între oameni şi naţiuni beneficiază de noi valenţe, cînd în sprijinul măririi forţei intelectuale a omului vin calculatoarele electronice, cînd energia nucleară îi conferă puteri nebănuite. Toate acestea exercită o puternică înrîurire asupra vieţii cotidiene. Numeroase personalităţi atrag atenţia că descoperirile pe care le pune azi în valoare geniul de creaţie uman vor revoluţiona poate în curînd diferite aspecte din viaţa noastră de zi cu zi.

În aceste condiţii, mi se pare că dezideratul general la care m-am referit trebuie să înscrie în conţinutul său **pasiunea pentru nou, dorinţa arzătoare de a cunoaşte adevărul, de a înţelege şi stăpîni natura, de a da impuls prin propria activitate şi capacitate de creaţie mecanismului social.** Rutina, conformismul, mulţumirea de sine, lipsa dorinţei de afirmare intelectuală şi morală, de curaj şi cutezanţă sînt incompatibile cu astfel de cerinţe. Pe deasupra tuturor lucrurilor, mi se pare că nu trebuie să uităm — şi aceasta este una din calităţile de mare valoare ale tineretului nostru universitar — că sîntem români, că formăm o naţiune care aşteaptă contribuţia capetelor sale luminate pentru a-şi asigura progresul şi prosperitatea continuă. Înaintaşii noştri au făcut acest lucru. **Urez ca studenţimea — demnă de pildele celor care prin creaţia lor au adus glorie poporului şi vremurilor în care au trăit — să dea continuu din rîndurile sale acei intelectuali care să asigure viitorul şi progresul naţiunii noastre socialiste, făurirea celor mai echitabile şi demne condiţii de muncă, viaţă, cultură şi civilizaţie pentru fiecare membru al societăţii, corespunzător idealurilor şi ţelurilor pe care şi le propune Partidul Comunist Român.**

1965—1969:

MIRCEA ANGELESCU

1 Perioada în care am fost preşedintele Consiliului U.A.S.R. a coincis, practic, cu perioada dintre ultimele două congrese ale partidului.

Cred că ceea ce caracterizează ambianţa în care au trăit şi s-au format studenţii acestor ani şi ceea ce a exercitat o influenţă hotărîtoare asupra personalităţii lor este dinamismul economic şi social al perioadei deschise de Congresul al IX-lea, de reconsiderare şi punere în valoare a unor trăsături ale socialismului, precum atitudinea creatoare, moralitatea şi legalitatea.

Spiritul înnoitor care a pătruns în toate compartimentele vieţii economice şi social-politice după Congresul al IX-lea a influenţat puternic şcoala superioară, nivelul procesului de învăţămînt, mediul universitar. A fost perioada în care învăţămîntul a fost supus unei examinări profunde şi publice, care a avut ca rezultat restructurări substanţiale ale şcolii de toate gradele, orientări de fond înnoitoare, un cadru democratic de conducere a universităţii — toate înscrise limpede în Directivele Comitetului Central al partidului, în Legea învăţămîntului. În privinţa condiţiilor materiale, este o realitate că în nici o altă perioadă studenţimea nu a beneficiat de atîtea noi înlesniri: edificii universitare, mărirea substanţială a burselor mii de locuri în cămine şi cantine, sprijinul acordat studenţilor familişti — toate s-au adăugat în aceşti ani patrimoniului material al studenţimii.

2 În acest timp s-au accentuat puternic caracteristicile de bază ale poziţiei sociale a studenţimii, participarea activă la viaţa social-politică, la activitatea generală a tineretului, a U.T.C.-ului.

Lărgirea continuă a democraţiei socialiste a creat şi tineretului universitar posibilitatea de a lua parte efectiv la dezbaterea marilor probleme ale ţării. Aş aminti aici contribuţia studenţimii, a asociaţiilor la ampla discuţie publică pe marginea Directivelor C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învăţămîntului, participarea la ultima campanie electorală.

În perioada în care am fost preşedinte, Uniunea Studenţilor a aderat la Frontul Unităţii Socialiste, reprezentanţii asociaţiilor au devenit membri de drept ai senatelor universitare şi consiliilor profesorale, Consiliul U.A.S.R. a primit prin lege dreptul de reprezentare în Colegiul Ministerului Învăţămîntului şi în Consiliul învăţămîntului.

Aproape toate asociaţiile din institute au editat în ultimul an reviste proprii, tribune tinereşti de dezbatere a problemelor vieţii şi activităţii profesionale şi obşteşti, de exprimare a opiniilor studenţilor.

Se ştie că în aceşti ani mişcarea de tineret, activitatea Uniunii Tineretului Comunist şi a Uniunii Asociaţiilor Studenţilor a cunoscut însemnate îmbunătăţiri de conţinut, perfecţionări ale formelor şi metodelor de muncă. Printre măsurile importante adoptate de conducerea partidului în acest domeniu se numără la loc de frunte şi restructurarea activităţii obşteşti a studenţimii, care se desfăşoară în prezent în întregime în cadrul asociaţiilor studenţeşti — ca forme specifice de organizare a activităţii Uniunii Tineretului Comunist în învăţămîntul superior.

Rezultat al unui proces mai îndelungat de perfecţionare a formelor de organizare a mişcării studenţeşti, soluţia actuală creează premise mai bune pentru munca colegilor mei din conducerea de azi a U.A.S.R. şi, în general, pentru munca uniunii.

3 Prezenţa tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi a altor conducători ai partidului în mijlocul studenţimii la conferinţele U.A.S.R., la deschiderea cursurilor, în tabăra de la Izvorul Mureşului sînt fără îndoială cele mai semnificative momente din munca mea la U.A.S.R. Nu numai pentru atenţia şi onoarea ce ni s-a făcut, ci mai ales pentru că, de fiecare dată, eu şi ceilalţi colegi am învăţat enorm, pentru că activitatea noastră a căpătat cu fiecare asemenea prilej o perspectivă mai limpede şi mobilizatoare.

Răspunsurile la primele întrebări conţin, de asemenea, momente de seamă pentru Uniune şi pentru mine.

Aş mai vrea să adaug că îmi reamintesc cu plăcere de apariţia primului număr al revistei „Amfiteatru", de colaborarea fructuoasă cu redacţia „Vieţii studenţeşti", de apariţia săptămînală a acesteia şi schimbările ei în bine din ultimii ani.

Cu o singură amintire mai puţin plăcută am rămas din toţi aceşti ani. Nu am reuşit, deşi am dorit mult ca prezenţa mea la conducerea Uniunii Studenţilor să însemne şi un pas înainte al sportului universitar. Din păcate nu a fost aşa!

4 La această întrebare nu am să vă răspund cu vorbe mari. Deşi intelectualitatea noastră tînără le merită din plin. Am să spun doar că, dintre colegii mei de facultate, toţi în jurul a 30 de ani, doi au ridicat barajul de la Argeş, unul este şeful lotului baraj la Porţile de Fier, altul a construit impunătorul dig de larg al noului port Constanţa şi exemplele ar putea continua, poate nu toate cu aceste dimensiuni de epopee.

Oricum ai secţiona societatea noastră, nu vei găsi cristalele de inteligenţă tînără izolate, insensibile la metamorfoza materială şi spirituală a ţării. Ceea ce, într-o epocă în care există o problemă a tineretului, mai ales a celui studios, mi se pare cu totul remarcabil şi semnificativ pentru stadiul actual şi evoluţia societăţii româneşti spre socialism.

5 Le doresc să sporească neîncetat virtuţile studenţimii noastre, realizările Uniunii, să fie întotdeauna—ca şi ieri, ca şi în prezent — o mîndrie pentru popor, pentru partidul comunist.

1969:

TRAIAN ŞTEFĂNESCU

1 Deşi mi se pare normal ca într-un asemenea prilej redacţia „Vieţii studenţeşti" să încerce să cuprindă în ansamblu problematica activităţii universitare de după Eliberare, mărturisesc că este dificil să formulezi răspunsuri concise dar cuprinzătoare la întrebările dumneavoastră.

Definirea concretă a condiţiilor materiale, social-politice şi morale ale activităţii promoţiilor universitare poate fi realizată numai pentru anumite perioade, pornind de la factorii obiectivi şi reţinînd, pe baza lor, trăsăturile distinctive. Desigur, însă, că putem defini generic întreaga perioadă de la Eliberare prin evidenţierea grijii permanente a partidului şi statului pentru a asigura studenţilor condiţii optime de pregătire, prin atenţia acordată climatului social-politic din universităţi, creşterii rolului organizaţiilor studenţeşti în procesul complex al formării generaţiilor de intelectuali. În prezent, pe baza Directivelor Comitetului Central al partidului şi a Legii învăţămîntului, se perfecţionează neconteniţ cadrul material şi spiritual în care se dezvoltă şcoala superioară, în care se formează specialiştii de mîine ai economiei, ştiinţei şi culturii noastre socialiste.

2 Pentru mine, întrebarea dumneavoastră este de strictă actualitate, aşa încît răspunsul se circumscrie prezentului nemijlocit.

Studenţimea, parte integrantă a tineretului patriei, beneficiind de instituţii specifice în sistemul democraţiei universitare se manifestă ca o prezenţă activă atît în lumea amfiteatrelor cît şi în întreaga viaţă social-politică a ţării. Sînt elocvente, în acest sens, cuvintele rostite la cea de-a VII-a Conferinţă a Uniunii noastre de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarăşul Nicolae Ceauşescu: *„...doresc să menţionez încă o dată aprecierea deosebită pe care partidul şi guvernul o dau studenţimii patriei noastre, care, prin întreaga sa activitate, se dovedeşte a fi un factor activ în înfăptuirea politicii generale de edificare a orînduirii socialiste pe pămîntul României, de înfăptuire a politicii interne şi externe a partidului".*

3 Reţin cu deosebire primul moment al activităţii mele şi anume atmosfera politică entuziastă care a dominat întreaga desfăşurare a Conferinţei a VII-a a U.A.S.R. Exprimînd, într-o impresionantă unanimitate, adeziunea totală la politica internă şi externă a partidului şi statului, forumul suprem al studenţimii a dat glas hotărîrii tineretului universitar de a-şi dărui întreaga energie, talentul şi capacitatea creatoare cauzei nobile a partidului, progresului multilateral al patriei socialiste.

Astăzi, ca şi atunci, sînt deplin încredinţat că atitudinea politică responsabilă a studenţimii va reprezenta constanta fundamentală a întregii perioade în care îmi voi îndeplini mandatul de preşedinte al Consiliului U.A.S.R.

4 Dintre calităţile care disting tinerele generaţii de intelectuali — caracteristice, de altfel, întregului nostru tineret — aş reţine dinamismul, consecvenţa, receptivitatea faţă de nou, sinceritatea politică, dar, mai ales, caracterul angajant, profund patriotic, al participării la opera de construcţie economică şi socială a ţării. Desigur că evidenţierea, în documentele Congresului al X-lea al P.C.R., a rolului crescînd al intelectualităţii conferă noi valori sociale acestor calităţi şi obligă la eforturi sporite în realizarea programului elaborat de partid pentru progresul multilateral al societăţii noastre.

5 Doresc, în primul rînd, ca fruntea studenţiei să fie vîrsta împlinirii spirituale, a formării multilaterale ca specialişti cu temeinice cunoştinţe teoretice şi practice, cu profunde convingeri politice şi ideologice în spiritul politicii ştiinţifice a partidului nostru. În acelaşi timp, doresc ca în toate facultăţile şi institutele, asociaţiile să valorifice şi să continue la un nivel superior tradiţiile mişcării noastre studenţeşti, pentru a asigura o prezenţă mai activă a studenţimii în viaţa social-politică a ţării, corespunzător obiectivelor şi sarcinilor pe care Congresul al X-lea al P.C.R. le-a stabilit pentru întregul nostru popor.

Ambasadori ai artei studențești

„Arta nu are granițe. Bravo, România!"

Acesta era titlul coloanelor prin care ziarele din Hamburg, Bonn, Frankfurt salutau în urmă cu cîțiva ani marele succes obținut de ansamblul folcloric al centrului universitar București în fața exigentului public din aceste cunoscute centre culturale ale R.F. a Germaniei. Dar această apreciere nu este izolată.

Ca mesageri ai cîntecului, dansului și portului nostru popular, studenții, ansamblurile folclorice din mai multe centre universitare au reușit să electrizeze sălile, să cucerească publicul din mai multe orașe ale Europei, dornic să vadă adevărați virtuoși ai artei. În Franța, ansamblul bucureștean este de acum o cunoștință veche și invitațiile care i se adresează de a susține spectacole în mai multe orașe nu fac decît să confirme bunele aprecieri de care acesta se bucură. Italia a fost vizitată în acest an de către ansamblul studenților clujeni condus de Dumitru Fărcaș. Săli arhipline, un public entuziast, receptiv la frumos, articole elogioase în presă au însoțit turneul clujenilor. Iar în final: Bravo România! Vă așteptăm din nou!

Anul trecut, la Festivalul internațional studențesc de folclor de la Skoplje (Iugoslavia), timișorenii au făcut să se vorbească de „un ansamblu fantastic". În acest an, într-o companie selectă, colegii lor din Oradea au obținut Marele premiu al Festivalului. Tot în acest an, la Katowice, în Polonia, printre formațiile premiate în cadrul unui festival internațional de folclor s-a aflat și cea a studenților din Baia Mare. La Istanbul, în aceste zile, clujenii, după colegii lor din Iași și București, reprezintă arta studențească în cadrul tradiționalului „Festival internațional pentru pace".

Participînd în 1966, la Festivalul internațional al formațiilor studențești de dramă de la Zagreb, grupul dramatic al centrului universitar București a impresionat nu numai publicul și juriul, dar și pe colegii din 13 țări participante, dintre care Anglia, Italia, Elveția, Cehoslovacia, U.R.S.S., R.F. a Germaniei, Polonia, i-au adresat pe loc invitații. Marele premiu pentru cel mai bun spectacol al Festivalului l-au obținut atunci bucureștenii cu „Nu sînt turnul Eiffel", piesa Ecaterinei Oproiu. Premiul pentru cel mai apreciat spectacol de către public, Premiul pentru interpretare masculină, Premiul „Zagreb" acordat de juriul internațional pentru spectacolul cu cel mai mare succes au revenit tot românilor. Din acel an, fiecare participare românească la Zagreb — fie că a fost vorba de formația de la Institutul de arhitectură sau de cea a Casei de cultură a studenților din București — a însemnat noi succese pentru arta interpretativă studențească, noi elogii aduse studențimii din România. Tot pentru Festivalul de la Zagreb se pregătesc în aceste zile colegii din Timișoara.

Iubitorii Thaliei au evoluat cu succes și la Erlangen (R.F. a Germaniei) și la recentul Festival mondial de teatru de la Nancy (Franța), unde și-au dat întîlnire 40 de formații din 18 țări. Printre ele se aflau trupe bine cunoscute din Anglia, Argentina, S.U.A., Suedia, Franța, Cehoslovacia, Ungaria, Olanda etc., atît studențești cît și profesioniste. Prezentînd un montaj colectiv intitulat „Ultima lecție", studenții români s-au bucurat de aprecieri deosebite. „Le Monde", „L'Est Republican", „Le Republicain Lorrain" sînt cîteva din ziarele care au consemnat elogios evoluția trupei studențești din România la prestigiosul și exigentul Nancy '69. Și de această dată grupul român a primit numeroase invitații și în curînd va participa la „Festivalul Festivalurilor" de la Wroclaw (Polonia), la care au fost invitate numai formații apreciate în alte concursuri și festivaluri internaționale.

La Bayreuth (R.F. a Germaniei), locul celebrelor festivaluri wagneriene, unde de 19 ani se organizează paralel și Festivalul internațional de artă al tineretului din lumea întreagă, a participat anul trecut, pentru prima dată, orchestra Camerata a Conservatorului „Ciprian Porumbescu". Apreciată în mod elogios de juriu, de cronicarii de specialitate, „Cameratei", prin obținerea premiului I, i s-au recunoscut înalta ținută artistică, acuratețea și cizelarea lucrărilor prezentate. Printre participantele de onoare de anul acesta se va număra și formația bucureșteană.

Cu un an în urmă, pe scenele capitalei daneze și în alte orașe din Danemarca corala universitară a Conservatorului din Cluj prezenta, în fața unui public care a umplut pînă la refuz sălile, spectacole la un înalt nivel artistic. „Un cor virtuos", „Totul e magnific" — sînt două aprecieri semnificative din presa daneză.

Am putea adăuga numeroase alte exemple ilustrative pentru efervescența pe care a cunoscut-o în anii socialismului viața culturală din centrele noastre universitare. Ele sînt succese ale studențimii române, care și pe această cale aduce un omagiu poporului român, o vie recunoștință țării ai cărei fii sîntem.

Eugen MARINESCU

Cronica a șase ani (sau cîntînd și dansînd de la Cluj la Prato)

În ziua cînd vor fi apărînd, gîndurile mele de mai jos vor prinde să se cheme amintiri. Imaginile își vor fi pierdut treptat a treia dimensiune spațială, vor fi devenit plane ca o peliculă de cinematograf, apoi, după un timp, își vor pierde și mișcarea, devenind un șir de fotografii din care memoria, înșelătoare, va reține adesea pe cele la care te aștepți mai puțin: acestea sînt amintirile... În ziua în care vor fi apărînd, gîndurile mele vor prinde să se cheme amintiri...

★

Sînt șase ani de cînd Ansamblul folcloric „Mărțișorul" al Casei de cultură a studenților din Cluj mi-a devenit un fel de a doua familie. Nu fac paradă de termeni, dar dacă derulez filmul celor șase ani, poate cele mai frumoase și mai dragi amintiri ale studenției îmi sînt legate de acest grup de băieți și fete cu inimile deschise și frumoase.

Am dansat și cîntat cu toții cu aceeași emoție și bucurie, fie că scena se numea căminul cultural din Apahida sau Huedin, Opera Română din Cluj sau București, ori Teatrul din Prato. Ne-am bucurat de arta noastră și am oferit-o cu sufletul deschis celui ce ne-o primea. Că n-am atins niciodată perfecțiunea profesionismului — s-au auzit voci! — se poate. Dar oare cine are curajul să zică: „eu am văzut perfecțiune, știu cum arată"... Noi am cîntat bucuria și am plîns tristețea, cu sufletul. Noi n-am măsurat niciodată timpul cu secunda sau pasul cu milimetrul. Ne-am bucurat sau am plîns pentru că atîta am știut face. Publicul a fost mereu lîngă sufletul nostru, rîzînd sau plîngînd cu noi. Or eu n-am văzut niciodată lacrimi iscate de perfecțiune, nici scenă înecată de garoafe dintr-un gest sec, de politețe.

Anul al șaselea a fost să fie pentru mine cel mai bogat în amintiri legate de turnee: în Italia, în Turcia...

Păcat că sînt „ultimul mohican" din vechea noastră trupă (aproape aceeași timp de 5 ani). Mircea, Blondu, Nițu, Pușa... au apucat să termine cu un an mai devreme facultatea. Medicina mea a fost de 6 ani.

★

Din atîtea clipe ce-mi stau nemișcate în memorie, pe care să le aleg? Greu de renunțat, greu de făcut o ierarhizare. Am să le las să se orînduiască în voie...

Cred că ar fi bine să încep cu sfîrșitul lunii martie. Atunci s-a hotărît plecarea noastră în Italia. Am fost aleși să reprezentăm, împreună cu Teatrul Național din Cluj, orașul de pe Someș și România la Săptămîna românească de la Prato (lîngă Florența).

Era primul nostru mare turneu în străinătate. În primele zile nici nu ne-a venit să credem. Apoi ne-am obișnuit cu gîndul. Repetiții aveam zilnic. A fost greu. Dar știam că nu ducem munca lui Sisif și că la capătul urcușului e promisiunea unui succes care ne-ar umple inimile de mîndrie...

★

Italia! Cîți au scris, scriu și vor mai scrie încă despre Italia! Și fiecare crede că o descoperă el însuși. Fiecare vrea să scrie **altceva**. În ceea ce mă privește, nu mă abat de la regulă. Italia **mea** e alta decît am știut-o din cărți.

★

„Gruppo folkloristico rumeno concludera stassera la setimana romena" e titlul din *„La nazione"* ce anunța spectacolul nostru. Zilele următoare același ziar vorbea de „virtuoșii ritmului" și descoperea uimit în Dumitru Fărcaș un Benny Gutman al României.

Vor trebui să treacă mulți ani ca să mi se tocească perfid memoria pînă să pot uita acea seară de 2 mai. Era la miezul nopții. O sală de teatru arhiplină cerea cu insistență bisarea aproape a fiecărui număr: Marioara Tănase, Gheorghe Turda, Ion Farcaș, Titus Beșa, Dumitru Fărcaș de-ar fi cîntat cît li se cerea nu terminau pînă dimineața.

Era trecut de 12 noaptea, cînd i-a venit rîndul lui Mitru. Culisele erau pline de prieteni de-ai noștri ce n-au încăput în sală. Noi mai aveam un dans: dansul din Oaș... S-a auzit mai întîi o chemare, la început șoptită — venea de departe, de departe de tot, din adîncul pămînturilor pe care s-a născut dorul... Mai aproape, mai aproape... Au coborît printre noi străbunii din Columna lui Traian, apoi au venit codrii verzi de brad și cîmpuri de mătase și văi și lunci și dragoste și dor și pasărea măiastră pe o coloană infinită... Era atîta dulce Românie în sală că am împietrit cu toții. Lîngă mine Alfredo plîngea. Nu spunea nimic; arăta doar spre inima lui și inima mea, nu-i venea să creadă că pot bate la fel.

Nici n-a apucat să se trezească bine sala din hipnoză, că a urmat dansul din Oaș. Ritmul obsedant, aspectul neobișnuit al costumelor, au declanșat o ploaie de aplauze ce se repeta cu fiecare schimbare de pas. A trebuit să reluăm dansul. Finalul a fost pe un covor de garoafe roșii ce cădeau din toate părțile: din față, din spate, de sus, de jos...

★

Era o lună mare, ireal de mare. Sub noi, la stînga, era Florența, în față Prato, apoi spre dreapta drumul spre Bologna: o mare de luminițe. Era dimineața devreme sau noaptea tîrziu, nu mai știu precis. Știu doar că sus pe deal, unde era atîta liniște de se auzeau greierii, acolo sus mi-am adus aminte de versurile lui Eminescu: „Un cer cu stele dedesubt / deasupra cer cu stele" și între cele două ceruri — luna. Poate de aceea era ireal de mare. Cîți români, cîți italieni, nu știu; știu doar că ne înțelegeam foarte bine fără dicționar, că spuneam bancuri constatînd cu mirare că știm multe bancuri identice. Am mai cîntat la lună „O sole mio", am mai cîntat (era primăvară doar...) „Se scutur frunzele de nuc / și rîndunelele / au aplecat" — că are o parte care prietenilor italieni li s-a părut extrem de ușoară: „la, la, la, la, la..."

★

Ar fi păcat să nu mai scriu vreo două vorbe despre tinerii aceștia toscani, joviali și veseli, despre fetele lor ce seamănă cu Gioconda... Ne-au însoțit peste tot, au devenit ghizi de dragul nostru, am jucat fotbal împreună (cu mare alai, cu un arbitru experimentat, V. T. Popa), am fost cu ei la reuniuni. Nimic n-au precupețit ca să ne simțim bine. La plecare, cu neascunsă părere de rău, ne-au însoțit pînă departe cu mașinile, pînă cînd Prato, primitorul Prato, trecea din realitate în amintire...

★

Și totuși, cînd la Stamora Moravița am cerut barmanului o sticlă cu bere, pe românește, iar el m-a înțeles, m-am înfiorat. De două săptămîni vorbisem românește numai între noi. Acasă! Acasă — ce frumos cuvînt! Am simțit cum din pămîntul zdravăn urcă în noi toate cîntecele ce le-am dus în alte țări. Și-atunci, cu pieptul plin de aer românesc, am uitat de oboseală și am cîntat fericiți, făcînd primii pași pe pămîntul nostru...

Ion MARCEA

RETROSPECTIVE UNIVERSITARE

la hotarul dintre două pătrare de veac

1. TEMELIILE NE SÎNT DE SECOLE

Pămîntul acesta darnic, de la Dunăre şi Carpaţi, a născut dintotdeauna oameni harnici şi pricepuţi, care au ştiut să lase mărturii trainice ale talentului şi perseverenţei lor. Cetăţile antice, ale căror urme ne mai încîntă încă, la Istria şi Sarmizegetusa, la Suceava şi Radna, nenumăratele construcţii medievale care rezistă în picioare tuturor vitregiilor vremii, mărturiile scrise, de înaltă valoare tehnică şi documentară, ne impun respectul pentru inaintaşi, pentru care, aşa cum viaţa şi timpul au dovedit-o de atîtea ori, dorinţa de a zidi, atit material cît şi spiritual, pe toate planurile, era, ca şi acum, un cult de prim ordin al fiinţei româneşti.

Anul 1818, considerat ca an de început al învăţămîntului tehnic românesc, prin şcoala de inginerie de la Sfîntu Sava, origine a Institutului politehnic din Bucureşti, a deschis cu siguranţa şi avîntul celor mai luminaţi oameni ai vremii seria marilor succese ale şcolii politehnice bucureştene. De aici şi pînă în socialism, cînd aceasta şi-a înregistrat, ca toate domeniile vieţii noastre materiale şi spirituale, deplina realizare, se desfăşoară odiseea şi apoi marşul sigur, victorios, al institutului, pe drumurile ştiinţei contemporane. Păstrăm în memorie mesajul adresat de către tovarăşul **Nicolae Ceauşescu**, corpului profesoral şi studenţilor din institutele de învăţămînt superior din Capitală, la aniversarea unui secol şi jumătate de la înfiinţarea, în Bucureşti, a primelor cursuri de inginerie în limba română. El marchează, cu claritate, însăşi esenţa devenirii şi împlinirii contemporane a şcolii noastre tehnice:

„În anii socialismului, ca o expresie elocventă a grijii partidului nostru pentru dezvoltarea învăţămîntului, pentru ridicarea nivelului de cultură al poporului, şcoala tehnică superioară din Bucureşti — cea mai importantă sursă de formare a cadrelor tehnice inginereşti în toate ramurile economiei naţionale — a cunoscut o puternică dezvoltare. Pentru învăţămîntul tehnic superior, socialismul a însemnat o creştere considerabilă a numărului de institute şi facultăţi, de studenţi şi cadre didactice, o îmbunătăţire permanentă a condiţiilor de studiu şi de viaţă ale tineretului studios".

Fără îndoială, pînă aici a fost străbătută o întreagă istorie. Pentru a-i înţelege deplin semnificaţiile, cu adînci şi emoţionante implicaţii sociale, să încercăm acum priviri retrospective, marcînd, comparativ, realităţile a două pătrare de veac, despărţite la hotarul de neuitat al anului 1944.

2. NICIODATĂ EFORTURILE NU SÎNT ZADARNICE

Primul război mondial găseşte în plină dezvoltare **Şcoala naţională de poduri şi şosele, reînfiinţată prin Decret domnesc la 30 octombrie 1867,** în locul „Şcolii de ponţi şi şosele, de mine şi arhitectură", constituită la 1 octombrie 1864, sub îngrijirea lui Alexandru Ioan Cuza şi a lui Mihail Kogălniceanu. Cu cîţiva ani în urmă, în 1906, se stabilise o nouă şi cuprinzătoare programă de studii, eşalonată pe 4 ani, iar în 1909 se crease pentru prima oară în şcoală funcţia de asistent la cursurile de proiecte şi aplicaţii. Se învăţa în spiritul emulativ înrădăcinat aici de Anghel Saligny şi Scarlat Vîrnav, de Constantin Sturdza şi C. M. Mironescu, de G. Ţiţeica şi Ludovic Mrazek, de Spiru Haret şi Traian Lalescu, cu conştiinţa necesităţii absolute a ridicării nivelului ingineriei româneşti. Războiul loveşte crunt. 80 % dintre studenţi sînt mobilizaţi. În 1916 cursurile nu se mai deschid. Şcoala funcţionează, în acest an, numai cu anul preparator, frecventat de studenţi sub 20 de ani, pentru ca, o dată cu ocuparea vremelnică a Bucureştiului, să înceteze şi cursurile acestuia. Sînt reluate abia în 1918, o dată cu mutarea temporară a Şcolii în Iaşi, la parterul şi subsolul Universităţii.

Acum, în tumultul ce-a urmat Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, apar printre studenţi idei revoluţionare, cristalizîndu-se în manifestaţii de stradă. Comandantul pieţei promite, categoric, deschiderea focului. La un curs de mineralogie se cîntă, într-o zi, „Internaţionala"...

1919, Şcoala naţională de poduri şi şosele revine în Bucureşti. O statistică oficială apreciază numărul studenţilor care au rămas pentru vecie pe cîmpurile de luptă la un procent de 21%. Considerîndu-se că poverile războiului au trecut, se desfiinţează pentru salariaţi sporul derizoriu de scumpete. Au loc mari serbări. În mijlocul acestora, aproape neobservat, într-o tăcere sobră, „academică", după cum glumeau studenţii, are loc un eveniment universitar: Şcoala naţională de poduri şi şosele se transformă în Şcoala politehnică din Bucureşti, fapt consfinţit prin Decret-lege în 1920.

Iluziile studenţilor şi ale cadrelor didactice că, după război, vor cunoaşte zile mai bune, se spulberă. Creditul de un milion şi jumătate de lei destinat, în 1920, extinderii vechiului local, se dovedeşte insuficient. Numărul laboratoarelor e cu mult sub nevoi şi, abia după 10 ani de la înfiinţarea Şcolii politehnice, va ajunge la 17. Pentru întreg efectivul şcolii — doar cîteva camere cu pretenţie de cămin, în timp ce, la gazde, studentul trebuie să plătească aproape jumătate dintr-un salar mediu, pentru locuit şi pentru o masă pe zi. Se înaintează, tot mai des, memorii la forurile superioare. Cu prilejul grevei ceferiştilor, din 1933, studenţii politehnişti, aşa cum făcuseră şi studenţii Şcolii naţionale de poduri şi şosele cu prilejul răscoalei din 1907, editează manifeste, chemînd la solidaritate cu greviştii. La propunerea prefecturii poliţiei, au loc exmatriculări. De „rest", adică de procesele politice ale exmatriculaţilor, se ocupă Siguranţa.

Cresc taxele universitare de tot felul, îngreunînd şi mai mult accesul la ştiinţă al tineretului dornic de învăţătură. Ziarul „Cuvîntul liber" din octombrie 1934 scrie: **„Desigur, oficialităţile vor răspunde că elementele bune şi sărace sînt scutite de taxe. Minciuni! În fiecare an şirul taxelor asupra cărora nu se admit scutiri, conform ordinului Ministerului, devine tot mai voluminos. Taxă de fiecare examen 100 lei, taxă de construcţie 500 lei, taxă de înscriere 500 lei, taxă de laborator 900 lei, taxă de bibliotecă 200 lei, numeroase taxe de instituţie, instalaţie, combustibil, diplomă de licenţă, carnete de student, carnete de frecvenţă, plus „micile" sporuri realizate cu timbrul universitar, cu formulare de diferite culori..."** Apropierea războiului, ale cărui fîlfîiri se simt tot mai mult, înrăutăţeşte traiul poporului, al studenţilor. Mircescu Vasile, aflat în pragul absolvirii, se plîngea: „De două luni mănînc, fără excepţie, pîine de secară şi scrumbii sărate"...

Cu toate vitregiile vremii, cu tot dezinteresul oficialităţilor, al partidelor burgheze aflate în cursă neîntreruptă pentru supremaţie, nivelul cunoştinţelor dobîndite în şcoală de studenţi atinge cote tot mai înalte. Un specialist al unei companii occidentale de construcţii, mărturisea: „Simt la tot pasul mintea şi braţul inginerilor români, care au, sînt sigur, în sînge dorinţa şi arta de a construi". De altfel, disciplina profesională este, la Şcoala politehnică din Bucureşti, o tradiţie de prim ordin, stabilită de unul din iluştrii săi pionieri, Gh. Duca, încă din deceniul al nouălea al secolului trecut: **„O cunoştinţă superficială este mult mai vătămătoare decît o ignoranţă; cînd cineva crede că ştie, cînd n-are cunoştinţă de ignoranţa sa, el comite cu siguranţă greşelile cele mai stranii şi e mult mai greu a rectifica cunoştinţa greşită decît a dobîndi cunoştinţe noi".**

Dînd valoare de postulat acestor indicaţii, politehniştii Bucureştiului se întrec, în pofida oricăror greutăţi materiale, să îndeplinească una din cele mai arzătoare dorinţe ale maestrului, aceea de a nu precupeţi nici un efort pentru desăvîrşirea lor în meserie...

O UZINĂ DE INTEL[...] TEHNICĂ ROMÂN[...]

• 1949: 6443 studenţi politehnişti in întreaga ţară;
1969: peste 14 000 numai în Institutul politehnic Bucureşti.

• Circa 50 000 de cadre inginereşti a dat şcoala politehnică din Bucureşti în ultimii 50 de ani, dintre care peste 30 000 între anii 1949—1969.

• „Cota" actuală de absolvenţi ai Politehnicii bucureştene: peste 2 000 anual.

• Filă din tomul bazei materiale a complexului social studenţesc al Institutului politehnic din Bucureşti: 22 cămine în folosinţă (faţă de numai unul inainte de 23 August 1944) şi alte 6 în fază avansată de construcţie.

• Înainte de Eliberare: 90% dintre studenţi caută gazde; 5% sînt beneficiari ai unei burse derizorii. Azi: 7 000 studenţi ai Politehnicii bucureştene sînt căminişti şi peste 7 000 bursieri.

• În 1949, la I.P. Bucureşti: unul din „vîrfurile" crizei de cadre didactice. În zilele noas-

3. 1948: NI SE DESCHID TOATE ORIZONTURILE...

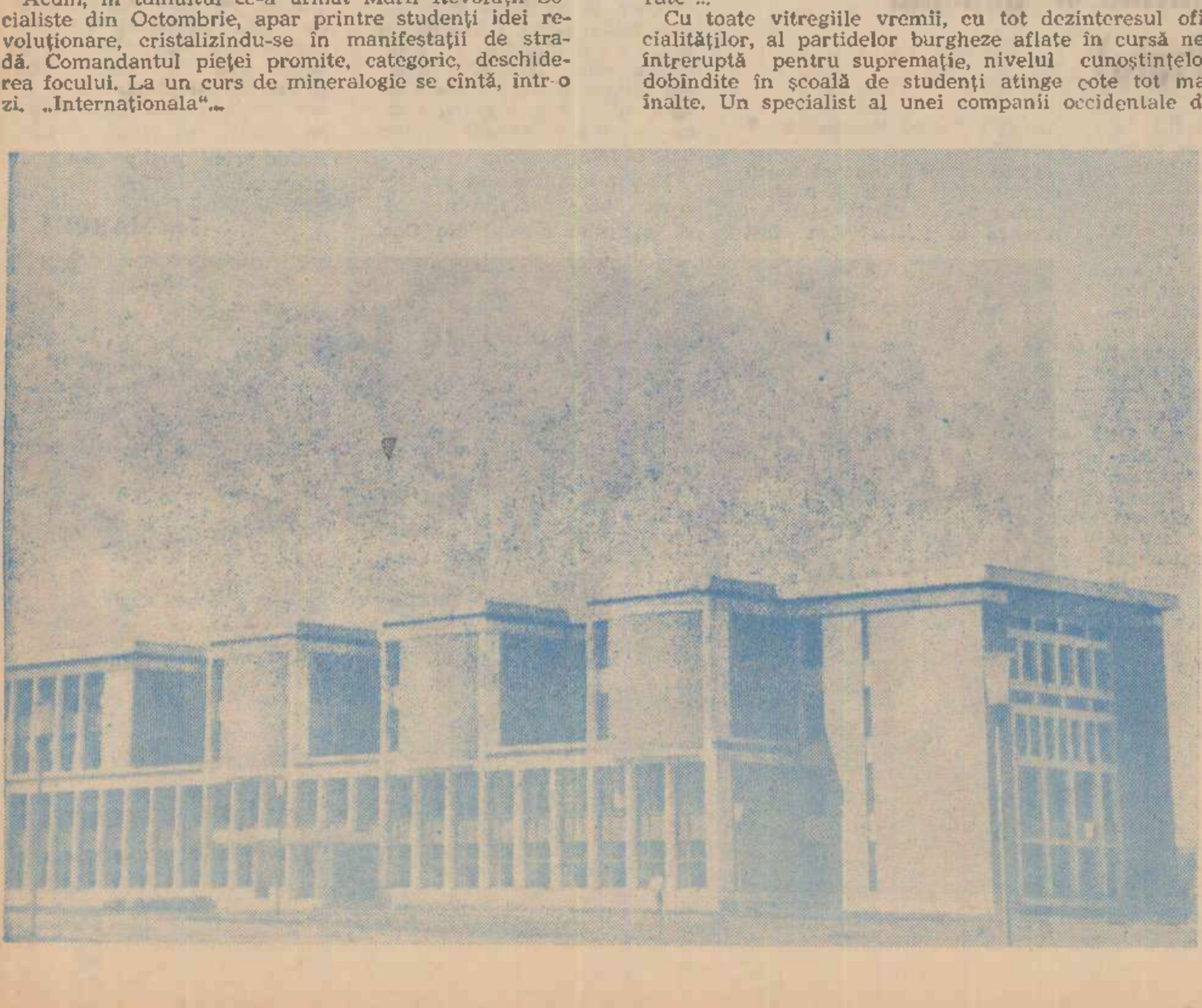
Victoria insurecţiei populare de la 23 August 1944 a găsit învăţămîntul tehnic superior complet dezorganizat: localuri devastate, laboratoare descompletate, corpul profesoral în scădere numerică, cărţi din bibliotecă dispărute, un singur cămin cu mindire şi perne umplute cu paie, un fel de hangar ca vai de lume, cu pretenţie neafişată de cantină... Proaspăt sosiţi de pe front, profesorii şi studenţii rămaşi în viaţă îşi reiau locurile în viaţa universitară. Căpitanii Dumitru Zamfir şi Ioan Teican, locotenenţii G. Paparizu, Marcel Diaconescu, Tudor Nicolau şi alţi aproape 300 de demobilizaţi devin din nou studenţi.

După instaurarea puterii democrat-populare, doleanţele de veacuri ale studenţimii se împlinesc. În 3 august 1948, la numai şapte-opt luni de la transformarea legică a ţării în republică populară, are loc reforma mult aşteptată a învăţămîntului, de ea beneficiind, din plin, şi învăţămîntul tehnic superior, în primul rînd prin asigurarea unei largi specializări profesionale, cerută de nevoile imediate ale reconstrucţiei patriei. Drept răspuns, însufleţiţi de chemarea Partidului Comunist Român, studenţii pleacă în masă, chiar în vara aceluiaşi an, pe şantierele naţionale ale tineretului. Printre cei 11 000 de studenţi aflaţi în primele rînduri ale reconstrucţiei naţionale, la Bumbeşti-Livezei şi Agnita-Botorca, la Cianul Mare şi în Lunca Prutului, la Vişeu şi în Valea Popii, la Murga Mică, la Oraviţa sau la Caraş, se află şi aproape 3 000 de studenţi ai Politehnicii bucureştene — căreia **reforma din 3 august 1948 i-a dat, pentru întîia oară, numele cuvenit de institut.**

Încep, în anii imediat următori, construcţiile de cămine şi cantine. Se înfiinţează şi se reutilează laboratoare, se completează corpul didactic aflat, în 1949, într-un stadiu critic în ceea ce priveşte numărul, faţă de cerinţele tot mai ridicate de cadre inginereşti. **Porţile institutelor se deschid larg oricărui tînăr dornic de învăţătură.** În întreaga ţară, numărul studenţilor politehnişti se ridică, în 1948—1949, la 6 443. Se înfiinţează noi facultăţi. Ca o adevărată Alma Mater a învăţămîntului tehnic superior din ţara noastră, Institutul politehnic din Bucureşti naşte, în 1948 şi în anii următori, desprinzîndu-şi unele facultăţi, cîteva institute noi: Institutul politehnic din Galaţi, Institutul politehnic din Petroşani, Institutul politehnic din Braşov şi Institutul de petrol, gaze şi geologie din Bucureşti. **O nouă aureolă înconjoară institutul, aceea de institut proliferant.**

Anii dezvoltării vertiginoase a întregii economii naţionale aduc Institutului politehnic din Bucureşti noi spaţii de învăţămînt, noi cămine şi cantine, noi biblioteci, ateliere şi laboratoare. În 1948 existau 43 săli de cursuri cu 2 760 mp.; în 1958 — 83 săli cu 5 000 mp.; în 1964 — 158 săli cu 9 099 mp. Mai existau 25 laboratoare cu 11 900 mp. (în 1948), 29 laboratoare cu 20 550 m.p. (în 1958) şi 48 laboratoare cu 23 099 mp. (în 1964). Astăzi numărul sălilor de cursuri şi suprafaţa ocupată de laboratoare atinge aproape dublul din 1964, pentru cele 10 facultăţi ale institutului.

O dezvoltare asemănătoare au cunoscut şi bibliotecile. Înfiinţată în 1881, cu un număr modest de volume, biblioteca Politehnicii din Bucureşti avea doar 2 000 de volume în 1900, 20 000 volume în 1931 şi 58 000 în 1938. Astăzi, biblioteca numără peste 700 000 volume cu cca 5 500 colecţii periodice şi zeci de mii de colecţii speciale (stasuri, albume, microfilme, planşe, fotografii etc.), fiind considerată, pe bună dreptate, o realizare a regimului nostru. Anual intră în bibliotecă 30 000 de volume noi, din care o treime sînt manuale şi cursuri achiziţionate în raport cu numărul sutdenţilor care studiază disciplinele respective, proporţia fiind de un manual la doi studenţi. (Înainte de 23 August 1944, la puţinele discipline care

u, totuși, cursuri, proporția era de un manual la e studenți).

prezent, biblioteca e abonată anual la aproape de titluri, în cca 2 500 de abonamente din țară și străinătate, iar în cadrul schimbului intern și in- ațional primește un număr de 400 de titluri. nstituind centrul de coordonare a activității bi- rafice a institutelor politehnice din întreaga țară, oteca Institutului politehnic din București editea- n buletin bibliografic al publicațiilor noi intrate ibliotecă și colaborează cu bibliotecile științifice țară la elaborarea unor lucrări colective de inte- epublican, făcînd, în același timp, schimb de pu- ții cu aproape 900 de institute științifice din 80 de țări. Ea dispune de aproape 1 500 locuri în e de lectură, față de abia cîteva zeci înainte de erare, punînd la dispoziție cărți atît studenților, elor didactice și personalului tehnico-administra-

GENȚĂ

ASCĂ

proape 1 000 cadre didactice universitare nâltă pregătire de specialitate.

) uriașă cetate a științei în faza de fini- noul local al institutului, de 222 586 mp, rui construcții și utilare costă un miliard

ineri studioși din 22 de țări ale lumii pă- tainele politehnicii la București.

Perspective de dezvoltare: nelimitate, în u dinamica științei și tehnicii mondiale.

al institutului, cît și altor doritori, din afara lui. vența medie zilnică este de cca 2 000 de cititori, sta dovedind, o dată mai mult, interesul și serio- tea în pregătire a viitorilor ingineri.

Ni se oferă toate orizonturile", îmi spunea, zilele a- ea, un student al Institutului politehnic din Bucu- , întîlnit pe drumul de întoarcere din practica de ucție. **„Indiscutabil, la absolvirea institutului ești pentru a face față oricăror cerințe, atît datorită i materiale și nivelului exemplar la care ne sînt late cunoștințele, cît și muncii în cercurile științi- foarte numeroase și aprofundării celor învățate, ractica de producție".**

ă aflam, cu puțin timp în urmă, în halele de mon- general al locomotivelor electrice și Diesel-elec- e de la Uzina „Electroputere" din Craiova. Se mon- ea de a 35-a locomotivă electrică și cea de-a 790-a omotivă Diesel-electrică cu marca întreprinderii pe Jii , adevărați coloși de oțel, cizelați cu migală bijutier, de la cel mai mărunt șurub pînă la inima lor de cai putere. Alături de muncitori, am întîl- aici și studenți ai Institutului politehnic din Bucu- i, aflați în practica de producție.

Îi simțim în pas cu noi, tovarășe — mi-a spus strul Marin Ionescu — le observăm preocupările, rațiile, interesul în meserie și ne bucurăm pentru Sînt oameni de nădejde, prietene, și de aceea sîn- siguri că vom avea în ei, la repartizarea în pro- ție, adevărați specialiști.

e altfel, același lucru mi l-a spus, cu alte cuvin- i tovarășul Nicolae Neagu, secretarul comitetului partid al uzinei. Am aflat, astfel, că **mai bine de ătate dintre inginerii de la „Electroputere" sînt ab- venți ai Institutului politehnic din București,** și că dul lor de pregătire în meseria pe care și-au ales-o spunde, întru totul, cerințelor producției. Circa ă treimi sînt inovatori sau inventatori, sporind, a- ri de ceilalți inovatori ai uzinei, volumul de eco- nii al întreprinderii realizat din invenții și inova- la aproape trei milioane lei de la începutul anu- pînă în prezent. Peste un milion de lei economii otalizat numai aplicarea în producție a invenției meră de stingere fără pernă amortizoare de aer", orată de inginerii Constantin Tudorache, Gheor- Petrică și B. Herșcovici.

i actualii studenți sînt animați de dorința conti- i lor perfecționări, de căutarea diverselor căi și so- i pe care le ridică procesele tehnologice ale pro- ției. **Cine n-a auzit, de pildă, în institut, despre vațiile studenților din cercul de radiotehnică ?** Trei tre ele, realizate în colectiv, au fost sau sînt în s de aplicare în practică la întreprinderi bucu- ene. Este vorba de un ingenios sistem pentru i- ntificarea caracterelor de tipar, de frecvențmetrul ital și de sistemul prin care au fost adaptate arhi- oscutele radioreceptoare „Mamaia", pentru comu- ații în interiorul uzinelor „23 August" din București.

— Deși vom absolvi abia peste unul, doi sau trei , nu putem sta cu miinile în buzunar, mi-a spus dentul Virgil Tuinea, de la Facultatea de automa- . Viața de producție ne atrage, ne pasionează încă facultate și, prin tot ce facem, sîntem încă de pe m, într-un fel, încadrați în ritmul ei.

ceasta este, de fapt, și semnificația celor **52 de uri științifice studențești din institut, în care ac- ează, în prezent, aproape 1 500 de studenți** îndră- tiți de una din cele mai pasionante forme de acti- ate din timpul liber: căutarea asiduă a noului, a fecțiunii tehnice. Numai în anul universitar tre- , temele de cercetare au atins cifra de 550, studen- Politehnicii bucureștene propunîndu-și, pentru orul an universitar, sporirea lor cu încă 50.

Care dintre cei **30 000 de ingineri dați economiei riei de Institutul politehnic din București în cei de ani de după Eliberare** nu-și revendică, încă din anii facultății, pasiunea lor pentru meserie, originea devenirii și a creșterii lor profesionale ?

— Toți, absolut toți, ne-a răspuns tovarășa profe- soară universitară **Suzana Gîdea**, prorector al institu- tului. **M-am convins încă o dată, vizitînd Expoziția Realizărilor Economiei Naționale din pătrarul de veac socialist, unde, în fiecare pavilion, la fiecare stand sau instalație, am întîlnit foarte mulți dintre foștii noștri studenți, cred că mai mult de jumătate din nu- mărul specialiștilor aflați acolo, dînd explicații cu si- guranța și priceperea omului stăpîn pe meserie, pe cele mai noi cuceriri ale tehnicii românești.** Este o mîndrie pentru noi să constatăm, din nou, că munca noastră, a cadrelor didactice, n-a fost zadarnică nici- decum, că ceea ce noi am sădit cu toată dăruirea a găsit în studenți, în actualii ingineri, elementul cel mai fertil, generator de multiple satisfacții. **Iată de ce avem convingerea că institutul nostru este, prin excelență, o adevărată uzină de inteligență tehnică, aflată în continuă ascensiune pe toate coordonatele sale.** Avem absolvenți pe toate marile șantiere ale țării, în toate întreprinderile mari și orice succes al acestora ne leagă și mai mult de foștii noștri studenți, în ciuda distanțelor spațiale care ne despart.

Această legătură, emoționantă prin sensurile ei sociale, este însuși elementul vital al institutului, chezășie a împlinirilor nenumăratelor destine ingine- rești. Realizată în anii de facultate, continuată pe diverse coordonate după absolvire, ea capătă dimen- siuni unanim recunoscute, de o amploare fără prece- dent.

„Doresc să exprim înalta apreciere pe care partidul și statul nostru o acordă activității rodnice, devotate, a corpului profesoral, care își îndeplinește îndatoririle de onoare ce-i revin, aducînd o contribuție deosebit de valoroasă la formarea celui mai ales și mai prețios produs al societății noastre, omul temeinic și multila- teral pregătit, omul socialismului". spunea tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la 1 noiembrie 1968, în Mesajul său adresat corpului profesoral și studenților din institutele bucureștene de învățămînt tehnic superior.

Aceste aprecieri se adresează, fără îndoială, și celor aproape 1 000 de cadre didactice din Institutul poli- tehnic din București, care asigură, anual, cota de peste 2 000 de ingineri pregătiți în mai mult de 30 de spe- cialități, față de numai 13 absolvenți în 5 specialități, cît se înregistra, în medie, între 1878—1920.

Sute de doctori și doctoranzi, aproape 30 de membri ai Academiei Republicii Socialiste România, numeroși membri ai societăților științifice și universitare de peste hotare, iată, în cîteva cuvinte, profilul corpului didactic al Institutului politehnic din București. Mergînd pe linia tradiției, încetățenită în institut de iluștri înaintași ca Anghel Saligny, G. Țițeica, Ludovic Mrazek, Spiru Haret sau Traian Lalescu, actualii profesori, printre care Remus Răduleț, Elie Carafoli, George Bărănescu, Costin Nenițescu, Constantin Budeanu ori Martin Bercovici, **ridică, prin personalitatea și activitatea lor, nu numai nivelul învățămîntului în institut, ci și acela al științei și tehnicii noastre naționale.**

4. ASCENSIUNEA NEÎNTRERUPTĂ, IATĂ ELEMENTUL CARE NE CARACTERIZEAZĂ

Un ziarist străin, pe care l-am însoțit într-o vizită prin domeniile Institutului politehnic din București, a întîrziat mult timp într-unul din complexele sociale studențești de pe malurile Dîmboviței. L-au impresio- nat numărul de cămine și confortul pus la dispoziția studenților, calitatea meselor la cantinele spațioase (oferite zilnic unui număr de peste șase mii studenți), pe care le-a comparat cu un restaurant modern, veselia, exuberanța locatarilor complexului. Și-a notat impre- siile și, în primul rînd, cifrele comparative. Întrebați de taxe universitare, un grup de studenți i-au răspuns printre zîmbete: „Taxe" ? Ce întrebare ! Nu plătim nici o taxă. În schimb, pe lîngă toate, mergem cu sutele în taberele de odihnă..."

Pentru cei peste 14 000 de studenți ai Institutului politehnic din București, **alături de care învață tineri din 22 de țări ale lumii,** nimic nu mai pare neașteptat în evoluția instituției lor. Mersul sigur, ascendent, prin anii socialismului, a devenit, ca pentru toți studenții patriei, o componentă concretă a vieții, o certitudine care nu-i mai miră, ci îi înnobilează cu înalte convin- geri politice și patriotice. Cu aceste convingeri, cu recunoștința vie îndreptată către partidul comunist, către statul nostru socialist, au primit studenții și cadrele didactice hotărîrea de partid și guvernamen- tală din 1962, cu privire la construirea unui nou local.

Vizitez, astăzi, edificiul de pe malul drept al Dîmbo- viței, aflat în faza premergătoare dării în folosință. Cetate de sticlă și beton, în care soarele lui august s-a cristalizat în forme și culori de o fantezie faustiană, promenade elegante pe care mai auzi, încă, în zori de zi, pașii celor din urmă constructori, uriașe spații verzi, unde își pregătește, cu răbdare, creșterea, parcul impu- nător de peste cîțiva ani, iată numai cîteva din ele- mentele de primă mărime cu care face cunoștință vizitatorul.

— **Vom da construcția în folosință deocamdată parțial, chiar în toamna acestui an** — îmi explică tova- rășul Florin Badea, inginer principal în serviciul înfiin- țat special pe lîngă institut, pentru noul local. **Îți dai seama, va fi cel mai mare și mai modern local de învă- țămînt din țară și unul dintre cele mai mari din sud-estul Europei.** Pentru mine, ca fost student al insti- tutului, el constituie o împlinire de aur a visului generațiilor întregi de colegi mai mari. Am absolvit în 1962, adică în anul cînd s-a hotărît construirea noului edificiu. Ei bine, încă de pe atunci noi îl și vedeam construit, dar realitatea depășește orice închipuire de acum 7 ani...

Ridicat într-o concepție arhitectonică modernă, pe o suprafață de 222 586 m.p., noul local al institutului e destinat unui număr de 13 mii de studenți, construcția și utilarea lui costînd un miliard de lei. Șase vaste gru- pări didactice, răspunzînd oricăror exigențe, o unitate complexă de deservire, o imensă bază sportivă, două aule (una cu o capacitate de 1 500 locuri, cealaltă de 500 locuri), o bibliotecă centrală cu un milion de volume, o impunătoare casă de cultură pe 8 400 m.p., un centru de calcul ultramodern, o centrală electrică proprie, spațiu de parcare pentru 550 de autovehicule, 200 hectare de parcuri și spații verzi, ateliere și hale — o adevărată uzină destinată celui mai valoros produs, produsul uman al tehnicii. Numai laboratoarele vor ocupa, aici, 52 527 m.p., adică 45 la sută din suprafața utilă a noului local, în vreme ce, în curînd, se va trece la construirea unor hale uriașe de metalur- gie, care vor asigura, în timpul anului universitar, contactul studenților cu realitățile practice.

— **Faptul că noul local al institutului va fi dat în folosință în acest an jubiliar, al aniversării a 25 de ani de socialism, este simbolic și edificator** — ne-a declarat asist. univ. ing. Traian Aurite, absolvent al institutului din promoția 1969. **El reprezintă, pentru noi, concreti- zarea firească a grijii cu care sîntem înconjurați per- manent de partid și guvern și, în același timp, unul din mobilurile în virtutea cărora va trebui să muncim cu și mai multă însuflețire, cu și mai multă dăruire, pentru continua noastră perfecționare.**

În aceste zile de august 1969, cînd se fac bilanțurile strălucitelor noastre realizări, pe toate planurile, mate- riale și spirituale, ne revin în memorie cuvintele tovarășului **Nicolae Ceaușescu** adresate studenților politehniști la jubileul lor, din toamna anului 1968 : **„Temeiuri de îndreptățită satisfacție ne dau tinerele vlăstare ale intelectualității tehnice, întreaga noastră studențime care se pregătește cu răspundere pentru a purta mîine, spre noi culmi, cuceririle gîndirii și creației științifice și tehnice contemporane, pentru a participa cu dăruire de sine la soluționarea proble- melor complexe, pe care le ridică opera de desăvîrșire a construcției socialiste".**

Recunoașterea oficială, de către personalitatea noas- tră politică cea mai autorizată, a meritelor studențimii din institutele tehnice, remarcabile în toate comparti- mentele activității universitare, ne dă temeiul să reproducem, cu satisfacție, cuvintele unuia din profeso- rii Institutului politehnic din București : **„Sîntem o uzină, o uzină de inteligență tehnică, iar produsul nostru e garantat de înseși succesele tehnice ale eco- nomiei românești".**

Dragomir HOROMNEA

CARTEA DE VIZITĂ A ÎNVĂŢĂMÎNTULUI ROMÂNESC

Cel de al X-lea Congres al P.C.R. desfăşurat în zilele de 6—12 din această lună a însemnat fără îndoială un moment istoric de mare însemnătate în viaţa ţării, a naţiunii române socialiste. Documentele pregătitoare: **Tezele** şi proiectul de **Directive**, apoi, şi mai ales **Raportul** tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului nostru, au imprimat acestui forum al partidului o strălucire fără precedent. Este foarte greu să selecţionezi din multiplele note definitorii ale Congresului pe cea mai de seamă, mai caracteristică. Căci aceasta se defineşte prin înţelepciunea cu care au fost analizate realizările de pînă acum şi prin clarviziunea cu care au fost trasate direcţiile dezvoltării viitoare a ţării, prin chibzuinţa cu care au fost cumpănite complexele probleme ale mişcării muncitoreşti internaţionale, şi în general complexitatea lumii contemporane; prin principialitatea cu care au fost înfăţişate succesele, greutăţile şi căile de învingere a acestora; prin fermitatea cu care au fost apărate principiile marxist-leniniste în problemele interne şi externe; prin răspunderea pe care partidul şi-a asumat-o în faţa întregii naţiuni de a o călăuzi spre bunăstare materială şi spirituală, spre pace şi progres, spre asigurarea libertăţii şi independenţei.

Împlinirea unui program de asemenea proporţii pretinde muncă fără preget, pricepere dobîndită printr-o pregătire superioară şi multilaterală, pretinde o conştiinţă limpede şi puternică din partea tuturor oamenilor muncii.

Slujitorii şcolii de toate gradele şi de toate profilele au o misiune de mare răspundere în împlinirea celor trei importante comandamente: sînt datori să-şi sporească strădaniile pentru a crea opere ştiinţifice de valoare practică şi teoretică; sînt datori să se pregătească încontinuu în specialitatea lor şi în marile domenii de cultură, pentru a putea pregăti, la rîndu-le, pe cei încredinţaţi lor spre pregătire; sînt datori să formeze conştiinţa tineretului, printr-o atentă şi permanentă preocupare pentru instruirea şi educarea acestuia.

Şcoala noastră superioară din trecut a format generaţii de oameni de ştiinţă care au îmbogăţit tezaurul culturii naţionale şi universale. Asemenea tradiţii obligă instituţiile noastre de învăţămînt superior de astăzi la eforturi sporite pentru a crea noi şcoli de cercetare în toate domeniile. Le obligă mai ales viaţa, nevoile societăţii. Dar, aşa cum a subliniat tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cuprinzătorul şi pătrunzătorul **Raport** al Comitetului Central, şi cum s-a spus de mai multe ori în Congres, nu orice ştiinţă, ci ştiinţa adevărată, ştiinţa care-şi are temeiurile în confruntarea cu viaţa, cu necesităţile de astăzi, şi, în egală măsură, cu cele de mîine, ştiinţa pusă în slujba omului, a bunăstării sale materiale şi spirituale. Ştiinţa de care are mai mare nevoie societatea contemporană şi de care va avea nevoie societatea de mîine. Slujitorii şcolii trebuie să fie pătrunşi de adevărul că ştiinţa înseamnă îndrăzneala căutării, că ştiinţa este în continuă mişcare spre propriul ei progres, că în progres îşi are raţiunea. Nu savantul închis în „turnul de fildeş", nepăsător la ceea ce se întîmplă în jurul său şi la ce va folosi ştiinţa sa, ci savantul preocupat de dorinţa de a fi folositor societăţii vremii sale este vrednic de sprijinul şi preţuirea acesteia.

În acelaşi timp şi în aceeaşi măsură învăţămîntul nostru superior, pus în slujba societăţii în plină transformare revoluţionară, este angajat într-o uriaşă operă de instruire şi educare. A instrui şi educa pe cei peste 147.000 de tineri care învaţă în institutele noastre de învăţămînt superior înseamnă a asigura continuitatea, şi prin aceasta progresul ştiinţei şi al culturii. Roadele strădaniilor şcolii noastre de a instrui şi educa se oglindesc în activitatea sutelor de cercuri ştiinţifice studenţeşti, ce fiinţează în institutele noastre de învăţămînt superior, în miile de comunicări, tot atîtea încercări ştiinţifice, prezentate de studenţi la ultima sesiune a cercurilor, închinată marilor sărbători ale poporului şi partidului nostru: se oglindesc în promoţia acestui an, promoţia Congresului al X-lea şi a celei de a 25-a aniversări a Eliberării, care înseamnă alte zeci de mii de ingineri, profesori, medici, economişti, agronomi, jurişti, artişti, cercetători chemaţi să adauge alte realizări celor de pînă acum în producţia bunurilor materiale şi culturale pretinse de popor.

1938-1939		1968-1969
26.489	studenţi	147.637
17	studenti la 10.000 locuitori	75
16	instituţii de învăţămînt superior	47
33	facultăţi	187

ÎN PERIOADA 1959 – 1969

- 177.800 mp. spaţii de învăţămînt
- cămine cu cca. 34.400 locuri
- cantine cu o capacitate de 36.584 locuri

Bilanţul înregistrat de învăţămîntul nostru superior cu prilejul aniversării unui sfert de veac de la eliberarea patriei se înscrie alături de marile realizări din celelalte domenii care au modificat peisajul industrial şi urbanistic al ţării. Înfăptuirile acestui sfert de veac au încorporat, alături de munca şi eforturile milioanelor de cetăţeni, inteligenţa, elanul şi pasiunea unui important detaşament de specialişti pregătiţi în institutele noastre de învăţămînt superior. Numai în perioada 1960—1965 învăţămîntul superior a pregătit peste 77 000 specialişti pentru toate ramurile economiei, ştiinţei şi culturii.

Dar pentru ca şcoala noastră superioară să se poată mîndri cu datoria împlinită este obligată să-şi continue eforturile pentru modernizare şi innoire. Modernizare şi innoire atît în structura, cît şi în conţinutul său ştiinţific, de idei. Planurile de învăţămînt, programele analitice, lecţiile, seminariile trebuie mereu innoite şi modernizate. A innoi şi moderniza nu înseamnă, însă, doar a înlocui un capitol dintr-un domeniu de ştiinţă cu altul, a modifica proporţiile între părţi şi capitole sau a schimba locul capitolelor. A moderniza şi innoi înseamnă innoirea şi modernizarea concepţiei în fundamentele ei pentru a o pune de acord cu nevoile contemporane; pentru a stimula gîndirea creatoare a studenţilor şi nu însuşirea mecanică a unei cantităţi de cunoştinţe, mai mult sau mai puţin folositoare. Învăţămîntul nostru superior e dator, în egală măsură, să facă eforturi atît în organizare, cît şi în orientare, pentru a sesiza din timp necesităţile viitoare ale economiei, ştiinţei şi culturii, pentru a pregăti prin noi domenii de cercetare, prin noi discipline de învăţămînt, specialiştii de mîine şi de poimîine, reclamaţi de transformările revoluţionare ale societăţii noastre socialiste. Este datoria Ministerului Învăţămîntului, a instituţiilor de învăţămînt superior să se preocupe cu toată răspunderea de acest deziderat important. Cu o condiţie însă. Să nu se facă mereu proiecte, să nu se discute la infinit, iar cînd se ajunge la o hotărîre să fie prea tîrziu.

Valoroasele documente ale Congresului conţin, în aceeaşi măsură, preţioase directive cu privire la al doilea aspect al aceleiaşi probleme, cu privire la educaţia tineretului. Educaţia este tot atît de însemnată ca şi instruirea, deoarece prin educaţie se urmăreşte făurirea şi modelarea conştiinţei tinerilor studenţi. Este deosebit de important a dezvolta facultăţile psihice, morale şi intelectuale ale tineretului, a transforma aceste facultăţi în convingeri, a forma atitudini de responsabilitate şi demnitate faţă de muncă, de societate, de om. Dezvoltarea acestor facultăţi pretinde tact şi chibzuinţă, activitate sistematică şi organizată, atît zilnic la catedră, în orele de curs şi seminar, dar şi în afara acestor obligaţii didactice şi pedagogice, o mai mare apropiere a corpului didactic de studenţi, mai strînsă conlucrare cu studenţii.

În procesul de instruire şi educare, mult mai convingător decît vorbele şi îndemnurile este exemplul personal. Ce alt exemplu mai grăitor şi mai mobilizator pentru studenţi poate fi decît prezenţa profesorului lor, de dimineaţa pînă seara, în bibliotecă şi în laborator, înarmarea maestrului lor cu ultima noutate ştiinţifică în specialitatea sa şi cu cunoaşterea valorilor culturale din trecut şi de azi, naţionale şi universale; ce alt exemplu mai plin de urmări poate fi decît apropierea şi înţelegerea justă a profesorului faţă de problemele tineretului, de întrebările şi căutările acestuia; ce altă pildă mai grăitoare poate fi pentru tineret decît dăruirea profesorului pentru a-l instrui şi educa astfel ca, în perspectivă, să-l întreacă, pe deplin conştient că numai aşa se poate asigura progresul social, ştiinţific şi cultural al ţării; ce altă mulţumire mai mare poate fi pentru un slujitor al şcolii decît a da societăţii oameni bine pregătiţi în specialitatea lor, culţi, just orientaţi din punct de vedere al concepţiei de viaţă, cu un cuvînt, oameni de care are nevoie societatea pentru folosul ei. Îşi păstrează şi astăzi actualitatea deplină, după mai bine de 2 000 de ani, maxima lui Cicero: „Nu poţi aduce patriei un mai mare folos decît a instrui şi a educa tineretul".

Tineretul prin dinamismul şi receptivitatea sa la idealurile de libertate şi dreptate, la schimbările innoitoare, a însemnat totdeauna un important factor de progres al societăţii. Din generaţie în generaţie, tineretul a preluat şi a dezvoltat virtuţile şi tradiţiile înaintate ale poporului. Gîndiţi-vă la Eminescu, care la vîrsta de 17 ani, în stihuri de o rară frumuseţe, adresa ţării încurajatoarea urare: „Ce-ţi doresc eu ţie dulce Românie!"; gîndiţi-vă la Bălcescu, care la 21 de ani făurea planuri de răsturnare a rînduielilor nedrepte; gîndiţi-vă la Iancu, care la vîrsta de 24 de ani devenise vestitul „crai" al munţilor. Şi exemplele pot fi înmulţite, din cultura şi istoria naţională şi din cea universală.

Coborîndu-ne în contemporaneitatea zilelor noastre, exemplul tineretului este tot atît de grăitor. Strîns uniţi în jurul partidului, aceşti tineri cresc o dată cu ţara şi cu viitorul ei, deoarece numai în orînduirea socialistă îşi pot valorifica talentele şi capacităţile, îşi pot realiza idealurile şi aspiraţiile cele mai cutezătoare.

De aceea instruirea şi educarea generaţiei care participă la edificarea societăţii socialiste şi va participa la construirea comunismului are o deosebită însemnătate pentru viitorul societăţii noastre. Educaţia adevărată, sub cele două aspecte majore, patriotică şi comunistă, sînt cele două feţe ale unei probleme unice, deoarece, aşa cum a demonstrat tovarăşul Nicolae Ceauşescu în **Raportul** Comitetului Central, „internaţionalismul socialist nu presupune sacrificarea sau lezarea intereselor naţionale, ci dimpotrivă, afirmarea deplină a acestora; tot astfel grija faţă de interesele propriului popor nu înseamnă ignorarea cerinţelor internaţionalismului, ci presupune dezvoltarea solidarităţii internaţionale".

Patriotismul adevărat, despre care Lenin spunea că este un sentiment dintre cele mai adînci, statornicit de existenţa de secole şi milenii a unor patrii, înseamnă dragostea faţă de ţara în care trăieşti şi munceşti, faţă de poporul din care faci parte, de tradiţiile sale înaintate de luptă pentru progres şi libertate, de limba, obiceiurile şi cultura lui, înseamnă sacrificii pentru apărarea cuceririlor revoluţionare, grijă pentru destinele patriei şi abnegaţie în munca pentru continua ei înflorire. Patriot şi comunist — sînt două noţiuni sinonime. Aşa le-a înţeles şi savantul francez Frederic Joliot Curie, care afirma că a devenit comunist fiindcă era patriot. Patriot în înţelesul adevărat înseamnă a sluji interesele tuturor oamenilor care locuiesc în aceeaşi ţară, indiferent de naţionalitate, ca toţi aceştia să slujească patria comună, să „iubească aceste plaiuri româneşti,/ Cu soarele ce bate în fereşti,/ Să le fie dragi şi munţi, şi rîuri, şi cîmpie" să spună fiecare „acest pămînt mi-e patrie şi mie". Studenţii instituţiilor noastre de învăţămînt superior, fără deosebire de naţionalitate, înfrăţiţi în muncă şi aspiraţii, se regăsesc în aceste versuri, deoarece Republica Socialistă România este patria lor comună.

Şcoala noastră superioară, universitatea noastră de azi, nu va precupeţi munca, strădania şi stăruinţa pentru a face să rodească îmbelşugat preţioasele învăţăminte ale Congresului al X-lea, care trasează cu deplină ştiinţă şi conştiinţă drumul dezvoltării României de mîine. Cei 200.000 de dascăli ai ţării şi cei peste 150.000 de studenţi, împreună cu cei 4.000.000 de şcolari ai patriei îşi mărturisesc totala adeziune la hotărîrile Congresului al X-lea, angajîndu-se cu toată hotărîrea la sporirea eforturilor în toate domeniile de activitate, conştienţi că marile realizări nu se înfăptuiesc doar cu bune intenţii şi mai puţin încă cu declaraţii, că acestea pretind muncă, pricepere, ştiinţă şi conştiinţă.

Prof. dr. docent Ştefan PASCU
membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, rectorul Universităţii „Babeş-Bolyai" din Cluj

Cartea de aur a studenției

Așternem în această pagină, la un sorec de dublă sărbătoare, un fragment din cartea studenției noastre minunate, cînd ne-am dori cuvintele încărcate de recunoștință și dragoste pentru frumusețea timpului ce ni l-a dăruit țara condusă de Partidul Comunist Român, cînd gîndurile noastre sînt gîndurile fiecărui student care închide în vîrsta sa o Carte de Aur...

IONUȚ NICULESCU

București, Limbă și literatură română, anul III

Niciodată un august românesc nu s-a înfierbîntat ca acum un sfert de veac. Niciodată un august românesc nu și-a deschis floarea sărbătorii ca anul acesta. În fiecare august, cuprins între cele două hotare de august, am înaintat în coloane nesfîrșite pe drumurile orașelor și satelor, cu bucuria arzîndu-ne în minți și în mîini deprinse să gîndească și să înfăptuiască pe toată cuprinderea de pămînturi stăpînite de cînd ne știm. La fiecare august, cuprins între cele două hotare de august, ne-am privit unii pe alții, ne-am îmbrățișat, ne-am strigat fericiți izbînzile și ne-am dorit încă un an de împliniri.

Acum ne place să spunem că nici nu știm cînd a trecut atîta vreme, aidoma ca țăranul nostru după truda unui drum lung. E în firea noastră să spunem așa! Și este adevărat că, mai presus de orice, am rămas noi înșine, cinstit am luptat, cinstit am răzbit. Cale de mijloc n-am cunoscut. Și poate de aceea adăugăm astăzi o nouă valoare simbolică caracteristicii noastre de națiune socialistă.

Inscriem astăzi rînduri în Cartea de aur a studenției, căci niciodată, ca fii ai acestui popor, nu vom lăsa timpul încărcat de semnificații majore să ne treacă pe alături, ci ne vom spune răspicat tot ceea ce simțim și năzuim, pentru a dovedi angajarea definitivă într-o politică căreia trebuie să-i ducem mai departe anii numărați pînă la 25 acum, dai purtați înainte pe umerii noștri, ai urmașilor noștri și ai urmașilor urmașilor noștri.

Deschidem astăzi Cartea de aur a studenției noastre în fierbintele august și dăm locul de cinste înaripării gîndului tînăr. O conștiință a datoriei ne-ndeamnă la scris și o ascultăm, așa cum am ascultat-o de fiecare dată cînd am pornit entuziast la împlinirea mărețelor sarcini trasate de partid. Cuvintele le căutăm în suflet, le căutăm pe cele mai alese, care să ne reprezinte și să dovedească înfrățirea deplină cu întreg poporul în uriașul imn de slavă ridicat întru cinstirea patriei și partidului. Condeiul cu care pătrundem tainele științei, mintea cu care pătrundem înțelepciunea cărții le facem să poarte crezul nostru și în august 1969. Pentru Congresul partidului și pentru aniversarea Eliberării scriem în paginile cărții impresii minunate, ca să rămînă pentru fiecare sfert de veac care va urma, ca să exprime sinceritatea, recunoștința și răspunderea patriotică a studenților Republicii Socialiste România înaintea pasului hotărîtor al preluării sarcinilor importante care ne așteaptă la locurile de muncă. În fierbintele august, cuvintele noastre să fie jurămîntul făcut acestui pămînt bun și generos, sfînt și frumos, să fie jurămîntul făcut nouă înșine, idealului nostru comunist.

LUMINIȚA MARIN

București, Institutul de construcții, anul IV

Zilele acestea sînt capodopera nestemată a istoriei noastre contemporane, iar tinerețea noastră frenetică, responsabilă, trăiește prilejul unic al angajării la o cauză ce aparține întregii spiritualități românești. De aceea, în Cartea de aur a studenției noastre vor rămîne ca o mărturie pentru viitorime, așternute nu la ceasul grabei și al simțirilor trecătoare, ci la momentul maturei chibzuințe, gîndurile noastre de gratitudine față de conducerea partidului și statului, pentru statornica grijă cu care veghează creșterea și pregătirea viitorilor promotori ai civilizației socialiste românești.

Mă număr printre cei aproape 50 000 de studenți ai Capitalei pentru care sfertul de veac ce s-a scurs de la eliberarea patriei reprezintă, fizic și sufletesc, viața lor însăși.

Și viața aceasta înseamnă și noi institute de învățămînt superior pe lîngă cele tradiționale, 12 laolaltă numai în București; înseamnă și orășelele studențești de la Regie și Grozăvești; mai înseamnă, de asemenea, localuri noi pentru Politehnică, Academia de studii economice, Arhitectură; creșterea pînă la 65 la sută a numărului burselor; condiții optime pentru petrecerea timpului liber la Baza sportivă Tei și Casa de cultură a studenților. Acestea sînt doar unele dintre acelea al căror ansamblu ne asigură condițiile necesare pentru desăvîrșirea pregătirii în profesiunea pe care ne-am ales-o.

Dovada recunoștinței noastre, singura convingătoare, poate fi efortul pentru formarea noastră ca buni specialiști, capabili să contribuie la îndeplinirea obiectivelor desăvîrșirii socialiste a țării, la creșterea sporului de inteligență românească pusă în slujba progresului neîncetat al patriei.

Este în puterea noastră să devenim acei intelectuali pentru care substanța vitală a propriei existențe este însăși genialitatea acestui popor de care sîntem legați prin toate fibrele ființei noastre.

EMMA MOLNAR

Craiova, Filologie, anul III

Pagini cît țara ne stau la îndemîna scrisului și dragostea noastră pentru tot ce vedem și simțim naște cuvinte rostite chibzuit, pe de-a-ntregul doveditoare ale dorinței împlinite la dogoarea fierbintelui august: gîndul studențesc întors cu prinos de seninătate și mulțumire către vatra care l-a crescut — patria — către călăuza care l-a povățuit, partidul. August de rememorare ne-a angajat în tulburător dialog cu sine. Marele fluviu și-a adunat izvoarele repezi de munte în uriașa-i matcă. Înaltul timpului și al gîndului îi străjuiesc coborîrea spre veacuri.

Voința noastră, forța noastră, izbînda noastră, se verifică în fiecare zi ca trăsături fundamentale ale tineretului studios al patriei. Români, maghiari, germani și de alte naționalități, studenți ai patriei noastre ne integrăm perfect familiei națiunii socialiste, conștienți de răspunderea istorică ce ne revine — construcția societății comuniste.

MAGDALENA PALADE

București, Biologie, anul III

Dinamizați de setea continuă de a cunoaște, ne înscriem în primele linii ale luptei pentru supunerea spațiului și timpului. Rîvna noastră construiește lumi noi cu rigla și compasul, străbate cu pași gigantici universul. În cîmpul microscopului sau în eprubete și retorte se materializează ușor visurile cele mai îndrăznețe. Știm să fim ucenici sîrguincioși, să ascultăm cu venerație tresăririle timpului, dar avem și puterea de a răsturna printr-o explozie liniștea încremenirii. Dușmani ai inerției, noi vrem să fim uriași, acei uriași de care are nevoie patria noastră în drumul glorios spre comunism. Să nu uităm că trebuie să purtăm cu demnitate pe umeri răspunderea pentru prezent și viitor.

Este crezul cu care venim la sărbătorile acestui august, al XXV-lea.

GABRIEL COJANU

Cluj, Universitate, anul IV

Acum, în preziua sărbătorii, un singur gînd mă însuflețește... Sînt sigur că noi, toți studenții, ne regăsim în această lumină și credință de gînd:

Douăzeci și cinci de ani ne-au dovedit că sîntem în stare de realizări epocale. Ne-au dovedit talentul, înzestrarea noastră naturală, dar și cultivată. Nu ne mai rămîne decît, învățînd din experiența avută, să nu ne mulțumim niciodată cu cît cunoaștem și să năzuim și mai sus, pînă la presupuse limite, pe care, desigur, o dată ajunse, le vom muta mai departe...

VALERIAN MERSKI

Iași, Electrotehnică, anul IV

Două mari evenimente apar pe frontispiciul muncii pline de avînt a poporului nostru în acest an. Sînt două evenimente la care noi, studenții, participăm alături de tovarășii vîrstnici, cu verva noastră tinerească, mereu călăuziți de dorința împlinirii patriei socialiste prin efortul fără preget al tuturor.

Văd viitorul de aur crescînd prin mine, prin noi, cei care mîine ne vom aduce, într-un fel sau altul, contribuția la limpezirea celor mai dificile probleme ridicate de dezvoltarea continuă și multilaterală a patriei.

Imaginația noastră înaripată nu va pregeta să dea țării chipul din basmul devenit realitate. Totul e posibil în avîntul și munca acestor ani. Nu sînt vorbe spuse în entuziasmul momentului, ci o realitate vie, cuprinsă oriunde în rotirea ochilor.

Să ne bucurăm, așadar, în aceste momente de sărbătoare. Este îndemnul pe care-l adresez tuturor colegilor studenți.

Să ne bucurăm pentru azi și pentru mîine! Pentru frumusețea imnului nostru care poartă în el bucuria plină a acestei studenții fericite!

Gaudeamus igitur!

SILVIA RODEANU

Craiova, Filologie, anul II

Acest istoric august '69 capătă, în condițiile în care în fiecare an redescoperim pămîntul strămoșesc mai rodnic și mai frumos, coordonate de simbol: simbolul maturității noastre.

O impresie persistă în mințile și sufletele noastre, aceea că nu ne este nimic străin din vibrația care străbate țara. Cu urechea lipită la rădăcina griului, ascultăm pulsul timpului care se scurge în sîngele nostru. Cu fiecare generație sporește bogăția cuvintelor pe măsura prezentului.

Începutul nostru din cei douăzeci și cinci de ani să fie prefața Cărții de aur a națiunii socialiste din istoria căreia un sfert de veac l-au gîndit, l-au trudit și l-au înfăptuit oameni cu virtuți de meșter Manole, care au zidit, pentru trăinicia tuturor înfăptuirilor, dragostea de omenie, de muncă și de pace, caracteristici în veac ale minunatului nostru popor.

DESTINE DE ABSOLVENȚI

— Cîteva biografii de referință pentru douăzeci și cinci de ani-lumină —

Am fost tentat, preluînd ideea unui reportaj despre locul cel mai prestigios în ierarhiile capricioase ale studenției, să caut foarte în adînc, prin incizie statistică, ambițiile ultime ale mai multor generații de intelectuali, prin destinele celor mai buni. Superlativul e discutabil, ca orice superlativ, cu atît mai mult cu cît zecimile de punct ce despart locul unu de locul zece, nu dovedesc mare lucru și, îndeosebi, pentru că, în materie de lucru intelectual, altfel decît în sport, e destul de inelegant să numești locul pe podium, atîta vreme cît viața nu l-a confirmat.

Totuși, cîți dintre cei ce încheie o facultate nu privesc măcar o dată, cu sfială și mister, spre primul nume de pe listele fierbinți aflate în fața comisiei de repartizare ?

S-ar părea că e simplu să afli aceste nume, s-ar părea că e de-ajuns să încerci amabilitatea secretariatelor mai multor facultăți în așteptarea dificultăților reale ale ideii unui astfel de reportaj. Dar, dacă a fost ușor să descopăr oamenii, o dată știut numele lor, am fost uimit să ascult pretutindeni, prin toate locurile universitare în care am trecut cu acest prilej, același răspuns : nu păstrăm nici-o situație cu șefii de promoție, pentru că regulamentele nu acordă acest titlu !

E adevărat, dar faptul nu dovedește deodată imperfecțiunea regulamentelor școlare. Firesc ar fi fost să existe Cărțile de aur pentru amintirea celor care au sporit de-a lungul timpului faima locului. Un ȘEF DE PROMOȚIE există în fiecare facultate, fie că se acordă sau nu acest titlu. Cel mai ades studenții aleg după criterii nescrise niciunde, dar deosebit de bine, pe cel ce le este omul de referință.

Despre cîțiva din acești oameni de referință scriem acum.

„...OMUL POTRIVIT LA LOCUL POTRIVIT, DAR ȘI LOCUL POTRIVIT PENTRU OM..."

La 6 iunie, Radio- Cluj a invitat în studio pe conferențiarul universitar doctor **CORNEL TEODOR**, șeful Clinicii III Chirurgicale, pentru un dialog despre om și societate, despre cum se înțelege această relație din documentele P.C.R. cele mai recente. Referindu-se la profesie, domnia sa a spus :

„Munca noastră este și trebuie să fie cel mai mult legată de înțelegerea profundă a ființei umane, în complexitatea legăturilor sale cu viața și cu societatea. Pe lîngă știință, de două ori știință aș spune, muncă și pasiune, dusă uneori pînă la sacrificiu, în activitatea sa medicul trebuie să aibă o conștiință vie, suflet și înțelegerea adîncă a nevoilor omenești, cu atît mai mult cu cît conștiința este adesea și singurul nostru judecător".

Cum gîndea în 1946 moțul tînăr care călca prima oară pe străzile unui mare oraș ?

Rep : — Stimate tovarășe profesor, cum s-a născut foarte apreciatul chirurg Cornel Teodor, care au fost clipele cele mai însemnate ale studenției lui, cum se încheie o facultate de medicină cu media 10 ?

— Întîmplător am fost un student bun.

— Evident, și tot întîmplător conferențiar universitar, șef de clinică, membru al mai multor societăți chirurgicale de peste hotare, invitat la cîteva zeci de congrese internaționale, autor a peste două sute de studii și articole de specialitate, cunoscut în mai multe premiere chirurgicale românești de mare dificultate. Ar fi interesant să consemnăm principiile personale care au dat ordine acestui lanț de „întîmplări".

— Primul principiu, să-i zicem așa, îl moștenesc din familie : munca și cinstea. Nici să intru pe ușa din dos, nici să-mi fie frică de ceva ! Mama s-a născut în Albac, tata cam tot pe-acolo. El învățase patru clase primare, a înțepenit muncind pe moșia unui grof și apoi în mină. Dar gîndea bine și drept tata. Acum sîntem în familie patru doctori și doi ingineri. Și tata nu avea decît patru clase primare !

După liceu am fost un timp brigadier la Bumbești-Livezeni, în zilele acelea de neuitat entuziasm și am învățat cartea de anatomie a lui Vernescu și Sanielevici. Atît știam din medicină cînd am venit la examen, în 1946. Călcam prima oară în Cluj și eram tare speriat de oraș. Știam însă bine anatomie. Cum spunea Bacon ? Să citești fără să înțelegi e de prisos, să gîndești fără să citești e periculos. Cred că intuiam vorbele acestea. Rezultatul l-am aflat din ziarul local. Bineînțeles că m-am uitat pe la capătul listei și nu m-am găsit și, doar așa, întîmplător, m-am uitat și în fruntea ei. Din facultate țin bine minte două lucruri : cum am dormit în primele luni — chiar și la rector în antreu, pe o canapea — și primul mare examen, cel de anatomie. Vezi, tot revine mereu cuvîntul acesta, dar pentru un medic e mare lucru să știe sfînt anatomie. Am luat zece și m-a aflat tot Clujul. De zece ani nu se mai dăduse nota maximă la acest obiect în Cluj. Toți știau despre mine că eu „eram ăla care..."

Am fost numit preparator la un an mai mic. Nu prea erau cadre pe atunci și făceam și noi tot ce puteam. Mare lucru a fost încrederea pe care ne-o arătau profesorii noștri, care nici ei nu erau vîrstnici. Din promoția mea au ieșit mai mulți universitari excelenți. Asta este foarte important : să lași continuatori, să promovezi tineri de talent. Noi avem o mare datorie față de popor ; și știu că dacă spun popor o zic din toată inima. Vorba e una, fapta e alta. Sîntem judecați după fapte. Ce ar fi chirurgia fără fapte ? Cei care ajung în vîrful piramidei sociale și nu-și onorează locul, și nu cresc frumos mințile tinere fac neamul de rîs. Omul potrivit la locul potrivit dar și locul potrivit pentru omul capabil ! Așa înțeleg eu socialismul și așa îi judec pe oameni.

Să vă dau un exemplu bun, „luminos" cum obișnuiți să-l numiți dumneavoastră, în presă : profesorul Ion Ursu, de la catedra de Fizică atomică a Institutului de fizică atomică din București are 40 de ani și deja trei dintre studenții lui sînt conferențiari. A avut grijă să-i trimită pe cei mai buni studenți la specializare, în străinătate. Vreo douăzeci și șapte. Cîți din stimații noștri mari profesori se pot lăuda astfel ?

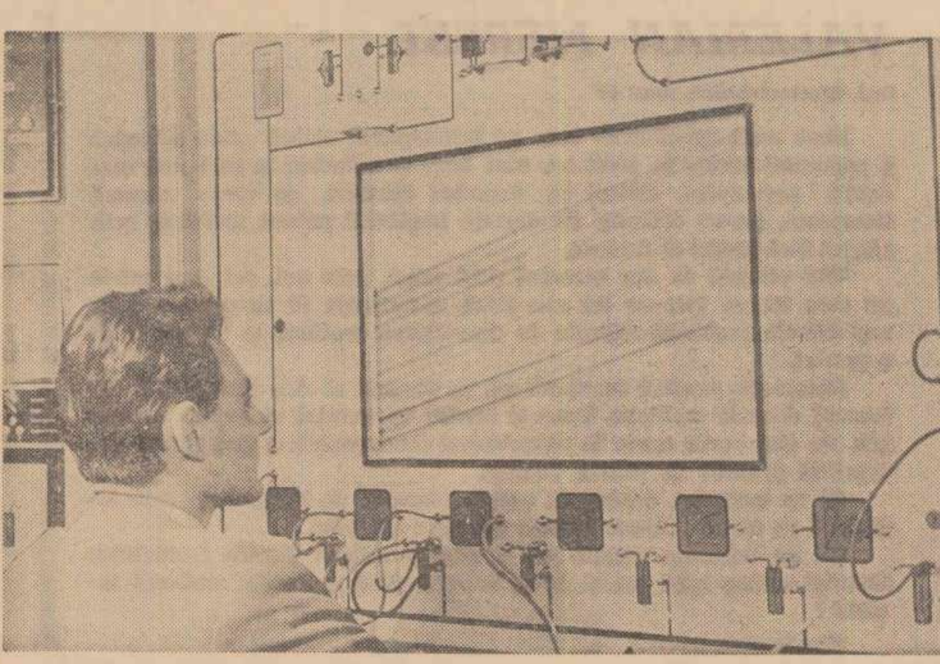
De aceea, repet : principalul este să promovezi tineri. Degeaba oferi totul unui om de șaizeci de ani. Oricîtă înțelepciune are, îi lipsește energia, îndrăzneala.

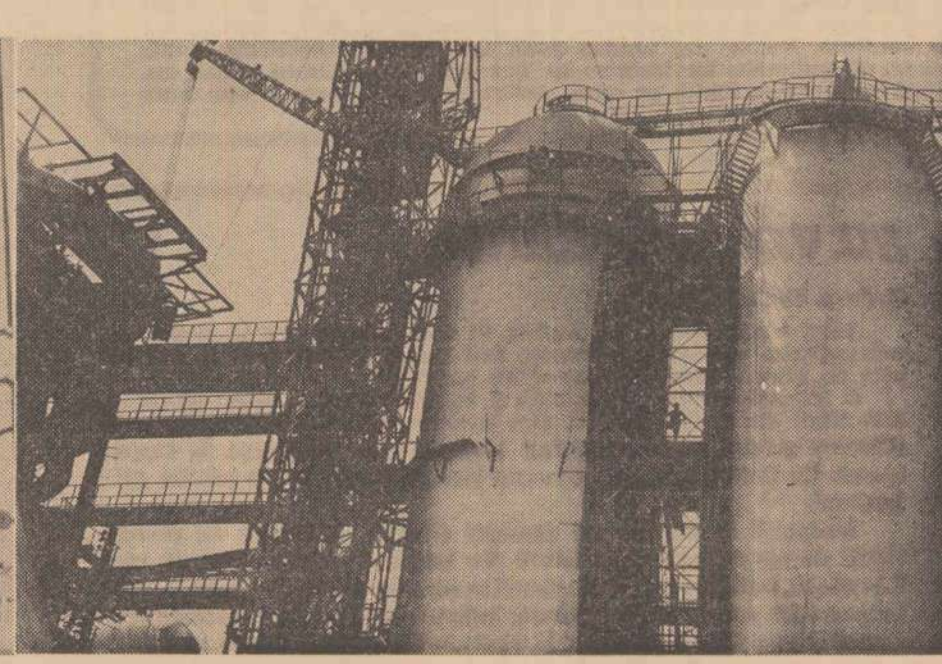
Dacă ceva din felul meu de viață mai merită atenție ar fi exigența. Evident, nu exigența cu mine însumi, pentru asta nu trebuie să faci caz, ci marea seriozitate pe care o acord pregătirii studenților mei. Le cer să știe profund lucrurile cu care se prezintă la examen. Nu acord încredere celor care cunosc „povești despre..." Chirurgia, mai mult decît alte meserii, nu tolerează diletantismul. Un medic diletant e un pericol social direct, imediat. Le mai cer să mediteze la condiția profesiei și să nu se oprească niciodată la ceea ce au învățat în facultate. Nu avem ce face cu chirurgii mediocri. Nu le putem încredința vieți omenești ! S-ar părea că noi trebuie să renunțăm la multe din plăcerile vieții. Eu cred că le avem pe cele mai mari. Sîntem foarte adesea la granița între moarte și viață și facem tot ce putem omenește ca să slujim vieții. Nu-mi imaginez altă plăcere mai adîncă decît reușita unei operații grele !

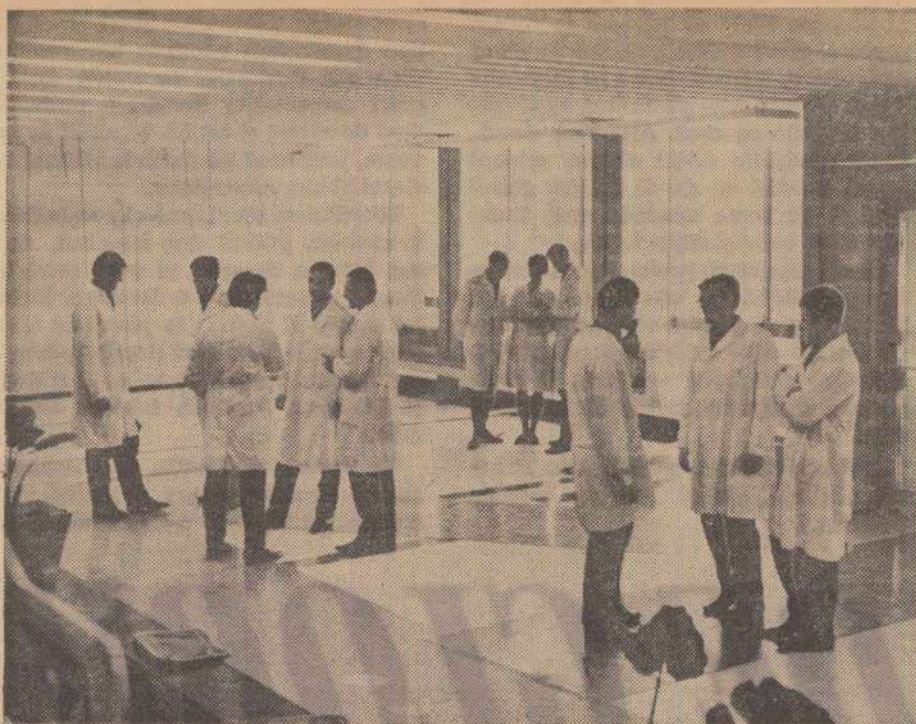
★

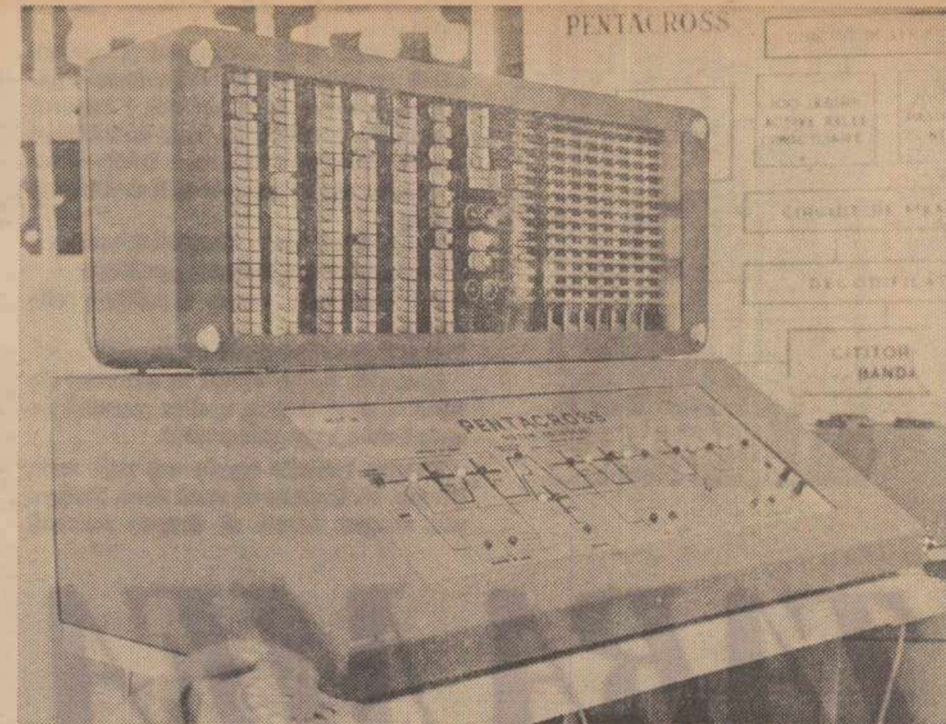
Conf. dr. Cornel Teodor este membru al P.C.R. din anul 1947. Cunoaște, din primele zile ale noii orînduiri sociale, din perioada aceea în care studentul Cornel Teodor își petrecea în facultate trei sferturi din zi, toate prefacerile învățămîntului superior românesc. Are amintiri de student și constructor. A trăit cu devoțiune toate hotărîrile partidului.

Cîteva pagini scrise pentru cinstirea cuiva se pot încheia în mai multe feluri. Ori de cîte ori scriu despre un om viu și nu despre o invenție de-a mea mă întreb cu toată seriozitatea dacă modul său de existență este exemplar cu adevărat sau întîmplă-

tor, dacă nu propun cumva nişte valori trecătoare. Nu am întîlnit pînă acum prea mulţi oameni al căror fel de a fi, de a gîndi, să-mi dea atît de înalt sentimentul că viaţa se cere trăită aşa şi nu altcumva, ca profesorul Cornel Teodor.

OAMENII MAI AU ÎNCĂ CE SĂ-ŞI SPUNĂ, VĂ ASIGUR...

— Dezvoltarea telecomunicaţiilor înseamnă, la urma urmei, dovada în plan tehnic, că lumea vrea să trăiască în legături, că oamenii au încă ce să-şi spună, că vor să comunice. Există o întreagă literatură a apatiei, a neputinţei de a comunica. Eu nu spun că a vorbi, a schimba cuvinte la telefon, din raţiuni sentimentale sau economice e totuna cu a comunica. Nu. Dar faptul că noi inventăm mereu alte feluri de a desfiinţa distanţele dovedeşte că vrem să micşorăm spaţiile ce despart sufletele omeneşti, fapt care, privit cu mai multă atenţie, dovedeşte o anumită teamă, teama de a nu putea comunica, lucru nu foarte diferit de dorinţa veche de a-ţi împărtăşi gîndurile, interesele. Meseria mea e prozaică sau nobilă, depinde cum o judeci faţă de celelalte profesii. În fond, tot un fel de „telefonişti" sîntem. Dar dacă ne gîndim că primii oameni pe Lună au vorbit cu noi prin telefon, că în acele clipe o defecţiune în circuit ne-ar fi afectat profund, ar fi mîhnit deodată un miliard de oameni, parcă situaţia se schimbă, nu ?

...Demonstraţia aceasta o face, faţă în faţă cu mine, la un birou, inginerul **PETRU BOBOC**. Eu scriu ce spune şi în acelaşi timp mă gîndesc ce paradoxuri neaşteptate potriveşte natura. Interlocutorul meu face parte din categoria celor ce pot fi numiţi oameni deosebit de rezervaţi care, prin urmare, nu simt nevoia să vorbească mult. Şi se pun hotărît în serviciul celor care tocmai asta vor, să vorbească. Observ că pot nota mai repede decît sînt obligat de ritmul verbal al domniei-sale şi, recitind rapid cele scrise, văd că nimic din ce am consemnat nu e de prisos. Situaţie nu prea întîlnită de reporter, care îndeobşte cunoaşte multe persoane dispuse să converseze şi prea puţin atente la ce spun.

Inginerul Petru Boboc a absolvit Facultatea de electronică şi telecomunicaţii în 1957. Acum e constructor-şef III la uzinele Electromagnetica. De la terminarea studiilor şi pînă azi a fost preocupat de cercetarea, proiectarea şi construcţia centralelor telefonice automate. A participat direct la realizarea primelor centrale automate interurbane. Mărturiseşte că ar fi putut rămîne cadru didactic în facultate, dar a preferat producţia. Nu a fost cu totul străin de învăţămînt, pentru că a predat o bună bucată de vreme la o şcoală tehnică de telecomunicaţii. A tipărit cu acest prilej un manual.

— În 1956 au început studiile pentru dezvoltarea reţelei telefonice automate. Problema era destul de grea pentru că nu se putea renunţa la reţeaua de bază veche, şi, în acelaşi timp, nu se putea importa prea mult. A avut loc la noi un fenomen de asimilare, după licenţe străine, în trei ani. Specialiştii firmelor respective au spus : e o utopie, nu puteţi fabrica centrale automate înainte de 1970. Şi totuşi... Noi fabricăm de mult, de cîţiva ani şi în 1970 vom exporta. După asta, tot ei au spus : Cum aţi reuşit ? Este fantastic ! Dacă veţi încerca să cunoaşteţi colectivul în care lucrez, veţi vedea cum este posibil. Sîntem cam douăzeci de oameni, sub treizeci şi cinci de ani. Acest colectiv a realizat într-o lună, pentru Expoziţia Realizărilor Economiei Naţionale, o machetă a unei centrale automate. Belgienii, de la care am importat licenţa, au spus că e o glumă. Probabil, dar uite că această machetă există în expoziţie şi funcţionează minunat. Dacă vreţi să scrieţi despre mine, trebuie neapărat să consemnaţi numele cîtorva colegi, cel puţin, dacă nu al tuturor : **Alexandru Gliga, Iosif Corha, Victor Apostoloiu, Roxana Pană.**

Probabil că am accentuat prea mult sentimentul de uimire pe care ritmul dezvoltării ţării îl provoacă celor ce vor să ne cunoască mai bine — asta din ce citesc, dar în special din ce constat eu însumi în relaţiile uzinei noastre cu firmele străine

CUM SE CONSTRUIESC, AZI, PIRAMIDELE

Am vizitat Combinatul Siderurgic de la Galaţi o dată, în primele zile, la naştere, şi de curînd. Am intrat pe poarta principală îmbătat puţin de dimensiuni. Magistrala care-l străbate e dreaptă şi pare accesibilă pietonului comun. Am avut ambiţia să fac pe jos, pentru spectacol, drumul către I.C.M.S.G. (ceva ce n-am să ştiu niciodată să spun precis ce înseamnă ştiind, totuşi, că se referă la construcţii-montaj). Şi am mers pe jos... Aproape o oră, întins, la drum. Am ajuns în biroul inginerului **VLADIMIR ERHAN**, şeful serviciului proiectări, aproape vesel de oboseală şi de uimire. Am trecut pe lîngă nişte construcţii fabuloase, ascunzînd cu o anume stîngăcie masivă o mare mişcare în interior, ceva echivalent presimţirii unei erupţii vulcanice. Oameni, foarte puţini, fac munci banale în afara acestor construcţii, marele mister fiind acolo, înăuntru ; un fel de fiinţă gigantică oferindu-şi rar, în spectacol, forţa. Înainte de a mă prezenta i-am explicat inginerului Erhan că încep să intuiesc secretul piramidelor şi majestuoasa lor atracţie. I-am explicat apoi intenţiile mele, solicitîndu-i un monolog pe tema propriei sale vieţi. Bineînţeles că prima frază a fost cea pe care o aşteptam, care nu mă inhibă ca în primele zile ale întîlnirilor mele de reporter, dar nici nu mă face prea optimist în ceea ce priveşte interesul interlocutorului pentru o astfel de formă de activitate :

— Despre mine, ce să vă povestec, mai nimic. Dar... Acest „dar" este uneori salvarea mea. Atunci, cînd el e rostit, mă pregătesc să scriu.

— Sînt bucureştean. Soţia, de asemenea, şi repartizată în Bucureşti. La repartiţia mea am intrat într-o sală mare, plină cu „beneficiari" decişi şi... proaspeţi. Era foarte de dimineaţă şi comisia abia începea să lucreze. Eu vroiam să rămîn în Capitală. Secretarul P.C.R. pe institut m-a sfătuit să merg la Galaţi. Ai citit în ziare ce se face acolo, mi-a spus, trebuie să trimitem oameni buni. Nu eram obligat să urmez sfatul dar nici nu voiam să-l dezamăgesc.

În primele zile am şi fost eroii unui reportaj mare în FLACĂRA. Fotografiaţi în toate poziţiile. Normal, eram în total cincisprezece oameni pe şantier. Eu tot umblam după o „negaţie". Un profesor mă chema la un institut de proiectare, un altul mă vroia asistent.

Inginerul Radovan Ştefan, directorul de astăzi, mi-a zis : Nu te sfătuiesc să pleci. Aici mai inveţi o facultate. Am învăţat, de fapt, adevărata facultate !

★

Uitaţi-vă pe fereastră. Ce se vede acum ? Ei, să ştiţi că aici era cimp, săpau excavatoarele primele fundaţii, mai bine zis nivelau terenul, noi munceam pînă la miezul nopţii, ca nişte colonişti.

★

Nici nu-mi dau seama cum a crescut. Şi ştiu doar cum a fost bătut fiecare cui. Abia de trei ani sînt la proiectare. Am făcut numai şantier, şi ce şantier !

★

De ce am rămas ? Da, m-am întrebat şi eu în primul an de ce rămîn. Acum îmi amintesc ce-mi spunea un maistru, iarna, pe o furtună groaznică : Tovarăşe inginer, e iadul ! Erau, într-adevăr, multe zile cum numai noi nu cred că le trăiam în toată ţara. Asta m-a ambiţionat să rămîn.

★

În 1965 am văzut cam toate şantierele mari ale ţării. Ca mărime şi ritm de dezvoltare, mai ales, nici unul nu se putea compara cu combinatul nostru. În România acum doar două lucruri se pot compara : Hidrocentrala de la Porţile de Fier şi Combinatul Siderurgic de la Galaţi. Cît despre ritm, ce să vă spun ? În 1964, cînd abia începeau lucrările de construcţii la laminorul de tablă groasă — era primăvara — un francez de la o firmă furnizoare de utilaj ne-a spus : De ce vreţi neapărat utilajele în noiembrie, ca să le ţineţi un an în aer liber ? L-am sfătuit să nu-şi facă griji. Cînd a venit din nou la Galaţi cu utilajele, toamna, se uita perplex şi zîmbea intimidat. Lucraţi într-un fel drăcesc, voi, românii, a exclamat. Asta vroia să fie, desigur, un fel de a ne felicita.

★

Mă simt realizat ca om. Tot ce am făcut mai bun în viaţa mea se leagă de acest combinat. Nici nu ştiţi ce bine m-am simţit cînd am mers alături de tovarăşul Ceauşescu, printre construcţiile pe care le cunoaştem cum îmi cunosc biografia. Era într-o vizită de lucru. Domnia-sa era, desigur, foarte bine informat despre tot ce făcusem noi aici, dar giganţii aceştia îl impresionau evident. Rîdea mereu şi-i părea foarte bine de ce vedea. Repeta des: „Aţi făcut o treabă bună, o treabă extraordinar de bună". Pentru noi, mai ales pentru cei care eram acolo de la început, a fost o zi pe care o s-o ţinem minte. Dumneavoastră aţi spus ceva despre piramide. Este şi nu este acelaşi lucru, însă putem vorbi de combinat ca despre una din minunile României socialiste. Aşa da, putem încerca o comparaţie.

UNU LA SUTĂ INSPIRAŢIE, ÎN REST, MUNCĂ ŞI RIGOARE

— Sînt produsul incontestabil al Institutului politehnic bucureştean. Ce poate fi bun şi tipic în activitatea mea, în viaţa mea, reflectă spiritul educaţiei intelectuale cultivate în institut de-a lungul sutelor de generaţii de ingineri, construiţi şi instruiţi în mod particular aici. Pe principiul : unu la sută inspiraţie, nouăzeci şi nouă la sută muncă şi rigoare, adică transpiraţie. Vreau să spun că aceasta ar fi legea de aur a ingineriei. Toate cuvintele mari care se pot spune mai departe nu descoperă decît parţial caracterul vocaţiei noastre. Au fost primele cuvinte rostite de al patrulea şef de promoţie, a cărui colaborare am solicitat-o pentru alcătuirea paginilor de faţă : conf. ing. dr. **ALEXANDRU DĂNESCU**, prorector al Institutului politehnic din Bucureşti. Cum şi ceilalţi parteneri de dialog au numit în principal spiritul şi succesele şcolii ştiinţifice de care aparţin, evitind consecvent aura proprie, iau faptele aşa cum sînt, considerînd mai presus decît modestia lor ceea ce ei înşişi au propus demn de relevat : ideile unor generaţii şi ţelurile lor.

Iată contextul social-politic care a prilejuit dezvoltarea învăţămîntului politehnic românesc la stadiul remarcabil de azi, în formularea profesorului Alexandru Dănescu :

— Ca tehnicieni sîntem în mod direct constructorii şi beneficiarii politicii de industrializare a ţării. Partidul a creat condiţii pentru explozia spectaculoasă a învăţămîntului tehnic, de neimaginat în vechile orînduiri sociale. Grija partidului se urmăreşte expresiv în promovarea cercetării ştiinţifice, în selecţia cadrelor şi în dotarea materială. La douăzeci de ani de la reforma învăţămîntului putem spune că, practic, toate laboratoarele institutului în aceşti ani au fost cu adevărat utilate. Sărbătorim în această toamnă un mare eveniment : inaugurarea noului local al Politehnicii. Încă un moment care probează cu evidenţă interesul, grija partidului.

★

— Şi acum, dacă cineva ar vrea să ştie care sînt ideile studenţiei dumneavoastră, momentele care au dat siguranţă drumului de la banca de liceu la catedra universitară ?

— Totul se rezumă la alegerea justă a locului în societate, locul care ţi se cuvine şi pe care poţi să-l onorezi. Deci, mai mult decît etape, momente de conştiinţă. Un astfel de moment a fost alegerea facultăţii, apoi un al doilea cînd am optat pentru învăţămînt, un altul cînd am hotărît să intru în partid. Nu m-am simţit niciodată un element dotat în mod excepţional, dar am ştiut bine ce anume pot face pînă la capăt. Am mizat numai pe puterea mea de muncă, mi-am preţuit seriozitatea, interesul, stăruinţa. Lucruri, cum vedeţi, comune. Dacă am ajuns la un rezultat înseamnă că am ales cum trebuie şi că aceste calităţi comune cultivate cu răbdare, pot da un sens vieţii noastre şi ne pot aduce mulţumire sufletească.

Tudor OCTAVIAN

ȚARA MEA DE GLORII,

Motto :

„Uriașa roată-a vremii înapoi eu o întorc...
La o piatră ce înseamnă a istoriei hotară
Unde lumea în căi nouă, după nou cîntar măsoară
Acolo îmi place roata cîte-o clipă s-o opresc“.

(M. Eminescu : „Memento mori“)

Filă de istorie

„Cînd căldura verii începu să dogoare, o porni la drum îndelungat, fără nimic altceva decît mîndria de a fi poet“. (G. Călinescu).

La 16 ani, copilăria se sfîrșise : Mihai Eminescu părăsește Bucovina înverzită, înălțîndu-i imn de fierbinte închinare, strecurîndu-și drumul pribeag spre Blaj, Meca școalelor românești din Ardeal. Avea să-și încarce, privire și suflet laolaltă, de sevele pămîntului, de mireasma văzduhurilor, de zvonul zărilor sale ; de vraja tezaurului cel mai scump — limba românească a opincarilor de pe Columna traiană. Vlăstarul din Țara de Fagi împlinea astfel — cum spunea de curînd și Nicolae Breban de la tribuna Congresului partidului — o menire din totdeauna a scriitorului român : **„Scriitorul trebuie să alerge la popor și, așa cum o dată, încă nici prea demult, tînărul și genialul Eminescu a alergat pe jos, cu picioarele goale prin praful României de atunci, de la Iași la Blaj, străbătînd munții, pentru a ajunge cît mai aproape de orașul celor ce descopereau plîngînd de bucurie, cu toate exagerările, e drept, ale unei mari bucurii, dar și cu emoția aceea adîncă, de neegalat, primele dovezi și atestări ale originii noastre milenare, nobile, primele dovezi sigure, de necontrazis, ale istoriei și ființei noastre istorice, tot astfel, scriitorul de astăzi, noi, tovarăși, sub îndrumarea partidului, trebuie să alergăm spre cel care continuă și certifică această obîrșie în orașele și satele patriei noastre, acolo unde se edifică socialismul românesc, acolo unde fratele nostru anonim, modest și eroic, construiește România de mîine, pentru noi și copiii copiilor noștri“.**

Urmărind pașii poetului ce colinda acum un secol și mai bine drumurile pe care eu le-am împlinit acum, în vremea cu fiece clipă aprinsă de sărbătorile fierbinți ale acestui august — am străbătut locuri, orase și sate, am cunoscut vorba și gîndurile celor ce le hrănesc cu viață nouă sub flamura socialistă a epocii care ne călăuzește spre un întregit viitor. Și întru aceasta depun mărturie pagini fierbinți — această odă, închinată „țării de glorii și de dor“ a tuturor românilor.

17 iulie, Ipotești

Unde ești, copilărie, cu pădurea ta cu tot...

...Și-am socotit întreaga armonie a acestui fulger spre lumină, ce i-a fost poetului drum, drept templu în care se pătrunde plutind. Și-am urmărit bisericile cuvîntului său scris pe drumul cu care ne-a iubit, oameni și țară și istorie.

Iar astăzi, cînd „...Din nou prin glorii calcă cu fața înzeită / Cu faclele nestinse, puterea-i împietrită, / Poporul împărat“, credem în ceea ce iubim și credem în poetul care ne-a iubit — oameni și țară și istorie — atît de curat și întreg :

„Spună lumii large steaguri tricolore
Spună ce-i poporul mare, românesc
Cînd s-aprinde sacru candida-i vîlvoare...
Dulce Românie, asta ți-o doresc !“

Ipoteștii, nume așezat la răscruce de vînturi, s-au tras în umbra numelui pe care l-au dăruit universului.

Despre locurile aceste nu poți scrie pentru că trebuie să scrii ceva. Despre ele, despre locuri și despre oameni, despre cîte mai sînt și au fost, trebuie să asculți glasul pămîntului...

...Există, El, pretutindeni și nicăieri. Ți se strînge inima, călătorule, cînd auzi cîntîndu-i-se numele, un poem — prin el însuși — al acestui popor. Și nu-ți odihnești pașii, noi și străini, în vatra cu casele așezate temeinic, aerisite de spații largi cu culoare împlinită de un verde mereu — cu fiecare gînd al soarelui — altfel verde. Și asculți îndemn să-ți porți libertatea spre libertatea pădurilor ce i-au zămislit, Lui, cuvîntul. Care i-au dat din vigoarea, din vraja lor. Din veșnica lor tinerețe. Se-nnoadă aici izvoarele poeziei românești...

...Și te simți, călătorule, scînteie rătăcită-n acest univers, pîndind amintirile toate, confruntînd locurile și oamenii cu cei pe care El ți i-a sădit în suflet. El, pretutindeni și pururi Rostitul.

...Aici, ziduri și copaci, și pretutindeni cerul sînt piatra de cruce a drumurilor care s-au încumetat să cuprindă lumea și s-o toarne-n tipare noi. E poarta aceasta veșnic deschisă, călătorule. Te-ntîmpină-n litere veșnic noi: „...omagiu binemeritat celui mai mare poet al neamului românesc“ — cuvinte să cutreiere la rădăcinile sîngelui. Cuvinte, treceri prin lume, ascultate-n genunchi. Căci ne închinăm în lăcașul Cuvîntului total.

„Ce șoptești atît de tainic
Tu, izvor de cînturi dulci ?“

18 iulie, Botoșani

Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri

Cred că nimeni nu poate vorbi mai curat despre aceste ținuturi decît anotimpurile ce și le dispută în veșnic echilibru. Cei ce trăiesc aici simt pretutindeni senzația acestui calm echilibru, s-au impregnat de stabilitatea lui ; oamenii acestui pămînt își cunosc temeinic brațele, visurile lor realizate se numesc pasiune pentru lumina întreagă a zilei de azi.

Acesta-i elanul care a dat țării timpul său veșnic tînăr : aici Eminescu, și Iorga, și Enescu, și Băncilă au sorbit sevele pămîntului, spre a le izvorî în fîntîni necurmate ale glasului și inimii românești.

...E în toate muncile acel echilibru care-i stemă și îndemn : betoane și sticlă devin peste noapte etaje, basmele-și coboară spre timpul acesta feții frumoși. Timpul acesta : susținut pe umeri ce vin spre lumină de secole.

Vatră de hrană și cuvînt vechi, Botoșanii pătrund ca fruct al muncii în febra înălțărilor de țară. Trăiește orașul în miezul netulburat al acestor plaiuri — așa îl simt, așa îl povestesc. Așa îi trăiesc minutul prețios, făptură memorată prin asocieri cu cîte privirile întîlnesc : dimensiuni schimbate pe vis, într-un ritm greu de urmărit pînă și de cifre. Viața ce pulsează la vedere caută și găsește esența zborului : dorul eminescian, formulă unică în literatura lumii, de pe aceste pămînturi va fi tulburat zările cu zbor. Aici s-au descătușat gîndurile ce-au născut minuni lumii. De-aici se va fi înălțat glasul cîntînd pe toate sunetele unei limbi turnate-n vechi și sfinte tipare.

Zilele de azi se prelungesc adînc în nopțile lutului de vîrstă aptă ca un radar. Și poți asculta viitorul ce-ncepe cu fiecare clipă grăbită : Bucecea e o devenire, „Moldova“ — uzină, în toată puterea cuvîntului, uzină de îmbrăcat oameni.

...Oameni pe care poetul îi va fi iubit, îmbogățindu-le lumina, înălțîndu-le-o.

20 iulie, Suceava

De-așa vremi se-nvrednicíră cronicarii și rapsozii

Lumini în continuu dialog, însoțind înălțimile, prefigurează viața. Suceava de azi reprezintă nu numai o emblemă arhitectonică, sau o proporție, ci nucleul de muncă și viață consolidat și puternic, cu ample valori de iradiație a zonelor în centrul cărora evoluează.

Într-un ceas anume al ei, Suceava din depărtări privită îți hrănește setea de culoare cu pulsul scandat de inima acestei țări : siluetele platformei industriale filtrează spre înălțimi ruinele secolelor de istorie — îngemănare, în timp și spațiu și putere, de vechi și nou, de glorie și tinerețe a devenirii.

Peste suceveni au trecut toate minunile lumii, dar — deschidea Mihail Sadoveanu o filă de istorie — „cea mai mare minune a acestor meleaguri sînt oamenii“. Cei a căror receptivitate de veacuri i-a înfrățit uluitor cu epoca de mari prefaceri a țării întregi.

Ziduri rostuite de istorie să apere hotarele unei Moldove rîvnite de pribegi și-au înnodat brațele bătrîne cu silueta aerată a noului oraș, în care sufletul pătrunde ca într-o catedrală : sintetizată în construcție e o întreagă spiritualitate.

Există undeva, în ființa Sucevei, o pornire la cîntec și legendă. Dar nimic din legenda de demult nu este mai presus de noua legendă, murmurată-n constelația de ctitorii moderne.

Ne-am obișnuit cu zeci și sute de fapte neobișnuite. Remarcăm cu precizie și bucurie fiecare construcție a acestor ani, purtînd însemnele strălucitoare ale socialismului.

Cifrele, cu miraculoasa lor putere de sugestie, comprimă timpul purtînd valori singulare : din Suceava coboară-n țară o a treia parte a producției republicane de celuloză și hîrtie. Codrii bucovineni, care au fremătat ascunzînd haiduci, care au vibrat în poeme, coboară spre nobilă folosință — transformarea demnă a esenței lor seculare.

Din populația orașului 52 dintr-o sută sînt tineri — o tinerețe circumscrisă unui ritm impetuos de dezvoltare. Monotonia de veacuri e compensată azi ca-n vechile basme ale acestui pămînt, care-și crește oamenii într-o zi cît în ani.

...Și copiii, copiii între florile de beton și sticlă ale orașului de vîrstă fericită...

... Și cetatea, alcătuită și alcătuind linii vechi, frînte și altunde reluate, închegînd în despicătura pietrei poate gîndul poetului : „Moldova cu stejari și cetini / Ascunde inimi mari de domn“...

...iulie, Țara de Sus

Colo unde stau Carpații cu de stînci înalte coaste

A mai încărunțit Rarăul. M-a chemat cu marile lacuri de lumină curată și m-a primit în miezul acelui reper absolut care domină Țara de Sus.

Oriunde ai privi, totul iradiază măreție. Căci nu știu unde locurile au căpătat un mai bogat veșmînt de păduri ca-n munții din nordul Moldovei. Grădini suspendate, pădurile tresărind la chemarea topoarelor ce smulg destăinuiri armonioase. Izvoare-s pretutindeni de rășină și cetină. Și altfel de izvoare, pregătind pe îndelete tărîmul în clocot al hidrocentralelor.

Munții nasc ecoul nucleelor industriale răsărite, grăbit, sub impulsul, turnat într-un deceniu, al unui secol de muncă și nerăbdare a devenirii. Metalul scump și păstrat în piatră cu sfințenie sparge învelișuri și prinde-n palme lumina purtată la vale de Bistrița și Moldova, înfrățite într-un același avînt.

Va trebui, călătorule, să cucerești muncit drumul parcurs de bogăție spre a cunoaște adevărul a cîte laude ai ascultat. Va trebui să urci spre înălțimi, iscodind adîncurile ce unesc pămînturi de-același destin. Căci replica energiilor contemporane apropie pe aici viitorul, îl pregătește pentru istorie.

Vei vedea pornind rîuri de lapte și vei ști că acesta-i întîiul intre izvoarele țării.

Vei vedea lemnul abătîndu-se de la existența lui verticală și supunîndu-se unei concentrări de meșteșuguri care-l trece printr-o reală metamorfoză valorică : Suceava, Rădăuți, Fălticeni, Cîmpulung Moldovenesc — tot atîtea verigi în lanțul simbolic oferind lemnului durată. De aici se încarcă 46 produse nominalizate pentru export.

Vei călca pe urmele veșnic grăbiților constructori care lasă locul fluxului de energie industrială pentru a extrage valori din inteligența capabilă să reziste la tensiunea verificării practice.

Vei auzi ciocanele geologilor mușcînd piatră veche, extrăgînd din sunetul și carnea ei dovezi prețioase de bogăție, care cheamă să supună muntele — drumuri proaspăt săpate din miezul fierbinte al genezei. Căci vei închide ochii și vei asculta cum curge sulful din Călimani și arama din Leșul Ursului, barita de la Ostra, minereurile Tarniței.

Vei înălța priviri întîi surprinse la peisajul urbanistic al locurilor unde-ți spuneai că nu se întîmplă nimic.

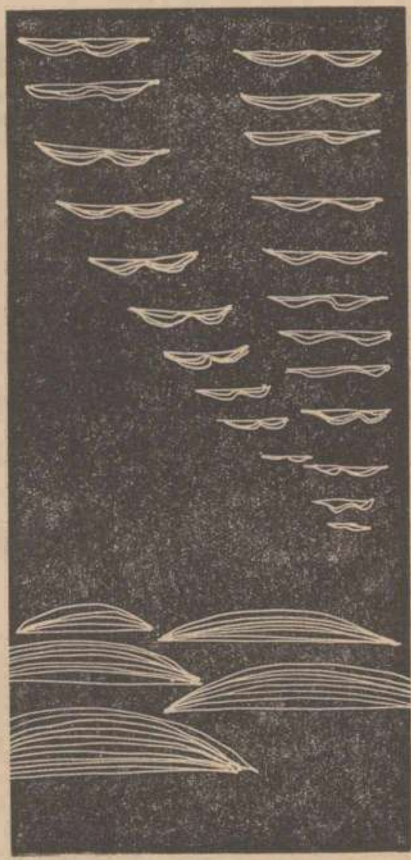
Și vei întîlni oameni revendicîndu-și un loc în inima aceluiași elan, conferind muncii acel prestigiu al creației de anvergură, deschizător de noi orizonturi.

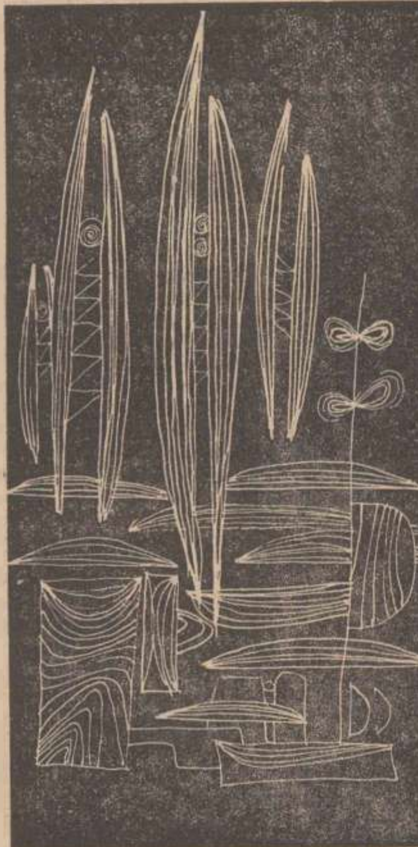
...Fruntarii ale Țării de Sus, însemnate numai cu sigiliul nemuritor al pădurilor cîndva. Semnături în oțel, beton și pasiune — astăzi, în linia întîi a industriei socialiste. Moldova de veche zidire s-a aliniat din nou în fruntea țării, racordînd ritmurilor de azi fiecare palmă de încercată țărînă :

„...Într-o lume fără umbră e a soarelui cetate“.

ȚARA MEA DE DOR...

Desene de Radu VINCENZ

20 iulie,

În valea și Carpatul ce-i românesc pămînt

„...Iată soarele apune voind creștetele-nalte ale țării să-ncunune cu un nimb de biruință"

Părăsesc echilibrul drumurilor urcînd într-o istorie concretă a lemnului : Muzeul din Cîmpulung-Moldovenesc, templu în care carnea dulce a pădurilor s-a metamorfozat, sub năvala iscusită de scule prețioase, în tot atîtea garanții de supremă măiestrie.

...Și, lăsînd Vatra Dornei pradă exclamațiilor superlative ale turiștilor proaspeți, mă las în voia domnului spre Mureș, întrebîndu-mă, la tot locul întîi, dacă Eminescu își va fi strunit coborîrea pe aceste meleaguri. Furat, pe de o parte, de înțelepciunea unui îndemn săpat în timp („Și de toate pătimește / Ș-ai s-auzi cum iarba crește"), pe de alta — de ziua înaltă pînă mai sus de soare, **am început cu pasul „drumul cel mare împărătesc", unul între altele, căci — spune istoria — „pe unde s-a coborît (Eminescu) în Ardeal și cîtă vreme a drumeţit, rămîne încă nelămurit. ...E mai puțin probabil că a trecut prin Cheile Bicazului și mai posibil să fie trecut prin Vatra Dornei, pe valea Bistriței, dar mai ales a Dornei. Cine poate ști, iarăși, prin ce tîrguri a pășit ?..."**

Dar nopțile ! Întîia, amenințată cu nădejde de-o ploaie cu spume, mi-a hărăzit drept culcuș un braț uriașesc de fîn, într-o cabană forestieră încheiată-n lemn nou, cu rășina încă scurgîndu-se spre a îndoi mireasma fînului, cît să m-adoarmă din picioare. Nu înainte de a pofti ecourile toate la un ospăț pregătit cu dărnicia unei gazde nevăzute : un maldăr de mămăligă fiartă-n apa înțepată cu cetină din cea neastîmpărată și-un pumn de ciuperci scobite de jar, din cîtă „cantitatea industrială" adunasem ziua cu sîrg și-n genunchieri întîrziate și trecută devreme prin agerimea neiertătoare de otrăvuri a unui pădurar mocnind gînduri bune și deloc traduse în sunete, de-mi venea să vorbesc în ritmul ploii spre a desfunda gîndurile cucerite cu prețul tăcerii de-o zi. Dar noaptea a luat locul ploii și-apoi cu adevărat „Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă / Prin care trece albă regina nopții moartă ..."

21 iulie, Stînă

Povestea magului călător în stele

Noaptea care unise pulsurile omenești toate în ritmul încordat al primilor pași pe Lună, mi-au dăruit-o mie baciul și cei doi feciori ai săi, rostuiți în jurul unui rug înălțat parcă să vegheze împlinirea drumului de secole spre „doamna mărilor și-a nopții"...

Și-am ascultat vorbă așezată cu temei în miezul faptelor de azi, al căror ecou a pătruns frunză și iarbă și pretutindeni viața. Știa, baciul, povești cu zîne și luceferi, știa murmurul cavalului și al frunzei sărutate cu patimă. Știa, baciul, gîndurile celor din fruntea țării și-i socotea cu înțelepciune aplecați asupra a cîte-s de adunat — cunună pe fruntea pămînturilor în haină nouă.

Și-am urmărit, cu umăru-n umărul lui, regina nepăsătoare : „noaptea toată stă s-o vadă" — am auzit și-am tresărit, șoptise unul dintre feciori și tatăl l-a îndemnat să ducă mai departe rostul versului, și-al altora, cîte-o ști. Iar vocea de cristal a tremurat deslușit sunete-n marmura silabelor păstrate.

Iar cînd astrul nopții va fi primit botezul întîilor pași omenești, știam : oricîte vor fi dovezile azi, luna va pluti mai departe singură „pe mișcătoarea mărilor singurătate", însoțită de sunetul bronzurilor rare și-o singură dată turnate.

S-o crezi, călătorule-n stele, chiar de va fi să treci rîul Selenei !

24 iulie, Izvorul Mureșului, tabăra studențească

Pururi tînăr...

Am cunoscut pe seară izvorul sortit Mureșului, unde Poetul nu-și va fi semănat popasul. M-a îndemnat, la abaterea dintr-o cale oricum nebătătorită precis, gîndul că voi aduna timpului hărăzit țării de glorii și dor clipe însemnate de strălucire studențească... L-am însoțit, apă subțire înverșunîndu-se-n lupta cu piatra. Și purtam în auz năvala de tinerețe a unui neuitat „Gaudeamus" amplificat de bolțile pietrei...

...Zile de muncă și odihnă în tabăra ce strînge, într-un rodnic sobor al înțelepciunii, pe cei ce-s suflet al activității studențești. Am ascultat la masa lor discuții hotărînd rostul paginilor cu cuvînt drept în literă îndrăzneață pe care ei le tipăresc în fiecare institut : revistele studențești. Am aplaudat, împreună cu ei, ritmuri contemporane ale rapsodiei române, transmise de solii — coborîți din studențimea clujeană — cîntecului și dansului popular. Am urmărit tradiția în devenire a spectacolului studențesc, servită cu dăruire de membrii teatrului studențesc bucureștean. Am ascultat, cînd noaptea era refuzată ca realitate, voci unduind aprigele cîntări ale Oltului și Dunării. Și-am hohotit de studențeasca veselie, s-audă Mureșul și să poarte departe...

26 iulie, Mureș

Tot ce mișcă-n țara asta

„Ascuns în maluri dormea Mureșul" — m-a condus, Eminescu, între locurile de rară splendoare ale drumului său. Splendorile zărilor de azi se înalță singure în mîndria locurilor care le-au generat : luminile noi ale Topliței, Gălăuțașului, Reghinului...

★

C.I.L. Reghin. Întîlnesc din nou lemnul, bogăție veche și mereu descoperită. Pus aici în valoare prin esențele sale prețuite drept cuib inegalabil al sunetului de care învie pasărea măiastră a cîntecului. Îndulcit pe parcursul mușcat de scule neobișnuite — cu care lemnul este fiert, presat, asociat, așezat ca-ntr-o bibliotecă a lui — sunetul pur se înalță mai presus de energia în cumplită desfășurare, parcurgînd mări și țări : jumătate din producție este destinată exportului.

★

Fină, complexă, pretențioasă, această artă a stăpînirii lemnului de rezonanță. O deprind, în umbra unor nume a căror faimă a depășit hotarele, pui de țărani coborîți de la Solovăstru, Brîncovenești, Suseni. Și-ai simțit pe struna degetelor furnicături : te-a mușcat cîntecul, se spune pe-aici. Și cîntecul mușcă adînc în vatra cucerită lemnului, acolo sus, în țara lui. Și o aceeași vatră trimite — în țară și-n lume — ambarcațiuni cu siluete delicate, aparate ce dotează mii de terenuri și săli de sport.

Poetică și miraculoasă această așezare mureșană, această capitală a lemnului cîntînd despre Carpați.

★

Tîrgu-Mureș se înscrie în aceste zile de viață intens cucerită drept sugestiv element al efervescenței umane, cu energia fiecărui pas racordată tabloului înfloritor al României socialiste. Sinteza potențelor sale, incluzînd puternice obiective industriale eliberate dintre schele în ultimii ani, poartă semnătura fiecărei mîini prinse bărbătește în rosturile noi ale muncii. Ale vieții.

File dintr-un carnet de reporter :

„Istoria industrială încă fierbinte a orașului este, în bună măsură, istoria industriei lui chimice : coloanele argintii ale Combinatului de îngrășăminte azotoase mai păstrează uimirea întîlnirii cu înălțimile.

...Am întrebat pe cineva cum se cucerește un loc în istorie. Mi-a răspuns apăsat, cu o duritate în care glasul și-ascundea mîndria : „Cînd, în glasul Țării, se-aude puternic și glasul faptelor tale !"

Imagini înmănuncheate de-un același prezent dinamic : Iernut, Fîntînele. Nume de fluvii. Fluvii de energie electrică : termocentrala de la Iernut produce de 5 ori cît întreaga Românie în 1938.

Zonă industrială puternic înscrisă pe magistrala socialistă : în construcție — o fabrică de mașini de calculat. Fabrică de inteligență supusă omului.

29 iulie, Blaj

Ascultînd pe vechii dascăli cîrpocind la haina vremii...

...și-a răsturnat Poetul popasul între Tîrnave, spre a striga din vîrful Hulei Blajului : „Te salut din inimă, Romamică !"...

Am urmărit umbra veche pe ulița Oțelului, care duce din piață către Sîncel și am răscolit urme și locuri ce cîntau odinioară. Am urmărit lenea fluidă a Tîrnavei și i-am sărutat unda lîngă moară, din jos de roate...

23 August 1969

Dulce Românie !

De-ar izbucni în sunete toate comorile tale, melodia lor ar purta-o cîte-s glasuri pe acest pămînt și zeii vechilor noștri s-ar întoarce s-asculte îngenunchind la măreția prezentului. Voi purta acest prezent în suflet și voi sufla cu viață asupra lui, cînd, ca rădăcinile cuprinzînd ale unui stejar, mă vor sorbi popasuri între oamenii tăi. Cei cărora li s-a întregit testament cum puține s-au zidit din cuvinte :

„Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorii, țara mea de dor...
. . . .
La trecutu-ți mare — mare viitor !"

Lucian BALCAN

CASA LUI AUGUST

Poeme de DUMITRU M. ION

August

Iată-ne azi într-un sfert de veac
De lumină, cum venim din cetate
Și din cîmpurile luminate de pace.
Laudă calendarului vîrstei în care fructe
Coapte-am mîncat în casa lui August;
Trecem ducînd viața în spate
Ca pe un cuib în care-am adunat
Fapte de taină și de cinstire; călcăm
Printre steaguri și cîntece, printre
Clipele sărbătorii fără de moarte.
Ci iată-ne azi, într-un sfert de veac
Venind dinspre soare și munții
Baladelor vesnice, din cîmpiile de rouă
Călcînd sub povara pîinii mai dulce ca mierea.
Ci iată-ne tineri și vîrstnici
Deopotrivă ținînd în mîini și în suflet
Pacea, clipele, țara și viața.

Țară

Și iată-mă tînăr lîngă fîntîne
Beau apă: mă bucur și cresc —
Țara e leagăn, brațul ei ține
Mari seminții de poem strămoșesc.

Și iată-mă tînăr lîngă senine
Aripi de dor, lîngă țărînă de mit —
Țara e pomul cu mii de lumine,
Eu-s un fruct abia împlinit.

Și iată-mă tînăr lîngă izbînde —
Ziua mă trece printre portaluri
De cugetări în murmure profunde —
Țara-i izvor din care sorbi idealuri.

Păstorul

Cine are în grădină un brad
Sau un măr, ori florile de nuntă
Urcate pe casă cu grijă,
Florile care-au adunat veacul
Și clipa și norul
Acela e singur păstorul
Clorofilelor, ploilor,
Pămîntului și casei în care
Își are căpătîiul viața.
Cine are în grădină izvor
Poartă în lume o temelie de aur —
Vin oamenii, se odihnesc o clipă,
Sorb apa cu nesaț și binecuvîntă
Meșterul, superbele mîini
Ale meșterului — păstorul
Apei; și iată,
Povestea ajunge atît de departe
Încît drumul, drumul păstorului
(Stăpînul vieții și al izvorului)
Înainte mult mai este.

Tinerețe fără bătrînețe

Versul adie mari dezmierdări
Dinspre culori și pădure —
Mina mea știe să rupă flori
Din grădini de murmure.
Clipa se leagă de clipă
Ca o taină de zeu —
Inima mea e doar o aripă:
Gîndul meu — versul meu.
Ci iată cum viața mereu
Mi-e legată de soarte —
Tinerețe fără bătrînețe
Și viață fără de moarte
Are numai privighetoarea
Care cîntă o carte.

Baciul

Bucium de taină vestește în pripă
Clipa ce-adoarme în sate vrîncene;
Vine o mireasmă care-n risipă
Se lasă în semn pe ochi și sprîncene.

Baciule bun, din care pădure
Ai răsărit peste munții cu dor?
Cineva a pus la temelie secure
Casei tale cu femeie-n pridvor!

Doar așteptare și viața se lasă
Pe mari tînguiri de treceri și nouri:
Vine un om noaptea acasă
Dinspre țara cu turme de bouri.

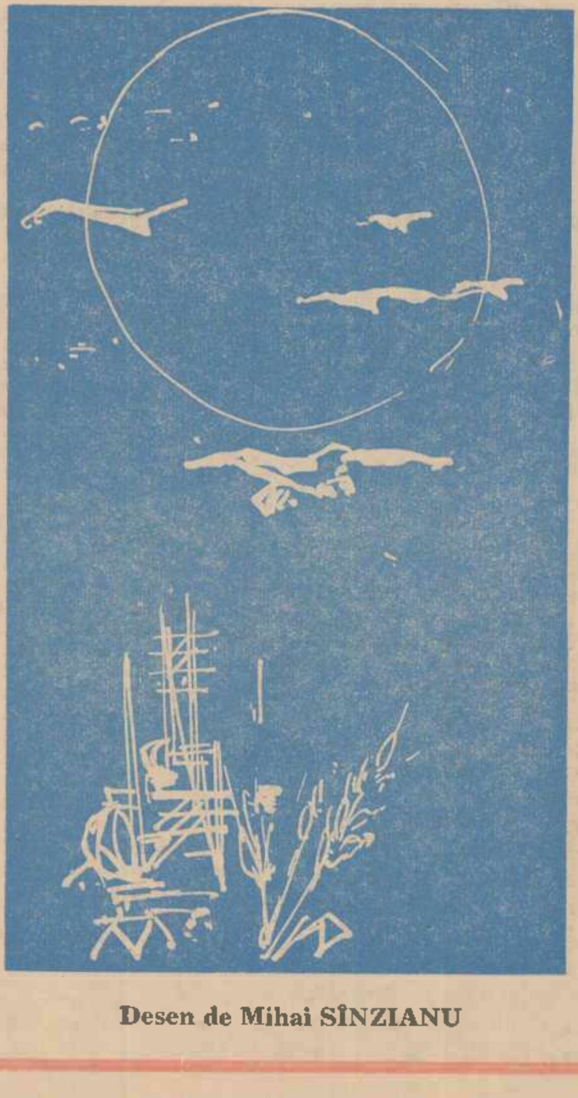
Merg înainte și-n urmă albind
Oile-n munți și-n văile largi —
Baciule bun, te-am auzit adormind
Cînd lumine în ceruri cereau a se sparge.

Nuntă

Casa mea pe-un deal cît vara
De înalt; cît un vers dintr-o iubire —
Las pe masă-n zori vioara
Și v-aștept într-o clipire
Să veniți ca să-mi cinstiți fiirea,
Să așez cu voi alți stîlpi cu floare
Pe un cîmp pe care șapte pari
Rîd strigînd în gura mare
Că e nuntă și că-s lăutari,
Că-i mireasa cum e busuiocul
Proaspăt de miros și neudat,
Că e joc și e vinul cum e focul
Și e țuica lacrimă pentru spălat.
Casa mea pe-un deal cît vara
De înalt; cît o noapte îmbătată-n flori...
Scuturăm în zori din brazi vioara
La o masă plină de cîntări.

Tineri

Poate că noi am zămislit soarele
Și toate cîte-l înconjoară;
Poate că noi suntem atît de puternici
Încît am zămislit viața.
Poate că noi am zămislit surîsul
Și toate cîte i se supun;
Poate că noi suntem atît de eroi
Încît am zămislit moartea.
Poate că noi am zămislit teama
Și toate cîte cad înaintea sa;
Poate că noi suntem atît de fericiți
Încît am zămislit somnul.
Poate că noi am zămislit tinerețea
Și toate cîte-o cinstesc;
Poate că noi, atît de puternici,
Nu vom fi decît tineri.

Desen de Mihai SÎNZIANU

Pictură

Tu nășteai culorile
Ca într-o sărbătoare
Fără de seamăn
În care omul
Potrivește locului
Sămînța.
Pe un deal și pre
Văile toate
Au cîntat paseri
Fermecate și roadele
S-au arătat
Pe crengile întrupate:
Pe o prispă o fată
A iubit un bărbat
Și-ntr-o noapte de
August
A născut un băiat.

Estudiantina

Și iată ziua pornește fericită dincolo
De albastrele dealuri unde-o așteaptă
Popasul.
Ce va fi în clipa erupției
Vom afla cînd vom fi gata să ne arătăm;
Izvoarele ne vor limpezi ochii,
Aripile ni se vor mișca
La fel ca întotdeauna în pripa lacrimei
Orașului care azvîrle flori pe străzi.
Noi suntem atît de tineri
Încît avem vreme
Să privim cum ziua pornește fericită
Dincolo de albastrele dealuri
Unde-o așteaptă
Popasul.

Gustar

Nu mi-a fost dată nici o clipă
Uitarea
Țărînii și-a vetrei —
Acolo la țară poți iubi
Sărbătoarea păsării care
În lăcrimarea dimineții
Lasă cîntări de iubire
Prin pomii cu rod,
Lasă cîntări despre senin
Și despre tăcere
Pe casa în care
Te-ai născut într-o
Secundă de aur.
Deseori, pe dealuri
Fug către ierburi
Bucurîndu-mă:
Iată soarele!
Iată cum picură clipele,
Iată două maluri
Ca doi copii gemeni
Jucîndu-se în iarba lui
August,
Iată fructul lui Gustar,
Dogoarea și seninul,
Iubirea lui și preaplinul
Ecou trezit într-un sat
Așezat ca un cuib
În care țara își ține inima

„Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre au desfășurat și desfășoară o politică externă activă, militînd pentru întărirea forțelor antiimperialiste, pentru dezvoltarea colaborării internaționale, pentru conlucrarea pașnică cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea socială. Viața a confirmat că această politică este pe deplin justă, că ea corespunde atît intereselor poporului român cît și cauzei socialismului și păcii în lume".

NICOLAE CEAUȘESCU

(Raport la Congresul al X-lea al P.C.R.)

PREZENȚA ROMÂNIEI ÎN EVUL CONTEMPORAN

Un sat peste care plutea calmul înserării. Un sat cipriot fără trăsături particulare : case lipsite de tentația înălțimii, împovărate de timp, oameni osteniți pentru care o zi seamănă cu cealaltă, iar viața întreagă se scurge în înfruntarea cu nevoile. Pe o verandă din fața unei modeste cafenele bărbații se adunaseră potrivit obiceiului. Stăteau pe scaune și discutau despre recolta de anghinar, despre fluctuația prețurilor și despre alte asemenea treburi care preocupă pe gospodarii din insula Afroditei. Tînărul cipriot care ne însoțea le-a spus cîteva cuvinte. Am înțeles unul singur : România. Oamenii ce păreau vlăguiți, ursuzi, preocupați doar de anghinar, au devenit, brusc, surîzători și amicali. Mîini noduroase ni s-au întins. Gheața s-a spart. Țăranii aceia pe care nu îi mai întîlnisem ne salutau ca pe niște vechi cunoștințe.

— Sînteți din România, deci sînteți prietenii noștri...

Nu era un discurs protocolar, dar fraza aceasta simplă rostită într-un înserat cipriot certifica o realitate : **România se identifică în conștiința opiniei publice mondiale cu idealurile nobile ale dreptății, progresului și păcii.**

Reporterul a poposit, deseori, departe de pămîntul românesc. Dar în cele mai neașteptate împrejurări s-a putut convinge că prestigiul României este uriaș, că ea se bucură de renumele unei țări sincer atașată păcii, factor de progres social și de înțelegere între națiuni. Este prestigiul unei țări care realizează o vastă operă constructivă și ale cărei energii sînt dedicate unor țeluri pașnice și este, totodată, prestigiul unei țări care, în arena mondială, promovează o politică izvorîtă dintr-un profund realism. Opțiunile României nu sînt conjuncturale. Ele aparțin unei viziuni științifice, întemeiată pe principiile marxism-leninismului, provin din noua realitate românească, pentru că între politica internă și cea externă există o lăuntrică interdependență, o unitate dialectică. Liniile directoare ale acestei politici sînt definite de interesele fundamentale ale poporului român în concordanță deplină cu interesele cauzei păcii și socialismului în lume. Succesele țării noastre reprezintă principala contribuție la întărirea sistemului mondial socialist, la creșterea influenței ideilor socialismului pe plan mondial.

Ecoul politicii externe românești, înalta considerație pe care țara noastră a dobîndit-o trebuie puse în strînsă legătură cu **spiritul constructiv al atitudinii pe care România o promovează în relațiile internaționale,** cu strădania ei neobosită de a facilita procesul complex al apropierii între popoare, al destinderii. Într-o lume care nu a uitat grozăviile ultimului război și care evaluează exact primejdiile prezente, într-o lume în care apărătorii păcii sînt din ce în ce mai numeroși și mai puternici, dar într-o lume confruntată încă cu multe probleme dificile, România își afirmă neabătut încrederea în capacitatea popoarelor de a imprima evenimentelor un curs pozitiv, de a netezi drumul înțelegerii. Chemarea pașnică pe care țara noastră o adresează cu consecvență găsește răsunet deoarece exprimă aspirațiile vitale ale popoarelor.

Răsfoind paginile ziarelor de pe toate continentele, cu emoție întîlnim deseori numele tovarășului **Nicolae Ceaușescu.** Personalitate marcantă pe arena politică a lumii, conducătorul partidului și statului nostru se bucură de deosebit respect și simpatie, conferite de abnegația cu care slujește idealurile înaintate ale umanității, de energia cu care militează pentru viitorul pașnic al României și al tuturor popoarelor, pentru ca oamenilor de pretutindeni să le fie asigurate liniștea, securitatea, pacea, pentru dreptul fiecărei națiuni de a alege nestingherită căile dezvoltării sale. Afirmarea personalității României în concertul națiunilor este inseparabilă de activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, nume rostit cu stimă și admirație de cei ce sînt devotați cauzei libertății, independenței și internaționalismului, păcii, progresului și socialismului.

— Politica externă a României — componentă importantă a politicii generale a Partidului Comunist Român — se bazează pe un examen profund al lumii contemporane, al proceselor social-politice și economice ce se desfășoară, pe cunoașterea și analizarea fenomenelor caracteristice etapei actuale. Viața dezvăluie într-o multitudine de forme creșterea influenței forțelor socialismului, a frontului antiimperialist, faptul că ele determină într-o măsură tot mai importantă evenimentele ce se petrec pe această uriașă scenă care este Terra. Evidențierea acestei realități este de cea mai mare însemnătate pentru reliefarea perspectivelor luptei antiimperialiste. În ceea ce-l privește, poporul nostru — înarmat cu înțelegerea adîncă a realităților, a sensului evenimentelor — este pe deplin conștient de capacitatea popoarelor de a se opune cu succes adversarilor păcii. Comuniștii români, poporul nostru în întregimea sa, se pronunță pentru unitatea tuturor forțelor antiimperialiste, chezășie a succesului în lupta pe care popoarele o duc în lupta pentru ziua pașnică de mîine a planetei.

Membră a familiei celor 14 state socialiste, **România pune în centrul politicii sale externe dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările din sistemul mondial socialist.** Partidul și guvernul nostru au depus eforturi continue pentru lărgirea legăturilor cu statele ce fac parte din Tratatul de la Varșovia și C.A.E.R., cu toate statele socialiste, pe baza principiului internaționalismului proletar, egalității în drepturi, respectării suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne, cooperării și întrajutorării tovărășești. Comunitatea de orînduire, ideologie, de interese și țeluri, factori obiectivi care acționează în direcția unității, pot și trebuie să precumpănească asupra oricăror deosebiri de vederi. Pentru noi, românii, principiul comunist al internaționalismului nu este o simplă noțiune, ci un sfînt crez. De la tribuna Congresului al X-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia : **„Prin sistemul socialist mondial noi înțelegem nu un bloc în care statele se contopesc într-un tot, renunțînd la suveranitatea lor națională, ci afirmarea socialismului ca forță internațională prin victoria sa în mai multe state independente, care se dezvoltă de sine stătător și își organizează relațiile dintre ele pe principiile noi ale marxism-leninismului și internaționalismului proletar".**

Vădind o înțelegere adîncă a momentului contemporan, considerînd că a acționa în spiritul principiilor coexistenței pașnice între state aparținînd unor sisteme social-politice diferite este un imperativ al prezentului, **România a desfășurat o politică externă dinamică, de colaborare pe diverse planuri cu toate țările lumii.** Noi întreținem in prezent relații diplomatice cu 94 de țări și relații economice și tehnico-științifice cu peste 100 de țări. **Edificiul acestor relații a fost înălțat pe temelia trainică a suveranității și independenței naționale, a respectului deplin față de dreptul fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta.** Evenimentele dovedesc că problemele cărora omenirea trebuie să le găsească soluții revendică aportul tuturor statelor. indiferent de dimensiuni, populație sau potențial. Mari sau mici — toate țările pot să-și facă simțită prezența în arena mondială, pentru că reglementarea problemelor spinoase nu poate fi doar privilegiul unora. Lumii de astăzi nu îi este proprie împietrirea. Prefacerile sînt vertiginoase, peisajul social și politic se schimbă mereu. Revoluția tehnico-științifică are implicații ce nu pot fi subapreciate. Dezvoltarea, cu legile ei, determină transformări ce vizează nu numai sectorul economic.

Mă aflam la început de vară într-un Amsterdam pe care capriciile naturii îl colorau în cenușiu. Bătea un vînt rece, iar pe cer soarele nu se încumeta să se ivească. O chitară povestea un cîntec trist. Pe piatra de lîngă monumentul alb, erupt, parcă, din adîncurile incomensurabile ale pieței, o mulțime de băieți și fete înfruntau vitregia vremii. Păreau indiferenți față de timpul care se scurge : așteptau în tăcere, o așteptare fără granițe. Ziarele scriau despre tinerii aceștia ce părăsiseră amfiteatrele pentru a protesta public.

Reporterul i-a privit și i-a fotografiat. Zîmbete lipsite de prietenie l-au întîmpinat de fiecare dată cînd îndrepta obiectivul fotografic către studenții în grevă. Dar zîmbetele acestea au dispărut pe nesimțite în momentul în care — interpelat — reporterul a pomenit țara din care provine. Gestului de surpriză i-a urmat dorința sincer exprimată de a discuta. România însemna pentru tinerii aceia blonzi nu numai o țară situată la sute de kilometri, o simplă denumire geografică, ci o realitate socială cu care simpatizau, semnifica o atitudine pe care o aprobau. Am pomenit acest episod ce aparține memoriei ziaristului deoarece îl consider semnificativ. **România a devenit cunoscută atît prin ceea ce a realizat între granițele sale, cît și prin orientarea sa internațională.** Discutam la Amsterdam cu unul din liderii tineretului social-democrat și el a socotit necesar să-mi releve interesul manifestat în Olanda — și nu numai în Olanda — pentru efortul consecvent al României de a se realiza securitatea europeană. Mai tîrziu l-am regăsit la „masa rotundă" de la Snagov, organizată de Uniunea Tineretului Comunist, unde i-am ascultat elogiul adresat politicii externe românești, activității studenților și tineretului român, care-și unesc strădaniile cu întreg poporul pentru ca Europa să pășească definitiv pe calea păcii și securității. De altfel, la această reuniune am putut asculta multe asemenea aprecieri. Un fruntaș al tineretului radical din Danemarca remarca, într-un interviu pe care mi l-a acordat, clarviziunea orientării României, exprimată în înțelegerea faptului că securitatea europeană se poate realiza prin eforturi răbdătoare, parcurgîndu-se pas cu pas un drum de pe care nu lipsesc obstacolele.

Dar preocuparea pentru Europa nu ne sustrage de la alte realități contemporane. Ceea ce se întîmplă în Vietnam răscolește conștiința poporului român. Un popor eroic a luptat și luptă pentru apărarea drepturilor sale sacre. Poporul vietnamez, înfruntînd cu strălucit succes pe intervenționiștii americani, a demonstrat că în zilele noastre nu există nici o forță capabilă să înfrîngă o națiune dornică de libertate și independență. Este o lecție din care trebuie să se tragă învățăminte : politica forței a dat faliment pentru că nu poate fi subjugat un popor ce-și apără cu toate resursele independența.

România socialistă și-a afirmat, prin fapte concrete, solidaritatea cu toate forțele care luptă pentru eliberarea națională, împotriva colonialismului muribund și a variantelor sale neocolonialiste. Din păcate, mai există „pete negre" pe harta lumii. Luptătorii pentru libertate, obligați să trăiască în jungle și savane, să acționeze cu arma în mînă, știu că au în poporul român — care a cunoscut vicisitudinile dominației străine și prețuiește independența și suveranitatea națională — un prieten credincios și sincer, pe al cărui ajutor se pot oricînd bizui.

A scrie sintetic despre actele de politică externă ale României este extrem de dificil deoarece **realmente nu a existat problemă însemnată a prezentului în care țara noastră să nu-și fi afirmat punctul de vedere,** fie că este vorba de dezarmare sau de focarul de încordare din Orientul Apropiat, de universalitatea O.N.U. sau de condamnarea apartheidului. Principialitatea deplină a poziției României, caracterul ei constructiv, spiritul de inițiativă și elasticitatea care îi sînt specifice — explică răsunetul internațional al politicii promovate de țara noastră.

La conferințe de presă am putut asculta oameni politici din zeci de țări care au venit să cunoască Bucureștiul. Nume pe care le întîlnim deseori în titlurile ziarelor, ale căror chipuri ni le aduc copertile revistelor, diplomați de prestigiu care cîntăresc atent greutatea fiecărui cuvînt s-au asociat unor aprecieri extrem de laudative la adresa României și a politicii sale.

„Am fost prin multe țări, am urmărit multe evenimente, am studiat multe orientări politice, dar România mă impresionează printr-o politică ce-i dezvăluie pregnant personalitatea". Fraza aparține unui comentator diplomatic de pe malurile Tamisei, om cu tîmplele argintii, cunoscut prin reținere și prudență.

E. OBREA

Universitatea și orașul

Lunile mai și iunie 1969 au adus universitatea din nou în actualitate — facultățile, aceste locuri necunoscute pentru milioane de francezi, s-au deschis dezbaterilor opiniei publice. Se vorbește foarte mult despre înstrăinare, despre criza civilizației, despre protestul față de societatea de consum. Fără îndoială că toate acestea există, dar contestația tinerilor este și rezultatul unei dramatice lipse de prevedere a nevoilor universitare și se datoresc în bună măsură carențelor organizării universității și administrației ei.

Greșeala constă în faptul că nu s-au prevăzut schimbările ce vor surveni și mutările necesare pentru a se putea forma viitorii profesori, pentru a se construi localuri adecvate și a se reorganiza formele de studii.

In domeniul construcțiilor universitare situația apare deosebit de gravă. Pînă la o dată recentă autoritățile naționale, regionale și locale nu se preocupau decît de gestiunea, întreținerea și organizarea facultăților. Iar la minister ori la serviciile academiei nu exista nici un fel de preocupare pentru urbanistica universitară. In ultima vreme însă, în grabă s-a adoptat o nouă „politică" universitară, constînd în construcția de noi clădiri universitare, pe terenuri izolate de mari dimensiuni. Nimeni nu s-a întrebat ce avantaje vor avea aceste clădiri „semănate" în largi spații verzi, care nu facilitează întîlnirile și proiectele comune de cercetări.

Preocupați doar de construcția rapidă și cît mai ieftină (pe terenuri libere), autoritățile n-au ținut seama de adevăratele probleme: relația universității cu orașul, dotarea universității cu echipament modern, corespunzător noilor cerințe etc...

„AFARĂ DIN ORAȘ!"

S-a lansat astfel cursa construirii de „campus"-uri, după modelul american. La Dijon, Amiens și în ale orașe unde aceste universități s-au construit între 1850—1950 clădirile se află în cartierele periferice; amenajări de mijloace de comunicații le pot „apropia" de oraș. Mai gravă este însă situația orașelor care au cunoscut o puternică dezvoltare industrială, unde universitățile noi au fost izolate în adevărate „no man's land".

Orice explicații „tehnice" s-ar găsi trebuie totuși să căutăm semnificația acestei respingeri a universității de către oraș. Unii afirmă că școala superioară nu este numai desconsiderată, dar chiar privită ca indezirabilă. Motivele sînt diferite: unii încearcă astfel să economisească terenuri mai rentabile într-o folosință comercială, bancară etc. Alții preferă ca centrele studențești să fie izolate în exteriorul orașului: căci prezența studenților care nu sînt nici contribuabili, nici electori nu pare a fi indispensabilă. în timp ce slaba lor funcție de consumatori nu compensează nici pe departe perturbările și agitațiile ce-i caracterizează. Ca și uzinele, halele sau cazărmile—universitățile ar trebui deci „eliminate" din oraș. Or, în aceste condiții, cum să nu fi resimțit studenții efectul acestei stînjenitoare ostracizări! La Nanterre ei s-au găsit îndepărtați de lumea Sorbonei și a Cartierului Latin, plasați într-un mediocru decor de periferie, între o cale ferată și un „bidonville" — ca într-un adevărat ghetou. Sentimentul exilului s-a adăugat astfel altor cauze mai profunde, provocînd contestația.

UNIVERSITATEA, MEDIU DE VIAȚĂ STUDENȚEASCĂ

O clădire universitară nu se reduce la metrii pătrați pe care-i ocupă, la amfiteatrele, laboratoarele și birourile ei, ea este **mediul unei vieți**; în ea se instruiesc și se educă studenții, acolo trăiesc ei alături de profesori, cercetători, personalul tehnic și administrativ. Studentul nu este o unitate statistică, ci o ființă umană ajunsă la un anumit stadiu al vieții, hotărîtor pentru viitorul lui și al societății. Mediul studențesc ar trebui să faciliteze condițiile însușirii nu numai a unei științe, ci și a metodelor de muncă, a tehnicilor de cercetare; aici studentul ar trebui să-și cunoască îndeaproape colegii și profesorii, și, în același timp, să se cunoască mai bine pe sine în comportamentul și atitudinile sale față de ceilalți. Acest mediu de viață trebuie să fie bogat în idei, educativ, să ofere multiple posibilități de întîlniri, contacte, schimburi, dar totodată să permită și meditația, odihna, destinderea.

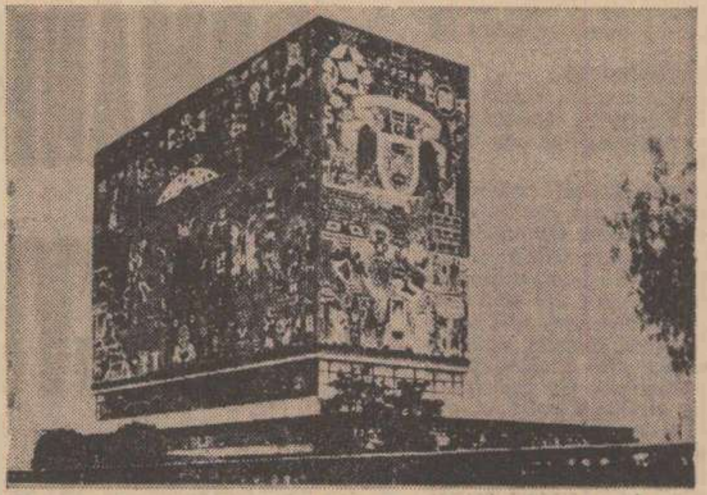
Universitatea **nu ar trebui deci să fie izolată în afara orașului**; ea nu este o mînăstire pentru intelectuali, un refugiu contra seducțiilor orașului, un mediu artificial în care serile se scurg monoton și stereotip. Din contră, trebuie stimulate inițiativele deschise către activitățile cartierului ori ale orașului. Orice program de urbanism trebuie să țină seama de condițiile diferite ale vieții universitare din Lille, Montpellier ori Nice, nu în sensul adaosului unui pitoresc local, ci al problemelor concrete ale fiecărui oraș (căile de acces la universitate, numărul studenților care trăiesc în oraș, studenții salariați, specificul local...).

In cazul multor centre universitare noi s-a ajuns la situația unei nete separări între comunitatea urbană și cea universitară, lucru care nu mai poate fi neglijat ori ocolit. In formarea studentului nu interesează numai calitatea sa profesională, ci și dezvoltarea și formarea sa umană.

COMUNITATEA UNIVERSITARĂ TREBUIE SĂ GĂSEASCĂ LIMBAJUL COMUNICĂRII ȘI AL ÎNȚELEGERII

In societatea noastră, în care coexistă interesele cele mai diferite, unde publicitatea și informația îl condiționează pe om, este greu să interpretezi, să înțelegi și să dai verdicte în toate problemele ce apar; rapiditatea cu care evoluează știința și tehnica impun fiecăruia necesitatea de-a fi un student permanent. Universitatea, în sensul larg al cuvîntului, va trebui să ofere acest **mediu de informare, selecționare competentă, de documentare și studiu pentru toți cei ce-ar simți nevoia unei permanente instruiri.**

Aceste noi funcții care se impun universității o integrează într-un **raport privilegiat cu orașul, într-o poziție geografică centrală.** Clădirile universității nefiind destinate numai studenților ci și categoriilor sociale și profesionale extrauniversitare, orașul ar trebui să le acorde locul cuvenit. Chiar și pentru cartierele depărtate de centru, această poziție este de preferat, centrul fiind cel mai bine dotat cu mijloace de transport. Dacă băncile, bursa, administrația și alte instituții au dreptul recunoscut la o situare centrală, clădirile destinate formării profesionale și culturale a oamenilor n-ar avea acest drept?

BAZELE UNUI URBANISM UNIVERSITAR

O universitate (nu o facultate) n-ar trebui să depășească 10 000 de studenți. O astfel de limită ar permite inserția în oraș, reducînd suprafața necesară construcției.

Cu condiția de a le căuta, se pot găsi spații centrale și în aglomerațiile urbane (cîte depozite, cîte ateliere ori clădiri nu există în centrul unui oraș?). Universitatea, de altfel, poate renova și ocupa clădirile vechi, cu o anumită tradiție (este cazul universității din Cracovia spre exemplu).

Soluțiile urbanistice de integrare a universității în oraș sînt de altfel multiple. La Nisa, deși datorită prețului terenurilor și condițiilor topografice o asemenea posibilitate părea exclusă — municipalitatea a reușit prin achiziții de terenuri (inclusiv a parcului vechii proprietăți a miliardarului Patino) să realizeze o construcție modernă în inima orașului. In Anglia — la Birmingham, Leeds, Manchester, noile construcții universitare înlocuiesc cartierele din secolul trecut. La Glasgow noua universitate, Strathclyde, s-a înălțat într-un ansamblu pe verticală, în centrul orașului. Se profilează astfel ca o tendință aceea ca zgîrie-norii să înceteze a mai fi simbolul băncilor sau birourilor, devenind sediul instituțiilor universitare.

In cazul precis al Sorbonei, vecinătatea librăriilor, a marilor biblioteci, a Arhivei Naționale, ca și accesibilitatea de transport din toate punctele orașului, îi oferă avantaje față de universitățile periferice. Situarea alăturată a diverselor universități creează o emulație științifică, un mediu care să favorizeze întîlnirile și cercetările comune. Astfel concepute, clădirile unor noi universități ar putea să polarizeze viața unor cartiere și cine știe dacă în cîțiva ani nu ar apare un nou Cartier Latin.

La Londra, University College, King's College, Birbeck College, London Schol of Economic sînt situate în apropiere una de cealaltă. Desigur, apare problema formării unui bloc urbanistic masiv, inaccesibil circulației și populației care nu lucrează în aceste locuri. Astfel de concentrare poate fi ca un corp străin pentru oraș. Trebuie deci căutate soluții mai simple, mai potrivite orașului și penetrației universității.

Englezii și americanii sînt adepții sistemului de învățămînt în colegii, dar în aceste instituții se urmărește mai ales educarea studentului și nu instruirea sa profesională. Un colegiu este un fel de „club" în care studenții, timp de cinci zile pe săptămînă, pot învăța sau nu, pot practica sportul favorit, au la dispoziție biblioteci confortabile, iau ceaiul ori cafeaua împreună cu profesorii. Arhitectura acestor colegii este cu grijă integrată peisajului, ele fiind în afara orașelor și dispunînd de spații largi.

Aceste condiții nu se aseamănă cu cele ale universităților franceze în care instruirea se află pe primul plan și unde lucrează în învățămînt ori administrație, fiind organic legați de oraș, de activitățile lui. Studentul salariat se bazează numai pe studiul individual acasă, în orele libere.

Dacă universitatea va trebui să părăsească orașul, centrul lui, va trebui să țină seama de numeroși factori: dezvoltarea actuală și de viitor a orașului, echipamentul necesar izolării, accesibilitatea mijloacelor de transport. Soluția este posibilă, dar pare mai costisitoare și neavantajoasă din punctul de vedere al legăturilor studentului cu comunitatea.

Criza universității este legată și de criza orașului. Oamenii nu mai știu ce să facă cu „fenomenul urban", care prin propria lor intervenție devine un monstru pe cale de a-i devora. Aceste două crize sînt traducerea vizibilă a unei crize sociale. Societatea noastră este incapabilă să-și definească formele și cadrul ei de viață, pentru că nu-și poate defini modul de existență, nu poate preciza valorile care constituie rațiunea sa de a fi. Unei societăți fără formă, fără aspirații superioare îi corespunde un oraș fără suflet.

Legătura universității cu orașul ni se pare o condiție esențială pentru găsirea soluțiilor unui nou urbanism.

Philippe PINCHEMEL
(din revista „Projets" — iulie-august 1969)

Vară studențească în U.R.S.S.

ANOTIMPUL MUNCII PATRIOTICE...

De curînd, locuitorii sovhozului Bulaevski din Kazahstan au propus să se schimbe numele sovhozului în acela de Studenceskii (Sovhozul studenților). Un microeveniment care va schimba adresa cîtorva sute de oameni și o denumire pe harta unui raion. Dar este, în același timp, și un act care exprimă recunoștința locuitorilor pămînturilor desțelenite față de primul detașament de construcții al studenților fizicieni de la Universitatea din Moscova, care a lucrat aici cu zece ani în urmă.

E greu de presupus că tinerii moscoviți s-au gîndit că tocmai ei vor fi cei ce vor pune bazele unei mișcări atît de puternice și de interesante, a unei mișcări despre care se poate vorbi ca despre un fenomen social deosebit în viața țării. Și iată că faptele confirmă justețea acestei afirmații. În zece ani, sute de mii de studenți din numeroase centre universitare ale Uniunii Sovietice veneau în timpul vacanțelor de vară să lucreze, mai întîi în sovhozurile de pe pămînturile desțelenite, apoi și în cele din alte regiuni ale țării. Numai anul trecut, studenții au lucrat pe 20 000 de șantiere, valoarea acestor lucrări ridicîndu-se la 342 milioane ruble. Mișcarea a căpătat numele de Detașament studențesc unional, și comandamentul său central coordonează activitatea unităților din toate republicile.

Laboratorul de sociologie de pe lîngă Universitatea din Leningrad a efectuat o anchetă asupra mobilurilor care îi determină înainte de toate pe studenți să plece pe șantierele de construcții: dorința de a-și încerca forțele în condiții grele, de a vedea țara, de a cîștiga bani, de a îndeplini o datorie cetățenească, de a nu se despărți de prieteni. Mai des, în anchete figura dorința de a vedea țara. Dar tot atît de frumos s-au comportat anul trecut și detașamentele care au lucrat în regiunile și raioanele lor de baștină, bine cunoscute.

În ultimul an, volumul lucrărilor executate de Detașamentul studențesc unional s-a mărit în comparație cu anul anterior, aproape de două ori. Dar sînt și schimbări calitative. Sfera de activitate a detașamentului cuprinde acum toată țara: de la Murmansk la Sahalin, de la Mangîșlak la Seleharda. Studenții participă la construcția unor obiective uriașe ca hidrocentralele de la Ust-Ilimsk, Krasnoiarsk, Saiano-Sușensk, centrala atomoelectrică Bilibinsk, linia ferată Tiumen-Surgut și multe altele.

„AL TURISMULUI ȘI INVENTIVITĂȚII

Așa cum înregistrează toate statisticile, turismul este vara sportul situat pe locul întîi în preferințele studenților. 534 de baze turistice-sportive stau la dispoziția studenților sovietici în vacanță, anul acesta inaugurîndu-se încă 70 de trasee turistice unionale în munții Caucazului, Crimeii sau Altaiului.

De multe ori autocarul, vehiculul prin excelență turistic, e abandonat în favoarea altor mijloace de locomoție. Astfel, studenții din Riga au creat schițele unei... motociclete zburătoare. Studenții Institutului de aviație „Sergo Ordjonikidze" au realizat o barcă pentru excursii submarine, împreună cu membrii clubului „Volna" al Institutului marin. Barca, cu o capacitate de 2 persoane, poate coborî, timp de două ore, la 50 de metri sub apă și dezvoltă două viteze, pînă la limita de 7 kilometri pe oră. Desigur, valoarea acestei invenții studențești nu se rezumă numai la plăcutele plimbări pe care le oferă, ea fiind un prețios instrument de cercetare submarină.

Fluxul istoriei pe malul Wartei

Cea mai importantă instituție universitară de pe frumosul rîu Warta, purtînd numele celui mai mare scriitor polonez Adam Mickiewicz, sărbătorește în acest an semicentenarul înființării ei. Ea a fost însă creată, așa cum îmi mărturisea dr. docent S Gniadek, ca urmare a unui efort de patru secole al populației din Wielkopolska, deci din ținuturile din vestul Poloniei, de a avea o instituție proprie de învățămînt superior universitar. Trebuie arătat că existau instituții mai vechi pe acele meleaguri, unele dintre ele cu un nivel științific superior de predare, așa cum era Academia Lubranski (înființată în 1519) sau Colegium Jezuickie (înființat în 1573), dar care nu eliberau diplome de absolvirea unui institut superior „academic", cum se spunea în Polonia. Cu tot acordul regilor polonezi Zygmund al III-lea, Jan Kazimierz și Jan Sobieski, nici în veacul al XVII-lea și nici în veacul al XVIII-lea, datorită mai ales împotrivirii capitalei apostolice, universitatea nu s-a deschis. Nici către sfîrșitul veacului luminilor, cu toate insistențele eminentului astronom și fizician polonez Jozef Rogalski, n-a fost înființată pe Warta universitatea mult dorită.

Așa că, o dată cu pierderea independenței Poloniei, în urma dezmembrărilor de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea, nu s-a stins, și nu se putea stinge ușor, dorința bravilor locuitori de pe meleagurile celor mai vechi ținuturi poloneze de a avea și aici o universitate. În jurul anului 1815 se fac din nou încercări susținute în vederea deschiderii unui institut de învățămînt superior, printre partizanii acestei idei enumerîndu-se Hieronim Zakrzewski, Wojciech Lipski, August Ciszkowski și Jan Metzig. Această dorință a fost din nou respinsă de cercurile guvernante prusace, care doreau de data aceasta o germanizare totală a teritoriilor poloneze, răpite după ultima împărțire a Poloniei, din anul 1795.

Abia după izbucnirea primului război mondial, și al înfrîngerii Germaniei, în rîndul învățaților din Poznan s-a născut din nou ideea înființării universității. Subliniem că încă din 1918 a început să funcționeze Comisia organizatorică, al cărei **spiritus movens** era medicul dr. Heliodor Swiecicki. Proiectul elaborat de această comisie, privind înființarea universității și concepția structurii ei organizatorice a fost înfăptuit în 1919, după victoria insurecției care cuprinsese ținuturile Wielkopolskiei.

Universitatea a început să funcționeze de la 7 mai 1919 sub denumirea de **Wszechnica Piatowska,** singura care a funcționat în ținuturile din apusul Poloniei in perioada interbelică. Universitatea din Poznan a dat Poloniei în perioada 1919—1938 peste 7 000 de absolvenți și 800 de doctori în știință. Aici s-au pregătit, de asemenea, polonezi care locuiau peste fruntariile Poloniei de atunci, la Gdansk (care era oraș liber în această perioadă), la Zielona Góra și în Germania.

Demn de reținut e faptul că, în cîțiva ani de la înființare, Universitatea din Poznan a devenit un important centru științific, în cadrul căruia funcționau învățați de talia lui Jozef Kostrzewski (creatorul școlii poloneze de arheologie), Mikolaj Rudnicki, (cercetătorul slavismului în vestul Europei), Kazimierz Tyminecki (medievist), Florian Znaniecki (sociolog) și mulți alții care au adus renume științei polone.

Izbucnirea celui de al doilea război mondial a întrerupt și activitatea fructuoasă a acestei importante instituții culturale, hitleriștii confiscînd bunurile universității și arestînd numeroase cadre didactice și studenți. O parte din cei arestați, printre care și eminenții profesori Stanislaw Kalandyk, Edward Klich, Romuald Paczkowski, Stanislaw Pawlowki au fost omorîți.

În condițiile grele ale ocupației, cadrele didactice ale acestei universități, la fel ca și alți numeroși profesori polonezi, n-au uitat chemarea profesiei lor, trecînd la organizarea, în condiții conspirative a Universității Ținuturilor Apusene cu 8 facultăți, plus Institutul de marină, funcționînd în această perioadă 17 catedre. În plin război, în perioada de vîrf, universitatea pregătea în condiții ilegale circa 2 200 de studenți. Statisticile arată că au absolvit universitatea 97 de studenți, fiind una dintre cele mai mari instituții de învățămînt superior pe teritoriile ocupate de naziști.

Dar, privind în perspectiva celor 50 de ani, succesele cele mai importante din istoria zbuciumată a Universității „Adam Mickiewicz" din Poznan (numele marelui romantic polonez i s-a decernat în 1955, cu prilejul centenarului morții poetului s-au înregistrat abia după instaurarea puterii democrat-populare în Polonia.

În cadrul Universității „Adam Mickiewicz" din Poznan funcționează astăzi 5 facultăți, cu 77 de catedre, 5 cursuri speciale și 3 cursuri post-universitare. Biblioteca universitară din Poznan se situează din punct de vedere al numărului de volume pe locul 3 în Polonia, funcționînd totodată în cadrul ei două institute de cercetare științifică de ordin republican și una dintre cele mai mari edituri universitare din Polonia, o tipografie științifică specializată și o grădină botanică. Universitatea mai are, de asemenea, o filială la Szczecin și puncte de consultație pentru studenții de la fără frecvență la Zielona Gora, Koszalin și Kalisz. Actualmente, la Universitatea „Adam Mickiewicz" din Poznan studiază peste 12 000 de studenți, ceea ce înseamnă de 2 ori mai mult decît înainte de război.

Subliniem că în perioada postbelică s-au înmînat peste 20 000 de diplome de licență și peste 1 000 de titluri de doctor.

Ar trebui, credem, subliniat că la Universitatea „Adam Mickiewicz" din Poznan, în cadrul facultății de limbi romanice, se studiază de asemenea sub conducerea dr. Henryk Misterski și a altor asistenți, limba și literatura română de aproximativ 30—40 de studenți pe an, unii din ei scriindu-și lucrările de stat din domeniul lingvisticii sau al literaturii române.

În perioada postbelică, cadrele didactice ale universității și-au publicat lucrările cu rezultatele cercetărilor întreprinse în peste 20 000 de publicații. O parte din aceste comunicări au apărut în cele 12 reviste științifice ale universității, din care trei apar în limbi străine: **Glottodidactica, Studia Anglica Posnaniensia** și **Studia Historiae Oeconomicae.**

Prezent, la începutul acestui an, în orașul de pe Warta, m-am convins de posibilitățile importante de dezvoltare ale universității, care va dispune, în curînd, de un cartier universitar nou, despre care doc. dr. S. Gniadek îmi mărturisea „că este unul dintre cele mai mari care se construiesc în Polonia" De altfel, cu prilejul festivităților s-a apreciat că pînă în anul 1980 numărul studenților se va dubla aproape. Se vor dezvolta simțitor filialele de la Szczecin și punctele de consultație. Se preconizează, de asemenea, ca numărul cursurilor postuniversitare să crească de la 3 la 20. Pentru cîteva discipline se vor crea cursuri speciale pentru doctoranzi, se va pune un accent deosebit pe dezvoltarea chimiei, fizicii, matematicii, geologiei, pedagogiei, etc., asigurîndu-se un contact mai strîns al acestor discipline cu nevoile economiei naționale.

Nicolae ARMEȘ

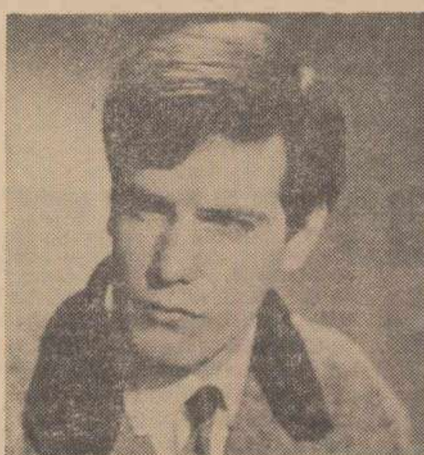
flash

Noi știri, sosite în ultimul timp, vin să completeze tabloul pregătirilor pentru anul universitar care se apropie. Alături de informațiile publicate în numărul din iulie al revistei noastre sîntem în măsură să adăugăm noi date:

- **Școala de ingineri pentru producția de instrumente științifice „Carl Zeiss" din Jena a fost transformată în secție a universității cu caracter tehnologic.**
- **După 500 de ani de interdicție Colegiul King din Marea Britanie a fost autorizat să admită femei în calitate de membri, fără nici o diferență în modalitatea de examinare față de bărbați**
- **O nouă universitate s-a înființat în R. F. a Germaniei, la Bielefeld, a patra din landul Renania-Westfalia. În primii ani vor fi admiși aproximativ 400—500 studenți, la facultățile de drept, sociologie și matematici. În același timp, Academia medicală din Düseldorf a fost transformată în universitate.**
- **Un nou complex de clădiri destinat Colegiului de horticultură din Budapesta construit pe o suprafață de 4 000 m.p., cuprinzînd printre altele 3 amfiteatre de mare capacitate, va fi dat în curînd în folosință. Pentru acest complex statul a investit aproape 70 de milioane de forinți.**

ÎMPLINIRI ȘI NELĂMURIRI

Concursul național de muzică ușoară ce tinde să devină tradițional, — dar al cărui lanț a suferit o întrerupere de doi ani, mai mult sau mai puțin justificată — vine să sintetizeze eforturile creatoare și interpretative ale slujitorilor acestui gen controversat, care se încăpățînează să se numească, și de multe ori să fie, ușor. Ecoul pe care

DORIN ANASTASIU

DOINA SPĂTARU

AURA URZICEANU

acesta il găsește în masele largi ale publicului de toate vîrstele și din toate colțurile țării impune o și mai mare atenție din partea celor care-l reprezintă. Fiind vorba de o competiție internă ne-am gîndit că singura modalitate de a o sluji este sinceritatea și nu tonul roz, pe care l-au îmbrăcat multe din cronicile apărute după acest eveniment.

Din cauza întreruperii de care aminteam mai sus, concursul de creație s-a disputat pe două planuri : pe de o parte, au intrat în competiție lucrări difuzate, scrise în perioada aprilie 1968 — aprilie 1969, iar, pe de altă parte, lucrări scrise special pentru festival. Compozitorii noștri au ales moduri diverse de exprimare, această tendință repercutîndu-se pozitiv și asupra publicului ce se apropie din ce în ce mai mult de creația autohtonă. Tocmai de aceea majoritatea cîntecelor premiate la concursul pieselor deja difuzate deveniseră înainte de competiție șlagăre. (E cazul să reabilităm noțiunea de șlagăr, care în ultimul timp se confundă ades cu cea de facil. Șlagărul este o piesă ce-ntrunește virtuți artistice, care o poartă direct la inima ascultătorului, dornic s-o reasculte și s-o fredoneze). Astfel, piesele lui Florin Bogardo, „Ora cîntecului' și „Să nu uităm trandafirii", cerute zilnic de ascultătorii posturilor de radio, au primit ambele premiul al doilea, confirmind astfel valoarea acestui tînăr compozitor ale cărui lucrări — mai puține la număr, din cauza unei ascuțite autoexigențe — au devenit în majoritatea lor șlagăre. În ambele piese valoarea muzicală se împletește cu cea a textului. Bogardo (muzica). Ioana Diaconescu (textul) și Mihaela Mihai (interpreta) sînt sensibilități ce vibrează pe aceeași lungime de undă, fiind apropiați, de asemenea, ca vîrstă și aspirații ; compozitorul, absolvind nu de mult Conservatorul bucureștean la secția compoziție, interpreta fiind studentă la același Conservator, iar poeta, al cărei prim volum „Furăm trandafiri" l-am aplaudat cu bucurie, fiind studentă la Facultatea de limbă și literatură română. Iată deci că tinerii noștri creatori își conturează din ce în ce mai pregnant personalitatea, spunîndu-și cuvîntul și dînd o notă de profesionalitate chiar într-un gen atît de controversat.

Marele premiu a fost acordat unei lucrări mai puțin cunoscută : „Din totdeauna" de Temistocle Popa, pe versurile lui Mircea Bloc. Melodia, cu un suflu larg, avîntat, este susținută de versuri inspirate ce cîntă frumusețile acestui pămînt minunat, pe care-l iubim și-l cîntăm... din totdeauna. În ajunul marilor aniversări și evenimente ale acestui august fierbinte, acest cîntec a sunat ca o dovadă că marile sentimente se pot exprima în diverse forme artistice. Ne-a bucurat faptul că în palmares n-au apărut piese facile, cu orice preț dansante, de genul „Dacă nu iubești" sau „Vino să dansăm". Ne-a mirat însă că una din cele mai izbutite lucrări, „Mai gîndește-te" de Horia Moculescu, pe versurile lui M. Maximilian, nu și-a găsit locul binemeritat printre laureate. Motivul nu-l știe decît juriul, care a preferat în schimb „Ai plecat rîzînd" de Petre Mihăescu, piesă ce și-a confirmat titlul atunci cînd am citit palmaresul...

Lucrările inedite s-au dovedit mai sărace în inspirație, cu foarte mici excepții, atît muzica cît și versurile fiind de o factură mediocră. Onoarea acestui concurs a fost salvată doar de cîteva dintre ele. Doi iubiți și reputați maeștri, H. Mălineanu și Ioana Radu, și-au dat mîna la acest festival, dovedindu-ne încă o dată tinerețea inspirației, a talentului lor. Din această fericită colaborare a rezultat „Nu se poate", cîștigătorul primului premiu. V. Vasilache-junior, ca și Bogardo, se dovedește un tînăr talent componistic ieșit din comun. Piesa prezentată de el, „Vechiul pian", a fost, după părerea noastră, ca valoare intrinsecă, cea mai bună din concurs, atît ca muzică cît și ca text (George Mihalache). În rest, mai nimic. Poate doar „Mîinile tale", datorită versurilor lui Ciupi Rădulescu și „La vîrsta întrebărilor" de George Grigoriu, datorită mai ales... interpretei (Mihaela Mihai). Să recunoaștem că este prea puțin pentru zecile de lucrări prezentate în fazele eliminatorii ale concursului și chiar pentru cele 15 prezentate în etapa finală.

★

Ca și concursul de creație, cel de interpretare ne-a furnizat surprize pline de satisfacție, dar și o gamă variată de... nedumeriri. Desigur, marele cîștigător și... cîștigat al concursului este acest sensibil, inteligent și interiorizat Dorin Anastasiu, de succesul căruia ne bucurăm cu atît mai mult cu cît acum doi ani revista „Viața studențească" lansa prima — în cadrul unor serate studențești — pe acest politehnician. El a adus pe scenă o interpretare discretă și rafinată, conturînd un tip de cîntăreț de care ducem lipsă de mult. În general, citind palmaresul concursului, ne bucură faptul că numărul cîntăreților interpreți, care săvîrșesc actul interpretativ printr-o elaborare intelectuală este mai mare decît al celor ce „se mișcă bine", au numai antren și picioare grațioase. Această notă — cum îi spuneam, intelectuală — a fost generată în primul rînd de studenții sau tinerii absolvenți prezenți în concurs. Profesoara de muzică Anca Agemolu (premiul II) ne-a încîntat prin muzicalitatea și evidentul său progres vocal. Tot astfel și alte laureate, ca Doina Spătaru (cu un temperament reținut dar ardent) sau Valentina Popescu (creînd o atmosferă deosebită, apropiată de liedul clasic). Mai puțin satisfăcătoare aparițiile Gabrielei Teodorescu și Acvilinei Severin de asemenea laureate în dauna unei Angela Similea sau Luiza Costache, cîntărețe care au ceva de spus, au o notă personală și care au fost „omise" de juriu de pe lista laureaților. De gustibus...

Nu putem să nu ne oprim o clipă asupra personalității insolite a Aurei Urziceanu. Vocea sa are o calitate rar întîlnită chiar la vedetele internaționale. Muzicalitatea desăvîrșită și antrenul vin să completeze lista calităților acestei artiste, care trebuia să primească, fără nici un dubiu, alături de Dorin Anastasiu, laurii supremi. Prezentarea în concurs a lui Dan Spătaru a produs stupoare. Cui i-a folosit acest lucru ? În timp ce colegii săi de generație și de celebritate au apărut numai la concursul de creație, el a venit să se întreacă cu niște începători ce-și caută acum drumul și afirmarea. Juriul i-a acordat din condescendență premiul I, neauzind poate notele false ale interpretului fiindcă... „Trecea fanfara militară" ! !

Festivalurile ce vor urma ar trebui în primul rînd să-și restrîngă numărul concurenților interpreți, menținîndu-se astfel valoarea medie la un nivel superior. De asemenea, festivalul ar trebui să constituie baza de selecție pentru alcătuirea echipei care să ne reprezinte la competiția internațională de prindere a cerbilor.

Ediția din acest an a relevat, după opinia noastră, trei elemente care, pregătite pînă în martie, ar putea să ne facă cinste. Este vorba de Aura Urziceanu, Dorin Anastasiu și Doina Spătaru. Fiecare reprezintă un gen diferit de interpret, așa încît am putea fi scutiți de surpriza de a selecționa cîntăreți de atmosferă, cînd juriul preferă genul stenic și antrenant.

Nu putem încheia fără a aplauda acordarea premiului discului lui Gică Petrescu, exemplu pentru noi toți de dăruire, de pasiune pentru artă. Excelenta organizare a întregului festival ne face să credem că și alte genuri ale muzicii, mai ales a celei culte, scrisă în secolul nostru, poate constitui baza unor concursuri de prestigiu, care cel puțin cu tot atît succes ar putea fi prezentate lumii întregi prin Interviziune și Euroviziune.

Cristian MIHĂILESCU

VEȘNIC TÎNĂRUL BASM: „Tinerețe fără batrînețe"

Ecranizarea unui basm este cu atît mai dificilă cu cît genul cuprinde spații mai vaste chiar decît romanul : etică, mitologie, știință, observație morală, forță anticipativă, sociologie etc.

Tendențiozitatea genului, structura lui bipolară — controversa Bine-Rău sfîrșită indubitabil prin happy-end — implică o imensă forță educativă susținută și de elementele realiste și simbolice, poematice. „Lectura" basmului realizat de Elisabeta Bostan după o idee de Petre Ispirescu afirmă încă o dată posibilitatea filmului românesc de a aborda un gen dificil care implică o serie de legități, care cu greu satisfac spectatorii aflați la actuala vîrstă a curiozității critice. Însă filmul Elisabetei Bostan deși adresat în primul rînd copiilor, poate încînta și pe cel mai pretențios cinefil. Regizoarea a trecut cu succes de la pilulele „Năicilor" la o operă de largă respirație, echilibrat construită, cu imensul avantaj al fidelității față de un milenar tezaur de artă populară. Pentru prima oară parcă imaginea nu s-a transformat în reclamă O.N.T., dansurile n-au fost numere ale ansamblului „Ciocîrlia", decorurile n-au fost împrumutate de la Muzeul Satului. Filonul folcloric a fost utilizat întotdeauna discret și cu maximă funcționalitate. Lipsa afectării didactice, ingeniozitatea trucajelor — care au materializat cu maximă credibilitate cele două viteze ale calului lui Făt-Frumos, cea a vîntului și a gîndului descoperite de G. Călinescu — suculența lui Moș Vreme, a Regelui Minciună, gagul excelent al secvenței Vrăjitoarei, acuratețea și simplitatea actorilor Mircea Breazu (Făt-Frumos) și Ana Szeles (fata împăratului) au contribuit la o strălucită realizare. „Oaspeții de seară" (1942) și „Frumoasa și bestia (1946) au fost două superlative ale filmului-basm. „Tinerețe fără bătrînețe" poate fi alăturat oricînd acestor filme ce au purtat semnături celebre : Marcel Carné și Jean Cocteau.

E. Bostan a adus în universul copiilor un cavaler al dreptății care poate rivaliza serios cu „basmele" culte de azi, avînd ca erou Sfîntul sau pe Ben Quick (poate de aceea uneori Făt-Frumos aplică cu dexteritate loviturile la plex și la ficat). Dificultatea realizării unui echivalent filmic modern a unui basm care a fermecat atîtea generații a fost traversată cu siguranță și premiul special al juriului primit la Moscova nu face decît să certifice un autentic succes. Succes înnobilat de replica atît de contemporan-valabilă : „Iubirea pentru dreptate, prețuirea pentru oameni și cerința în fericire, asta-i rînduiala noastră".

Călin STĂNCULESCU

Acțiuni cultural-artistice în cinstea celei de-a 25-a aniversări

Prezențe studențești în August

În această lună calendarul cultural-artistic studențesc din toate centrele universitare ale țării însumează strădania unanimă a viitorilor intelectuali de a fi prezenți efectiv la sărbătorirea evenimentelor ce animă întregul puls al țării — Congresul al X-lea al P.C.R. și aniversarea Eliberării. Iată cîteva secvențe semnificative :

● **CLUJ : Spectacolele folclorice susținute de formațiile artistice ale orașului sînt completate de interesante întîlniri pe tema : „Dezvoltarea multilaterală și complexă a industriei românești", de grăitoare proiecții de filme documentare care marchează ritmul ascendent al vieții industriale a României în ultimii cinci ani. Casa de cultură a studenților pregătește o conferință despre „Însemnătatea politică și militară a insurecției din August 1944" și o întîlnire cu Ion Iancu, de la Comitetul județean de partid, care va aduce în fața studenților mărturii privind participarea unor grupuri de tineri clujeni la lupta antihitleristă.**

● **CRAIOVA : Programul studenților craioveni inserează o gamă largă de manifestări cu tematică diversă, de la dezbaterea importantelor documente ale Congresului în simpozioanele „Pe treptele istoriei în mers" și „Congresul al X-lea — însuflețitor bilanț" pînă la momente lirice închinate acestui măreț eveniment din istoria contemporană a României. Înaintea marii sărbători de la 23 August, în cadrul ciclului „File de istorie', Ion Călin, șeful secției propagandă din Comitetul de partid județean și locotenent-colonel Ion Lupulescu vor evoca momente din lupta pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist. De asemenea, este pregătit spectacolul festiv „Patriei", închinat Eliberării.**

●**TG. MUREȘ : Studenții din centrul universitar de pe Mureș au organizat simpozioane cu tema „Evenimentul istoric de la 23 August", expoziții de cărți, fotomontaje, o seară de filme dedicate Eliberării, excursii la monumentul de la Oarba de Mureș și, în colaborare cu organizațiile U.T.C., o seară de poezie contemporană.**

● **BUCUREȘTI : Baza Tei, sediul marii majorități a activităților studențești în perioada de vară trăiește ceasuri de puternică animație cultural-sportivă. Mărturii despre momentele Eliberării va aduce cercetătorul științific Aurel Petri în cadrul conferinței „Insurecția armată de la 23 August 1944", care va fi urmată, la 21 august, de simpozionul „25 de ani de la eliberarea României de sub jugul fascist". În cinstea sărbătorii de la 23 August sportivii se vor întrece în cadrul „Cupei Eliberării" la volei, baschet, handbal, fotbal și vor participa la carnavalul pregătit — cu multă fantezie sperăm — de comandamentul complexului.**

● **TIMIȘOARA : Pe afișul Casei de cultură a studenților un concurs „Cine știe cîștigă", cu tema „Insurecția armată de la 23 August pe teritoriul Banatului", conferința „Participarea României la războiul antifascist", recitalul de poezie intitulat „Lumini de august", precum și audiții muzicale cu un program de cîntece patriotice. Ciclul manifestărilor închinate acestui măreț eveniment va culmina cu participarea tuturor studenților la Carnavalul tineretului din seara zilei de 23 August.**

● **IAȘI : Seria manifestărilor închinate Congresului al X-lea al P.C.R. și Eliberării a fost deschisă de conferințele : „Ritmul dezvoltării economice a României" — ținută de inginerul Gheorghe Cioacă, secretar al Comitetului municipal al P.C.R., și „Geometria dezvoltării economice și înfloririi localităților patriei". A urmat expunerea „România — factor activ în lupta pentru triumful cauzei păcii și socialismului". Clubul artelor va găzdui în permanență recitaluri de poezie patriotică (multe dintre poeziile citite aparținînd membrilor cenaclului studențesc), montaje muzical-literare, expoziții de pictură și grafică, expoziții de cărți, precum și seri de filme românești.**

...Sînt numai cîteva citate din programele amplelor manifestări cultural-artistice dedicate evenimentelor de însemnătate istorică din luna august, simboluri elevate ale sentimentului de împlinire spirituală pe care-l încercăm în aceste zile sărbătorești, simbol năzuind să reprezinte însuflețirea care ne unește într-un singur glas.

Sebastian SÎRCĂ

PREUNIVERSITARIA

CALEA SPRE PROFESIE NU SE TERMINĂ CU ADMITEREA

Prof. univ. ing. MARIN RĂDOI,
secretar al Comitetului municipal de partid București

Mulți candidați și părinți consideră că admiterea în învățămîntul superior este barajul cel mai dificil. Acest obstacol o dată trecut, candidatul cu imaginația bogată specifică vîrstei se și visează în funcții ușoare și rentabile. Mulți părinți gîndesc că sprijinul multilateral al statului (burse, cămine, cantine, scutiri de taxe) e bine să fie folosit intensiv pentru a asigura urmașilor o profesie sigură, indiferent dacă aceștia au sau nu ceva comun cu profesia aleasă. Alții, dintr-un spirit de comoditate nemotivat — o falsă filozofie, în sensul că n-ar fi bine să intervii în viața copiilor — îi lasă pe aceștia să-și decidă singuri soarta. De cele mai multe ori nici școala nu vine în întîmpinarea tinerilor cu metode de investigație științifice și sfaturi autorizate, capabile să orienteze elevii spre actul celei mai importante opțiuni: alegerea profesiei. De fapt, o alegere întîmplătoare poate conduce ușor la o viață ratată sau poate chiar la mai multe.

Profesia nu înseamnă numai opțiune, dorință, profesia înseamnă o cunoaștere temeinică a frumuseților, a greutăților, a pregătirii necesare, a locului de muncă viitor, a posibilităților intelectuale, fizice, psihice, de a desfășura o muncă utilă pentru tine și pentru societate. Elevul trebuie să-și cunoască din vreme înclinațiile, posibilitățile intelectuale și fizice, să dorească să devină medic, inginer, profesor în cunoștință de cauză. Drumul spre poarta admiterii în învățămîntul superior trebuie să înceapă, dacă este posibil, chiar din ultimele clase ale școlii generale. În liceu elevul trebuie să-și precizeze calea pe care va urma-o în viitor. Statul nostru oferă un plus de condiții, la care tineri din alte țări nici măcar nu speră să gîndească. Dar calea spre profesia adevărată nu poate fi presărată numai cu dorinți. **Calea spre profesie trebuie să aibă la bază o muncă temeinică, perseverentă, pasionantă, care nu se termină nici cu examenul de admitere, nici cu examenul de absolvire.** Școala, cît ar fi ea de exigentă în condițiile de azi, de dezvoltare a științei și tehnicii, îți dă doar cifrul secret al viitoarei profesii, te învață numai alfabetul. Alfabetul propriu-zis știe multă lume, dar poezii scriu foarte puțini și poezii bune și mai puțini. De aceea, folosind și îmbogățind permanent acest patrimoniu, fiecare student dă strălucire profesiei sale în funcție de propriul său interes și de propria-i perseverență. **Ar fi de dorit ca în viitor numărul claselor speciale să crească.** Am putea în centrele universitare să înființăm clase speciale cu elevi care doresc să urmeze o specialitate oarecare și care dovedesc oarecari înclinații. Am putea elimina astfel ceea ce se întîmplă azi la Institutul de arhitectură. Aici, deși numărul de candidați este destul de mare, peste patru tineri pe un loc, după prima probă de desen rămîn numai jumătate. Sînt eliminați astfel automat elevi buni care n-au posibilitatea unei pregătiri suplimentare la desen în diversele licee din țară. Din acest motiv, cea mai mare parte a celor admiși sînt din București și încă 3—4 centre universitare.

Aceste clase de specialitate pot fi îndrumate chiar de institutele de învățămînt superior. S-ar putea evita și un alt neajuns, acela de a nu transforma candidatul aflat în concurs într-o mare necunoscută. Ea nu poate fi descifrată cu exactitate numai de probele concursului! De asemenea, ar mai putea fi eliminat așa-zisul dopaj intelectual, folosit azi pe scară largă, care creează condiții inegale candidaților. Numeroasele sugestii comunicate de conducerile institutelor de învățămînt superior, desigur izvorîte din experiența anilor precedenți, trebuie să conducă la stabilirea unor măsuri diferențiate în ceea ce privește admiterea. **S-ar putea gîndi chiar la unele teste de inteligență sau memorie, nu numai de cunoștințe.** Sînt profesii care cer o bună memorare, altele mai multă inteligență, unele solicită logică, altele rapiditatea în acțiune etc. **Mi se pare chiar prea rigid sistemul de fixare automată a locurilor la acele institute unde se cere talent (Arte plastice, Conservator, I.A.T.C.). Recolta de talente anuală nu poate fi uniformă. Trebuie să căutăm mijloace mai științifice de selecționare a acestora, folosind mijloacele moderne pe care societatea contemporană ni le pune la îndemînă:** concursuri pe etape pe țară selective și eliminatorii, cu concursuri largi, gen „Steaua fără nume" de la televiziune, olimpiada de matematică, expoziții de desene etc. Am avea astfel, posibilitatea depistării certe a unor talente autentice. Am elimina totodată și arbitrariul care mai domnește încă în alegerea specialității.

În acest an institutele de învățămînt superior ale Capitalei au dispus de aproape 10 000 locuri în cele mai diverse specialități. Din totalul locurilor aproape jumătate au aparținut **Universității** și **Politehnicii.** Repartizarea candidaților este destul de neconcludentă și întîmplătoare. Numărul maxim de candidați pe un loc îl dețin institutele de artă (9 candidați pe un loc); la Medicină, Educație fizică (5 candidați pe un loc); la Arhitectură 4; la Universitate, Academia de științe economice, Agronomie în medie cam 3 candidați pe un loc. În sectorul tehnic unde se simte nevoia unui număr sporit de specialiști, situația este necorespunzătoare. La Institutul politehnic și Institutul de petrol, gaze și geologie — 2 candidați pe un loc, iar la Construcții un candidat pe un loc. Repartizarea candidaților pe secții reprezintă și mai mari diferențe. La secția de geologie a Universității București s-au prezentat 14 candidați pe un loc, la secția de filologie 14, la pedagogie și limbi clasice 13.

O analiză atentă a datelor de mai sus reliefează o mare varietate în ceea ce privește numărul de candidați pe un loc. O situație total necorespunzătoare o prezintă numărul extrem de scăzut al candidaților la concursurile de subingineri. Au existat secții la care nu s-au înscris nici un candidat: construcții hidrotehnice, îmbunătățiri funciare. Pe grupe de institute, situația este următoarea: sectorul tehnic 8 700 candidați pentru 4 500 locuri; sectorul medical 2 600 candidați pentru 550 locuri; în sectorul artistic 1 250 candidați pentru 323 de locuri; la A.S.E. 5 000 candidați pentru 1 840 de locuri și la Universitate 7 000 candidați pentru 2 256 locuri.

Aceste situații statistice reflectă o situație complet necorespunzătoare în orientarea candidaților. Dinamica înscrierilor pe facultăți și secții reflectă, de asemenea, ca și în anii precedenți, o alegere întîmplătoare a profesiei la mulți candidați. Acest lucru îl transmit și rezultatele obținute în urma examenelor scrise. La Facultatea de medicină generală au fost respinși la scris 500 de candidați, la Facultatea de stomatologie 420 candidați din 742. La Electroenergetică din 205 candidați au reușit la oral numai 49, iar la Automatică din 400 candidați au trecut de scris 215. O situație și mai grea o prezintă Facultatea de mecanică agricolă unde din 90 de candidați au reușit la oral numai 5. La secția elaborarea fontei și oțelului, din 25 de candidați n-a reușit nici unul la scris, la turnătorie de fontă, oțel și metale din 77 de candidați au reușit 3 și la secția de deformarea plastică și tratamentul termic al metalelor din 221 candidați au reușit la scris numai 6. Ca să ne dăm seama de nivelul unor candidați amintim că la Mecanica agricolă 59 la sută din aceștia au avut note de 5 și 6 la bacalaureat, iar 68 la sută medii de 5 și 6 la bacalaureat. La mașini hidraulice acest procent este de 52 respinși (55 la sută), iar la secția de elaborarea fontei și oțelului 64 la sută au note de 5 și 6 la matematică la examenul de bacalaureat, iar la 77 la sută medii de 5 și 6 la bacalaureat. În asemenea condiții noțiunea de selecție aproape că dispare. Din acest motiv Institutul politehnic și Institutul de construcții din București au acoperit un procent restrîns de locuri, sub 50 la sută.

Admiterea în învățămîntul superior este o opțiune de mare răspundere pentru tinerii noștri absolvenți. Economia țării noastre, dezvoltarea culturii, învățămîntului are nevoie de cadre cu o temeinică pregătire. Transpunerea în practică numai a planului de investiții în viitorul cincinal pune probleme de mare responsabilitate. Planul prevede aproximativ 90 miliarde investiții anual, deci la 4 zile un miliard. Zilnic în țara noastră se investesc 250 milioane lei. Se materializează aci o uriașă activitate care solicită cadre tot mai complex pregătite. De aceea problema exigenței începe încă de la porțile intrării în școală. Directivele C.C. al P.C.R., privind dezvoltarea învățămîntului au stabilit reînființarea cursurilor de subingineri. Aceasta este calea completării unui mare gol de cadre cu pregătire medie. În condițiile desfășurării admiterii din acest an, criteriul selecției la unele secții aproape că este lipsit de sens. Nici numărul mare de candidați orientați spre anumite secții nu reflectă în toate cazurile o alegere în cunoștință de cauză a viitoarei specialități. Din discuții purtate cu unii candidați se constată o alegere complet întîmplătoare a viitoarei profesii. Aceste situații demonstrează o carență de fond a școlii noastre de cultură generală și a liceului. Candidații cunosc puțin, sau de loc, conținutul unor secții sau specialități.

Examenul de admitere în învățămîntul superior reprezintă numai poarta de intrare spre profesie. Școala oferă cadrul organizat care sprijină pe candidat în deschiderea de noi orizonturi în profesie. Întreținerea permanentă a făcliei pasiunii revine cetățeanului. In profesie, dacă dorești să te realizezi, trebuie să activezi continuu în ceea ce te-ai pregătit, să te perfecționezi permanent pentru a nu rămîne în urma evoluției rapide a științei contemporane.

Ar mai fi de gîndit la posibilitatea de eliminare a unei lacune: sistemul de verificare a cunoștințelor în școală.

Examenul în forma actuală nu oferă suficiente posibilități de cunoaștere a tînărului. Sistemul nostru de învățămînt pune accent aproape exclusiv pe sistemul de transmitere a cunoștințelor. Nu știm aproape nimic din ceea ce recepționează el. Această problemă necesită însă un articol separat.

Poșta admiterii

ONICEAG GHEORGHE — Cîmpulung Moldovenesc: **Deoarece în presa cotidiană (de exemplu, ziarul Scînteia tineretului nr. 6 284 din 31 iulie 1969) au fost publicate, pentru orientarea celor interesați, facultățile și secțiile la care au mai rămas locuri neocupate, printre care se află și noile facultăți și secții înființate recent, Ministerul Învățămîntului nu va mai scoate un supliment al broșurii „Admiterea în învățămîntul superior". La Craiova — cel puțin anul acesta — nu se va înființa o facultate de medicină, așa că vă puteți îndrepta spre... Iași.**

MATEȘAN VIOREL — comuna Coruieneni, jud. Maramureș: **Facultățile și secțiile la care se organizează noul concurs de admitere în perioada 5—15 septembrie 1969 au fost publicate — cum am spus mai sus. La București, în cadrul Institutului politehnic, la Facultatea de chimie industrială, se mai dă examen la secțiile: tehnologia silicaților și compușilor oxidici; tehnologia compușilor macromoleculari; tehnologie poligrafică; tehnologie carbochimice și procese pirogene —** pentru învățămîntul de ingineri, cursuri de zi. **La secțiile: tehnologia silicaților și compușilor oxidici; tehnologia chimică anorganică și tehnologia chimică organică din cadrul învățămîntului de subingineri (durata 2 ani) se organizează în perioada 18—25 septembrie 1969 un nou concurs de admitere. La Institutul politehnic din Cluj, la Facultatea de chimie industrială toate locurile sînt completate, așa că nu se mai organizează o nouă sesiune de admitere.**

PANTELIMON VASILE — Motru: **Numai în cadrul Institutului de mine din Petroșani se mai dă examen la Facultatea de electromecanică minieră, secția electromecanică minieră. Cîte locuri mai sînt? De ajuns pentru a intra cei bine pregătiți!**

MĂNESCU CONSTANTIN — jud. Gorj: **Pentru una din întrebări găsiți răspunsul mai sus. Pentru cealaltă: Institutul politehnic din Timișoara organizează concurs de admitere — la facultatea care vă interesează, secția electroenergetică și electrotehnică — numai pentru învățămîntul de subingineri, cursuri de zi. La Institutul de mine din Petroșani (secția dorită) și Institutul politehnic din București (secția aeronautică) se organizează în perioada 5—15 septembrie un nou concurs.**

NUȚU TEODOR — Dorohoi: **Ne solicitați, la nu mai puțin de 18 secții, cu profile atît de diferite, ale celor șase instituții de învățămînt superior, numărul de locuri rămase libere pentru noul concurs de admitere. Hotărîrea dv. de a urma o facultate sau alta nu trebuie luată în funcție de locuri, ci în funcție de înclinațiile și pregătirea ce le aveți.**

PLEȘA MARIANA — Focșani: **La Facultatea de istorie se dau următoarele probe:** Istoria României **— scris și oral și** Istoria universală modernă și contemporană **(începînd cu revoluția burgheză din Anglia și pînă în zilele noastre) — scris. Desigur că sînt suficiente manualele școlare dar nu greșiți dacă mai citiți și altceva. În cadrul facultății pe care doriți s-o urmați sînt două secții:** Istoria României și Istoria universală.

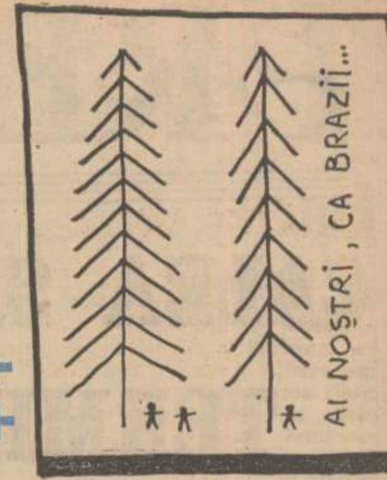
UNCHI KATTY — Rm. Sărat: **La sesiunea din iunie 1969 s-au prezentat aproximativ 140 de candidați din care au reușit 56. Ce subiecte s-au dat? Din materia studiată în liceu!**

VINTILESCU VASILE — Tr. Severin, jud. Mehedinți și NISTOR IOAN — Tg. Mureș: **Adresați-vă Ministerului Învățămîntului — str. Nuferilor nr. 30, sector 7, București.**

F...UMORUMOR

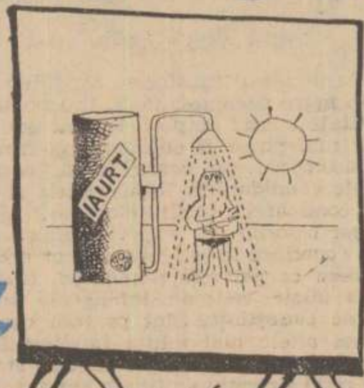
ROȚI

AFURISISME

— Credeam că stau de vorbă cu o sirenă autentică. Nu mi-am închipuit că ești jumătate geamandură.

*

—Domnule, vreți să vedeți ce are salteaua mea pneumatică?
— Cu plăcere. Unde e?
— La fund!

— Doamnă, ce v-a făcut să vă puneți cortul pe cearșaful meu?

*

— Domnule, mă puteți lua în circă pînă la cabana Dochia?
— Sigur, doamnă. Faceți-vă loc.

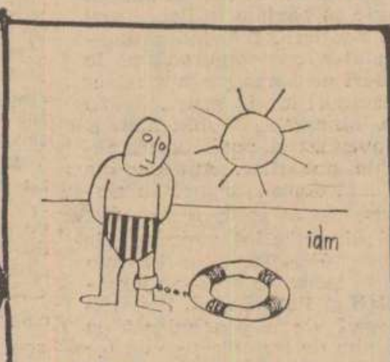

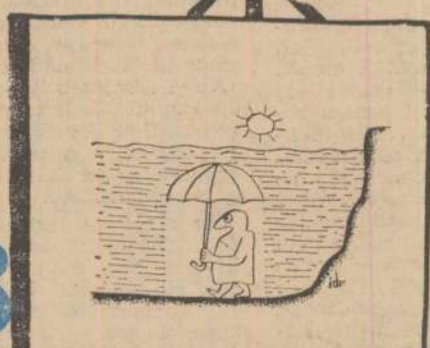
SELECȚIA NATURALĂ

— Doamnă, de unde aveți craniul acesta?
— Domnule, nu vă privește. E o chestiune pur familială.

*

— O-lá-lá! Extraordinaire! ...Merveilleux! Ca s'appelle „icoana pe sticlă"?
— Nu, doamnă. E o muscă.

— Hohohoțul! Hohoțul!...
— De ce rîzi, domnule?
— L-am prins cu mîna-n sîn.

*

— Tovarășe, nu știi unde sînt Pietrele Doamnei?...
— Habar n-am, Gicule, nu știi tu unde sînt pietrele doamnei?...

TAMPON

ECLIPSĂ DE SOARE

Tineri și tinere, frecventați ștrandul studențesc! Pînă nu seacă.

*

Cine se scoală de dimineață, se culcă devreme.

— Ce dracu' face Stamate sub apă? Spunea că se-ntoarce în juma' de oră!

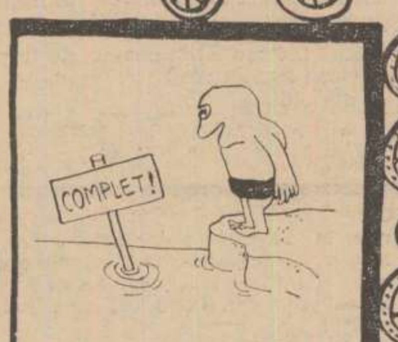
*

— Sigur, fetița tatii, cozonacii tăi de nisip au fost buni și fără stafide...

Draga mea, ești încîntătoare. Ai chipul „Victoriei de la Samotrac".

*

A, te uiți la cucuiul ăsta? La căderea nopții, s-a nimerit să fiu prin apropiere...

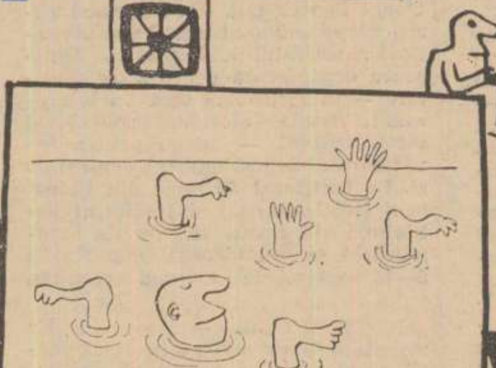
„Dragă mamă, dragă tată. Am cunoscut-o pe Giana la bar. E o fată minunată: deși știe carte, n-are decît trei ochi".

*

Brunete, bronzați-vă prin strecurătoare! Altfel nu vă crede nimeni că v-ați înnegrit la soare.

Ce spuneți, domnișoară? Da, sînt destul de înalt ca să țin de un capăt al hamacului.

Încărcători de vagoane
I. DOGAR-MARINESCU
și
TUDOR VASILIU

Inscripții din vacanță

Buletin științific

În lunile, stelele și sorii Marii Vacanțe a.c. expediția arheologică intermontană și intermarină a descoperit un număr impresionant de inscripții (pe pereții căsuțelor din tabere, pe copacii seculari din pădurile noastre, pe nisip, pe obiecte și podoabe aflate în locuințele lacustre etc.) și multe manuscrise literare atestînd urmele unor bogate istorii literare.

Textele sînt scrise în sanscrită, suahili și mai ales în studențeasca veche. Respectînd adevărul științific le reproducem în formele autentice. Acolo unde a fost posibil s-au operat reconstituiri prin metoda reconstrucției humorale.

Expediția a avut drept scop luminarea unei epoci despre care avem puține informații scrise, cunoscută sub numele de Epoca Odihnei Terțiare...

...Pe nisip

(GĂSITĂ PE PLAJA COSTINEȘTI, ADUSĂ PROBABIL DE VA[illegible]RI DE LA TOMIS).

IUBITE OVIDIU...ESCU AM CĂUTAT ZADARNIC URMELE TALE PÎNĂ ȘI LA ...ARUL ROMAN...AM VRUT SĂ COBOR ÎN VALURILE PONTULUI CU UN...LEG...ANDRU DAR A VENIT PE NEAȘTEPTATE TATĂL... ȘI M-A LUAT CU FORȚA LA... MA... PEDEPSIT STAU ÎNTRE PATRU... EREȚI ȘI CITESC...URILE TALE TE AȘTEPT SĂ VII CU...ABIA ATUNCI VOI FI FERI....TĂ

NEC...ATA IULIA

GĂSIT...

(PE O GEAMANDURĂ) :

LASCIATE OGNI SPERANZA VOI CH'ENTRATE !

Pierdut...

(DESCOPERITĂ ÎN GROAPA SUSPINELOR LA PÎRÎUL RECE):

EU...DON VASILE...CAPUL...PIERDUT IREMEDIABIL DUPĂ EA BLONDĂ ȘI CRUDĂ DAR ÎNSOȚITĂ DE UN...UTAN FEROCE CARE...M-A... TRATAT CU UN ...CUT DE STÎNGA MOTIVÎND CĂ ESTE...ION...SITARE DE BOX SILIT...AM JURAT PE PIATRA CRAIULUI SĂ NU MAI ÎNTORC CAPUL DUPĂ...ONDELE ALTORA DAR NU MAI AM CE ÎNTOARCE... PIERDUT CAPUL...PIERDUT IREMEDIABIL...

Tabula cerata

(DESCOPERITĂ PE AVIZIERUL UNEI TABERE) :

IN ANNO MIXCLXIX MENSO VIII 'A FOST DESCOPERIT LA CANTINAE TABERAE TENERUS LICTOR BRONZATUS FĂRĂ MANTELLA ȘI CARTELLA PE NUME BLATIUS DE LA POLIDAVA A FOST TRIMIS ÎN EXIL ÎN COLONIA TEIUS CU TABULA CERATA AUTUMNALIA PENTRU FORUM S-A SCRIS ACEASTĂ INSCRIPȚIE PENTRU ȘTIINȚA ȘI ATENȚIA ÎNTREGULUI NEAM BLATIUS.

Elegia a IV-a, Angoasa pontică

(GRAVATĂ PE O SALTEA PNEUMATICĂ, AFLATĂ LA MUZEUL DIN MANGALIA) :

Soare negru, făclie stinsă,
Valuri strîmbe, înot interzis,
Două zile ploaie mare peste mare,
Cafeneaua Tosca departe-ntr-un vis
Trupuri prea bronzate adormind
pe spate

Eu, pierdut în lume, sandviș de nisip
Prea multă mișcare, prea multă culoare,
Fete ocupate să zîmbești nu-i chip

Stau mereu pe plajă ca o cetacee
Meditînd la soarta ca un prinț danez
Și sînt în vacanță ca într-o restanță
Angoasat și palid, ah, cum mă distrez !

Fragment dintr-un jurnal de bord

(GĂSIT ÎNTR-O STICLĂ GOALĂ DE PEPSI-COLA LA CAPUL MIDIA) :

Deltă la dreapta, deltă la stînga și pe urmă tot deltă. Plute, țînțari, muzică. Pasiuni și pește prăjit. Ieri la prînz om la apă. Acolo amintit că nu știe să înoate. Serviciul Salvadeltă făcut datoria, individul învinețit artificial și readus în stare naturală.

Noaptea descoperit la bord banda „Trei scrumbii roz" — traficanți de sentimente. Închiși în cambuză și trimis radiograme logodnicelor. La întoarcere vor ispăși pe galere. Alte tulburări nu.

La pupa s-a organizat concursul Miss Pluta. Cîștigat o scîndură.

Estetică modernă. Astăzi marinarul de cart strigat : Sesiune, sesiune ! Tot echipajul sărit în apă. Medicul diagnosticat opt începuturi de afecțiuni cardiace. Alarmistul retrogradat la dispoziția serviciului „curățat cartofi".

Plutim înainte. Deltă la dreapta, deltă la stînga și pe urmă tot deltă. Coordonatele de bază : 180 grade la latitudinea noastră și 35 grade la soare.

S.O.S. (a se citi invers).

File dintr-o cronică

(GĂSITĂ LA IZVORUL MUREȘULUI SUB TREAPTA A ȘAPTEA A SCĂRII DE LA VILA 13) ;

„Și erea vînt nu erea, erea ploaie nu erea, erea soare nu erea.

De la răsărit la asfințit, de la micul dejun la cină, urice și muzică transmitea postul de radio Bla-bla.

El să chema astfeliu dupe numele vornicului Dan Bla carele l-a ctitorit aici în crieru munților de s-au spăriat apele Mureșului și s-au făcut mici și-au ieșit peștii și toate jivinele cu jalba în proțap de-au venit la Divan și s-au cerut să se dea feliul doi la hanul taberii.

Știa tot omul de dînsul că răsuna Hășmașul de muzîcă bună beat să fi fost acolo oricine s-o priceapă. Și ereau numai emisiuni nemaivăzute spre interesul și veselirea studentului : **Cîntarea preferată, O cîntare pe la casa dumneavoastră, Muzică și nemuzîcă, Stricăciune la bujie** și altele ce nu să pomenesc la case mai mari.

De cum începea să glăsuiască Bla-bla ședea lumea uluită ca la comèdie și asculta și să adăpa la voroavele cele frumoase și să făcea mai înțeleaptă ca la un izvor al sciinței carele... bla... bla... bla...

(Aici manuscrisul se întrerupe din motive tehnice).

Text apocrif

(Găsit în iarba de lîngă Complexul studențesc Regie din București însoțit de o partitură Electrecord. Se presupune a fi fost o teză a unui student la Conservator, suporter al „Sportului studențesc". Poartă pe verso indicația : a se cînta piano pe strada dr. Staicovici).

Te-aștepta un om
Un suflet curat
Știa c-ai să vii în B
Și ai... picat
Vreme de trei ani
Dragostea lui te-a chemat
Credeai c-o să uite-ntr-o zi
Dar n-a uitat
Cum a venit un ceas
Și Farul te-a stins
Arbitrii nu te-au mai iubit
Vagonul te-a prins
Astăzi ești aici
Și poate plecăm noi în A
Acolo cu-aceeași iubire
Te vom aștepta
La, la, la... la, la, la...

File rupte și mototolite, reconstituite cu greu

(Istoricii literari au stabilit că aparțin manuscrisului romanului „Vacanța intelectualului", al cunoscutului romancier absurd Basil Popesco. Romanul a apărut prin 1969, în Editura Albina, în tiraj de sobă. El descrie veridic vacanța absurdă a unui student cafeinoman surprins în momentele cele mai caracteristice ale existenței sale. Reproducem pasajele semnificative ; fotocopia manuscrisului se află în arhiva Institutului de Teoria Cafelei și Tutunului, la cota 1 400) :

fila 1 : Vară. Cafea mare. Tăcere. Snagov. Încă fonduri. Începe barba. Beau „Dunărea" ca într-un rit străvechi. Peste zece minute paradisul se închide. Voi fi iarăși singurul romantic pe străzi, eu și lăzile de iaurt.

fila 111 : Clepsidra mea, o cafea mică, măsoară încet clipele. Pe limbă gustul cerului într-o noapte întunecată. Un cer de trei stele. La orizont panorama Carpaților (fără filtru). Azi am început să gîndesc la infinitul mare și infinitul mic. Am gîndit două ore întregi. Pe urmă am citit pagina a treia din „Sportul". Epuizat am descoperit-o pe Ea. Am fixat-o biruitor. Știu. Sînt frumos ca un zeu din Valhalla exilat în pampas. Marți o văd iar. Etc...

fila 299 : Biborțeni și singurătate. M-am înscris în Liga antitabagică. Ea a plecat la mare și mă simt ca un cosmonaut căruia i-a deviat modulul. Vară și vid. Am gîndit destul. De opt ani de cînd sînt student n-am gîndit atît. Mîine începe pentru mine noaptea polară. Trebuie să-mi refac celulele nervoase. Am trăit prea intens. Cînd mă voi trezi voi gîndi patru ore. Va fi încă vacanță...

Lamento...

(GĂSITĂ ÎNTR-O LACRIMĂ PE FALEZA LACULUI TEI) :

Și n-am plecat... Plecau păsările atrase de mirajul mării și muntelui, plecau trenurile, pleca soarele. Și visam în sesiune o vacanță la Las Costine ti sau la Rio Rece și mă vedeam bronzat trecînd peste ape ca visul unei nopți de vară.

Dar a fost un 13 al vieții mele de iunie și o neagră blocare a meningei și o voce care chema toamna.

Ce te legeni lacule, fără ploaie, fără vînt cînd mă vezi mereu tocind ?

O, și cum nu s-ar legăna / Dacă trece vara mea, fără munte, fără mare /

Veșnic într-o amînare / Poate și reamînare /

Și nu sînt măcar un rege învins să strig disperat către lume :

Regatul, regatul meu pentru-o restanță !

Arheolog de vacanță :
Dan FORTUNESCU

Scrisoare din excursie

Românul s-a născut drumeț (și cu... incidente pe traseu)

Timp de șapte zile am cutreierat țara cu dorința de a aduce în ochi, în palme și-n suflet multă, multă frumusețe. Am purtat cu mine pînă aici, la țărmurile dunărene ale Galațiului, parfumul fînețelor, gustul crud al poamelor culese în drum, apusurile pline de măreție de pe crestele semețe ale munților, răcoarea și cîntecul apelor întîlnite în cale. Am adus cu mine multe amintiri...

Am admirat peisaje care nu se pot uita, pentru că ți-au intrat în suflet, ne-am înfiorat în fața atîtor monumente de artă (casa memorială Nicolae Grigorescu, castelul Iuliei Hasdeu), am poposit la atîtea mînăstiri (Văratec, Agapia, Voroneț, Cozia, Curtea de Argeș) și cetăți străvechi (Suceava, Alba-Iulia), și-am simțit pumnii strîngîndu-se cu puterea bărbăției de odinioară.

S-au împlinit visuri... Am meditat la mormîntul Veronicăi Micle și-am zîmbit aducerii aminte la Bojdeuca lui Creangă. Am simțit pretutindeni gustul istoriei.

Am mers pe firul apelor (Prahova, Bistrița, Mureșul, Oltul, Argeșul) și ne-am luat la trîntă cu munții. Plecați din Capitală am poposit la Brașov, Bacău, Cîmpulung, Cluj, Sibiu și Pitești, fără a scăpa un colțișor necercetat (în limita timpului !) pe acest traseu.

Am adus cu noi fiorul mîndriei că sîntem trăitori în țara lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul... Am adus cu noi fîlfîitul alb al porumbeilor din piața Brașovului și tot ce-am putut strînge în peregrinarea noastră la altarele țării în șapte zile de drumeție...

Am adus cu noi multe amintiri dar, din păcate, și gustul amar al unor... incidente de pe traseu. Neprimind ghid (pentru că B.T.T.-ul o fi socotit că nu avem nevoie), după lungi telefoane de colo-colo, am plecat cu un autobuz și un șofer inimos, care s-a dovedit salvarea noastră (fiind el un spirit întreprinzător, iar noi fără ghid). Drumul a fost foarte agreabil. (Nu degeaba avem un Birou Turistic pentru Tineret care se îngrijește de toate ! A fost atît de grijuliu încît în unele locuri a și uitat să ne anunțe, așa că am mîncat și am dormit pe cont propriu).

Dacă am sta și ne-am aduna toate cele pățite, am putea considera toată excursia o alergătură după hrană și dormit. Un traseu bine ales, dar cu popasuri hotărîte anapoda, încît în locurile unde aveam ce vedea stăteam doar o seară (cazul Clujului), ca să avem timp o zi întreagă să ne plictisim în localități neimportante ca puncte turistice. Se întîmpla, nu de puține ori, ca după toată goana noastră dintr-un capăt într-altul al orașului-gazdă să fim supuși la așteptări interminabile, care ne făceau să ne pierdem pofta de mîncare.

La Cîmpulung era să dormim în stradă. Am avut noroc cu gălățenii care nu veniseră (se pierduseră pe traseu, poate căutînd și ei cantina !). Am înnoptat în dormitoarele rezervate lor. Astfel am dus-o noi în excursia organizată de B.T.T. la sfîrșitul lunii iulie, pe traseul II al Circuitului României. Ne-am cam supărat, dar și de astă dată B.T.T.-ul a avut noroc — toate neajunsurile fiind compensate și uitate datorită frumuseților de neasemuit ale locurilor pe care le-am vizitat. Poate în alte excursii, anul acesta, și în toate acțiunile anului viitor, Biroul de Turism pentru Tineret — care în general ne-a obișnuit cu o foarte bună organizare — va fi mai atent și mai grijuliu față de studenții și tinerii participanți (cu cotă parte !) în excursii. Ne-ar place să considerăm cazul de față o excepție. Regretabilă, dar excepție !

Mariana TRUȘCĂ

CRONICA MICROBISTULUI

NAIVITĂȚILE STUDENTULUI BOBOC

Abia a pășit pragul admiterii, și proaspătul student Boboc, imberb și naiv, se și pretinde microbist de cînd lumea al teamurilor universitare. Înainte de cuvîntul curs și înainte de cuvîntul seminar, vocabularul lui s-a îmbogățit cu expresii luate din fondul principal al fotbaliștilor studenți. Respectînd tradiția, Boboc nu face însă discriminări, el suferă la fel pentru toți studenții diviziei, deși cu fiecare echipă are interese diferite. De pildă, pe Universitatea clujeană o vede onorîndu-și aniversarea semicentenară cu titlul de campioană.

— Pe ce-ți bazezi acest optimism, Bobocel ?

— Dac-ar fi numai și pe drawul reușit sîmbătă în groapa leilor olteni pe care dumneata îi și vedeai campioni și tot ar fi de-ajuns ! Dar mai am motive : tinerețea lotului și omogenitatea lui ; talentul și posibilitățile fizice deosebite cu care sînt înzestrați toți copiii de suflet ai lui nea Fane Cîrjan ; calmul și înțelepciunea de vîrstă a antrenorului ; în sfîrșit, prezența unui cuplu de atacanți centrali setoși de goluri (Adam — Oprea) de o

valoare care nu prea e la îndemîna multor echipe din campionatul nostru.

— Și oltenilor le refuzi șansa ?

— Nu mă sperie atît startul nemulțumitor, cît teama că duminică, la Oradea, Oblemenco și-ai lui vor fi siliți să „plătească" pentru rușinea pățită de adversari la Pitești. Cu un singur punct după două etape nu prea se poate trage la titlu.

— Ești copil, prietene Boboc ! Cursa lungă a celor 30 de etape abia a început și multe se pot întîmpla într-o toamnă și-o primăvară.

— Minuni în vremea noastră nu cred ... Oricum, îți dai seama cît de fericit aș fi să văd un clasament final care să înceapă așa : U-Cluj, U-Craiova, Poli-Iași...

— Așa-ți arată preferințele ?

— Ce să-i faci, legea valorilor e implacabilă și în fotbal.

— Dar „B"-ul nu te interesează ?

—Vai de mine ! Mai mult decît ai crede. Dacă „Sportul studențesc" și „Ripensia" promovează în „A" la anul nu se mai înțelege nimeni cu mine.

— Poți fi liniștit. „Ripensia", da, are șanse reale acum, după fuziune, dar „Sportul studențesc" nu poate emite prea mari pretenții. Nu vezi, la Suceava a jucat cu a doua rezervă de portar și .... O—2 !!

— Dar Argeșeanu ?

— Este accidentat la umăr, iar Ion Vasile, după cîte știi, deși a devenit student la A.S.E., nu a primit dezlegare.

— Prietenul dumitale, Teașcă !!

— Ai dreptate, prietenul meu (de altfel și al clubului studențesc) exagerează de data aceasta cu principiile : și-a pus în gînd să nu dea drumul la nimeni și acum zice că nu face excepții.

— Pentru propriile-i interese, însă, închide ochii și-și încalcă principiile. Vezi suspendarea lui Dobrin, vezi suspendarea lui Țurcan...

— Boboc, nu mă azvîrli în război cu Piticul. Dacă ar fi să-i reproșez ceva, eu nu i-aș reproșa ce zici tu, ci, amintindu-i de anume obligații pe care le are față de echipa studențească bucureșteană, i-aș aminti că, pe baza prieteniei și înțelegerii, a fost ajutat la nevoie cu un Angelescu, apoi cu un Bungău ș.a.m.d. Eu nutresc însă convingerea că nea Titi va redeveni, totuși, rezonabil, pentru că, oricum, studentul Ion Vasile nu e dispus să renunțe la studenție pentru a apăra din cînd în cînd — la ananghie — poarta unei echipe de care nu-l leagă nimic. În final, aș vrea să-ți cunosc, stimabile coleg Boboc, părerea despre felul cum va evolua fotbalul nostru în campionatul recent inaugurat.

— Ce să spun și eu ?! Cred că bine : ne vom califica pentru Mexic, vom avea cluburi de fotbal autonome și serioase, vom vedea meciuri bune, vom forma o națională de tineret pe măsura talentelor și pretențiilor noastre etc., etc.

— Crezi toate acestea ? Evident, calificarea naționalei mi se pare și mie foarte probabilă, mai ales după ce am văzut reînviind cuplul Pîrcălab—Dumitrache, singurul capabil să înscrie goluri multe în poarta portugheză. Dar în privința celorlalte, optimismul tău mi se pare naiv din moment ce stadiul aplicării hotărîrilor Conferinței pe țară a mișcării sportive și ale Conferinței Federației de fotbal este total necorespunzător : multe treburi fotbalistice sînt rezolvate de diferite secții ale C.N.E.F.S. și nu de federație ; statutul jucătorilor și antrenorilor nu este încă definitivat ; n-avem o școală ca lumea pentru antrenori ; n-avem adevărate cluburi de fotbal ; n-au apărut liceele specializate în fotbal despre care s-a vorbit atîta ș.a.m.d. Mă rog, om trăi și-om vedea. Pînă atunci, să fim sănătoși !

G. MITROI

ȘAH LA.. ȘAHIȘTI

Inaugurate la începutul lunii august, întrecerile ediției din acest an a Campionatelor mondiale universitare de șah sînt pe sfîrșite. La ora cînd scriem aceste rînduri, nu cunoaștem rezultatul ultimei runde, dar se pare că ele nu puteau avea prea multă importanță pentru locul final al reprezentanților noștri. Poziția opt este, oricum, necorespunzătoare posibilităților pe care cei cinci studenți din țara noastră le au, cît și așteptărilor pe care noi le avem de la ei. Nemulțumirea este cu atît mai mare, dacă ne amintim că, în alte ediții ale mondialelor universitare, reprezentanții noștri s-au clasat și pe locul al patrulea— nu numai acasă și nu numai cu Florin Gheorghiu în formație.

De data aceasta, la Dresda, ei s-au calificat din nou în turneul final (printre primele 10 echipe universitare ale lumii), prin cucerirea locului II în serie, după puternica reprezentativă a U.R.S.S. În turneul final însă, după o evoluție contradictorie $\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ cu Iugoslavia și apoi 2—2 cu Cehoslovacia ; $1\frac{1}{2}$—$2\frac{1}{2}$ cu Bulgaria și 2—2 cu Anglia) și după cîteva înfrîngeri surprinzătoare, s-au instalat în subsolul clasamentului.

Amănunte despre acest insucces vom publica, probabil, după ce vom sta de vorbă direct cu autorii „performanței" : Dan Zara, Erwin Mozes, Marius Chiricuță, Sorin Segal, Ducșoară Sasu și Sergiu Grimberg.

Absolventul Lucescu acordă un interviu revistei care l-a consacrat

— Mai întîi vîrsta, studiile și starea civilă.

— Lucescu: 23 ani, absolvent al Facultății de comerț exterior, căsătorit ; am un băiețel de cîteva luni...

— Ce reprezintă pentru tine fotbalul ? Îi datorezi mult ?

— Aproape totul. Asta nu înseamnă că sînt, în exclusivitate, o creație a fotbalului. Dar el m-a ajutat să dobîndesc aprecieri remarcabile, oferindu-mi satisfacții inegalabile, m-a purtat pe toate meridianele lumii. Am făcut însă și o facultate, fiindcă fotbalul nu e o soluție pentru toată viața.

— Ai fi preferat ca în locul talentului pentru fotbal să fi fost înzestrat cu o altă înclinație deosebită ?

— Poate numai cu vocația de mare descoperitor în știință ! Poate !...

— În ultimele confruntări dificile tu și prietenii tăi din națională v-ați manifestat calm, decontractat. Se observă că nu prea mai știți ce-i acela trac, deși sînteți jucători foarte tineri. Fotbaliștii noștri de acum cîțiva ani, chiar unii mai vîrstnici și mai experimentați, erau paralizați de emoție în timpul partidelor însemnate. Cum îți explici deosebirea — calmul, atitudinea puțin insolentă dacă vreți, prin care acționați în momente de mare tensiune ? Se datorește unei structuri personale sau face parte din echipamentul generației voastre ?

— Am jucat și cu seriile de fotbaliști dinainte, pot să apreciez corect despre ce este vorba. Mai întîi aș spune că dezinvoltura, încrederea noastră în fața evenimentelor, a încercărilor, aparține generației noastre, a celor ce au în prezent între 19 și 24 de ani. Nu e locul să explic mai pe larg apariția acestei trăsături. În al doilea rînd, contează faptul că foarte devreme am fost lansați în ambianța fotbalului internațional, jucînd meciuri numeroase și grele, învățînd să apreciem exact semnificația, importanț[illegible]căruia. Structura noastră sufletească e mai robus[illegible] sîntem mai personali chiar și în modul cum jucăm fotbal. De multe ori îmbunătățim tactica în timpul jocului, o transformăm radical, avem capacitate proprie de orientare.

— Fotbalistul de azi e deseori obligat să joace 3 partide pe săptămînă, să se antreneze zilnic. Viața aceasta ți se pare grea, ușoară, pasionantă, monotonă ? Ai uneori sentimentul că ești frustat, că trăiești într-un mod artificial ? Fotbalul mai rămîne o plăcere sau devine obligație ?

— Viața fotbalistului de azi e dură, dar pasionantă Există momente cînd mă simt frustat, lipsit de dreptul de a dispune de mine însumi, într-o zi sau alta. Orice om poate face ce vrea în timpul său liber, poate pleca într-o excursie, la cinema, la teatru, se poate întîlni cu prieteni sau rămîne în mijlocul familiei. Viața noastră e mult mai încorsetată. Dar, o dată ce ne-am dedicat fotbalului, este necesar să suportăm.

— Cum te-ai simți dacă, dintr-un motiv sau altul, de mîine ai fi obligat să renunți la fotbal ?

— Foarte amărît. Cu timpul însă cred că m-aș obișnui cu schimbarea, gîndindu-mă că sînt pe lume nenorociri mult mai mari...

— Ca fotbalist te consideri înconjurat de suficientă stimă în societate ? Observi la anumite cercuri atitudini ușor disprețuitoare la adresa conditi[illegible] de fotbalist ? Este ea oare îndreptățită ?

— Mulți dintre oameni iubesc fotbalul, dar [illegible] pe fotbaliști. E drept că mulți dintre noi au avut în decursul timpului comportări care ucid admirația și preocupări unilaterale, derizorii. Opinia publică a extins probabil datele unora la întreaga categorie. Generalizarea nu e întotdeauna o acțiune cu respect față de adevăr. Niciodată fotbaliștii noștri n-au fost în totalitatea lor oameni mărginiți, cheflii, vulgari. Iar în prezent tot mai puțini fac parte din această categorie. Este necesar să se înțeleagă că în fotbalul românesc au început să apară, cu precădere în ultima perioadă, alt tip de oameni. Ați întrebat dacă observ în jurul meu stimă. Vă răspund : NU. Țineți cont : am absolvit o facultate (învățînd, nu trecînd la examene fiindcă mă numesc Lucescu, cum poate își închipuie unii), am ajuns în echipa națională, n-am fost vreodată erou de scandaluri publice, am relații corecte cu toată lumea, îmi împart existența între stadion și familie, deci nimic care să merite dezaprobare sau priviri de sus și, cu toate acestea, stigmatizarea speciei fotbaliștilor se întinde și asupra mea. Dacă aș fi fost numai un simplu student, chiar dacă aș fi învățat mai slab decît am făcut-o, cred că aș fi adunat mai multă considerație. Păcatul de a face, în paralel, și fotbal de performanță este probabil de neiertat de către unii snobi. Cît despre maniera în care sîntem tratați în timp ce jucăm de către unii spectatori, ce să mai vorbim ! O parte a publicului vine pe stadion ca să huiduie și să înjure, nu ca să ne vadă. Sper că majoritatea publicului, acea parte civilizată și demnă, chiar atunci cînd e răscolită de pasiuni sportive, să învingă definitiv în confruntarea cu niște indivizi tributari apucăturile de periferie.

— Jucătorul de fotbal trăiește într-o strînsă relație cu publicul, beneficiază de pe urma interesului acestuia și are obligația să se comporte loial față de el, să nu-l trișeze. La rîndul său, publicul vrea să știe totul despre vedeta sa, entuziasmul sau dezaprobarea celor interesați de fotbal sînt stări de aceeași amplitudine, dar de semn contrar, care apar atunci cînd vedeta se comportă, într-un plan sau altul, strălucit ori deplorabil. Consideri că opinia publică are drept de cenzură asupra vieții celor pe care îi înconjoară cu brîul pasiunii sale ?

— Cred că publicului i se cuvine dreptul de a controla decent viața noastră, deoarece faima și condiția socială a fotbalistului de performanță i se datoresc lui. Pentru prestigiul întregii categorii, elementele cu purtări imorale sau antisociale ar trebui eliminate la cererea opiniei publice.

— Cum se împacă tinerețea cu necesitatea unei vieți ascetice ?

— În această chestiune am opinii ferme. Pasiunea pentru fotbal, dacă o ai, trebuie plătită neapărat cu renunțări. Dacă ești sincer și n-ai fire de trișeur ! Nu cred că unui fotbalist de competiție trebuie să-i fie îngăduite deraieri periodice. La profesioniști nu există așa ceva. Dura lex sed lex !

— Te frămîntă operațiunea Mexic 1970 ?

— Generația noastră are o stea favorabilă, o dată ce ni se oferă marea ocazie de a participa la un campionat mondial, cînd încă n-am trecut mult peste 20 de ani. O atare șansă nu trebuie ratată.

— Să vă vedem...

Romulus BALABAN

Redacția : Str. Brezoianu 13, tel. 14.02.15. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „CASA SCÎNTEII" 40-466